

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IUVENTA - SLOVENSKÝ INŠTITÚT MLÁDEŽE

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

HELSINSKÝ VÝBOR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA SLOVENSKU

PhDr. DAGMAR HORNÁ, PhD.

KRONIKA
OLYMPIÁDY
ĽUDSKÝCH
PRÁV

XIX. ročník

2017

PhDr. Dagmar Horná, PhD

**KRONIKA
OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV**

XIX. ročník

**Bratislava
2017**

Názov: Kronika Olympiády ľudských práv, XIX. ročník
Autorka a zostavovateľka: PhDr. Dagmar Horná, PhD.
Recenzent: Prof. PhDr. Miroslav Kusý, PhD.
Technická spolupráca: Mgr. Lukáš Gejdoš
Fotografie: PaedDr. Beata Bánhegyiová, organizátori a partneri
Rok vydania: 2017
Vydanie: prvé
Vydal: Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
Počet strán: 174
ISBN: 978-80-972220-3-1

Olympiáda ľudských práv

Celoštátne kolo 5. – 7. apríla 2017 v Modre – Harmónii

Finalisti a finalistky celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP

OLYMPIÁDA
L'UDSKÝCH PRÁV

Obsah

1. Úvod	7
2. Propozície XIX. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2016/2017	15
3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv a demokratického občianstva 2016	23
4. Školské kolá (2016) a krajské kolá (2017) XIX. ročníka OĽP	31
4.1 Test pre písomnú časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	32
4.2 Tézy pre ústnu časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	47
4.3 Správy o školských a krajských kolách OĽP	62
4.3.1 OĽP v Banskobystrickom kraji	62
4.3.2 OĽP v Bratislavskom kraji	65
4.3.3 OĽP v Košickom kraji	69
4.3.4 OĽP v Nitrianskom kraji	71
4.3.5 OĽP v Prešovskom kraji	73
4.3.6 OĽP v Trenčianskom kraji	76
4.3.7 OĽP v Trnavskom kraji	79
4.3.8 OĽP v Žilinskom kraji	81
5. Celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP 2017	84
5.1 Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora.	84
5.2 Postupové poroty celoštátneho kola	93
5.3 Témy a garanti úvah	95
5.4 Výber tém úvah podľa krajov	96
5.5 Súťažili a postúpili v porote č. 1	96
5.6 Súťažili a postúpili v porote č. 2	97
5.7 Súťažili a postúpili v porote č. 3	98
5.8 Súťažili a postúpili v porote č. 4	99
5.9 Finálová porota	100
5.10 Finálové témy	100

5.11 Výsledková listina finalistiek a finalistov	101
5.12 Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí	101
6. Vyhodnotenie úvah XIX. ročníka OĽP garantmi tém a texty víťazných úvah	104
6.1 Vyhodnotenie úvah garantmi	104
6.2 Texty víťazných úvah: Júlia Kromková, Matej Čerman, Samuel Harvan, Roman Pikulík	106
7. Dotazníky spätnej väzby XIX. ročníka OĽP	118
7.1 Dotazník – žiaci a žiačky – respondenti a respondentky – zistenia	120
7.2 Dotazník – učitelia a učiteľky – respondenti a respondentky – zistenia	129
8. Štatistika XIX. ročníka OĽP	138
9. Reportáže a príspevky XIX. ročníka OĽP	142
10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri XIX. ročníka OĽP	147
11. Prílohy	148
1. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP v slovenskom jazyku	
2. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP v anglickom jazyku	
3. Plagát celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP v slovenskom jazyku	
4. Plagát celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP v anglickom jazyku	
5. Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP	
6. Súťažný poriadok celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP	
7. Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole XIX. ročníka OĽP	
8. Workshopy celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP	
9. Prehľad tém esejí/úvah OĽP za I. – XIX. ročník OĽP	
10. Dotazníky spätnej väzby – formuláre, XIX. ročník OĽP	
11. Diplomy Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku pre učiteľky a učiteľov OĽP.	
12. Tričko OĽP XIX. ročníka.	
12. Fotodokumentácia XIX. ročníka OĽP	173

1. Úvod

Dagmar Horná
predsedníčka CK OLP

Foto: Ľuboš Pilc, denník Pravda

Milé aktérky, milí aktéri Olympiády ľudských práv, žiačky, žiaci, učiteľky, učitelia, partneri a podporovatelia!

Po XIX. ročníku je čas na bilanciu. Môže byť hrdá, môže byť nadšená, ale nepramení z „nezniesiteľnej ľahkosti bytia“. **Zažili sme ďalší organizačne vzrušujúci rok** a nie je to tým, že ide (aj) o súťaž. Nesúťažia totiž len mladí ľudia stredných škôl, ale čoraz tvrdšie musíme súťažiť aj my, organizátori a gestori.

Pritom je jasné, že **v tejto 'súťaži' nejde len o súťaž**, ktorá nesie názov Olympiáda ľudských práv. **Ide (nám) o ľudí v demokracii a ide (nám) o demokraciu v ľuďoch**. Neraz nás za našu činnosť a vytrvalosť pochválili partneri zastupujúci OSN, Európsky parlament, Európsku komisiu, Radu Európy. Napriek tomu doma pokračuje zápas o krytie uznania zodpovedajúcimi prostriedkami a podmienkami na pokojnú udržateľnú prácu.

Čelíme niekoľkým paradoxom. Paradox prvý. Po 21 rokoch sa nevytvorili primerané stabilné zdroje na komplexné zabezpečenie odborných vzdelávacích aktivít naprieč Slovenskom a trojdňového celoštátneho kola OLP, ktoré sa ustálilo a vžilo ako výročná ľudskoprávna konferencia a nevšedná odborno-spoločenskú udalosť. Paradox druhý. Po 28 rokoch stále chýba našej demokracii systém účinnej celoživotnej prodemokratickej občianskej prípravy. Paradox tretí. Zdá sa, že to, čo je objektívnym vnútroštátnym ale aj európskym demokratickým záväzkom, neberie naša krajina celkom vážne. O čo ide?

- Od februára 2015 platí *Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR*. Medzi jej (nenaplnené) priority patrí ustanovenie Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu a prijatie Akčného plánu výchovy a vzdelávania k ľudským právam.
- *Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2016-2020* v 3. časti deklaruje, že vláda „zvýši pozornosť v oblasti zabezpečenia výučby smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie, zabezpečí *posilnenie občianskej výchovy proti extrémizmu a totalitným režimom*. Podporí projekty a aktivity škôl zamerané na rozvoj hodnotového a právneho povedomia detí a žiakov [...]. Posilní hodnotové vzdelávanie u žiakov a ich vedenie k ideálom slobody, ľudskosti a uvedomelého občianstva, a to tak v rámci formálneho, ako aj neformálneho vzdelávania.“
V 5. časti vyhlásenia sa uvádza: „Za hodnotový základ svojho pôsobenia považuje vláda ľudské práva. Vláda sa hlási ku kontinuite procesov naplňania základných princípov demokracie, právneho štátu a ľudských práv. Vo všetkých politikách, predovšetkým vo vzdelávacej, bude vláda venovať pozornosť rozvoju občianskych, sociálnych a kultúrnych práv, demokratického povedomia, kritického myslenia a kultivácii európskeho povedomia a hodnôt“.
- *Pedagogicko-organizačné pokyny Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na školský rok 2016/2017* v časti *Ľudské práva* opakovane vyzývajú uskutočňovať Olympiádu ľudských práv a zapájať sa do nej.
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vydalo *Dodatok k ŠVP pre gymnáziá, SOŠ a konzervatóriá* s platnosťou od 1.9.2016, v záujme „zvýšenia pozornosti a zabezpečenia výučby žiakov gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie“.
- Členské krajiny OSN majú realizovať 3. fázu *Svetového programu ľudskoprávneho vzdelávania (2015-2019)*.
- Členské krajiny Rady Európy by mali konať v súlade s *Chartou vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam*; dokumentom "*Zaistenie demokracie prostredníctvom vzdelávania*" : *Vývoj referenčného rámca kompetencií pre demokratickú kultúru (Bruselská deklarácia, 2016)*;
- Členské krajiny Európskej únie by mali konať v súlade s *Deklaráciou o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie*

prostredníctvom vzdelávania (Parížska deklarácia, 2015) a Uznesením Európskeho parlamentu o získavaní vedomostí o EÚ v škole (EP, 12.4.2016).

Plénu OĽP sú tieto faktory známe. Sú kótami našej činnosti, ktorá zasahuje formálnu aj neformálnu výučbu a snaží sa systémovo vykryť deficity systému. Diskutovali sme o nich aj na **vzdelávacích podujatiach pre multiplikátorov a multiplikátorky demokratického občianstva a ľudských práv** v októbri 2016. „Vzdelávačky“, ako ich familiárne nazývame a ktoré „ťaháme“ dve decéniá, sme však pre nedostatok prostriedkov nemohli uskutočniť vo všetkých 8 krajoch SR a nemohli sme na ne pozvať všetkých, ktorí chceli prísť, vrátane študujúcej mládeže. Včera i dnes čelíme otázkam, prečo po rokoch stále nie sú prostriedky – nie od sponzorov, ale od demokratického štátu. Príčiny sa ťažko vysvetľujú našej demokraticky podkutej a hlavne agilnej učiteľskej i žiackej obci.

Propozície XIX. ročníka boli zverejnené ale nad realizáciou celoštátneho kola visel otáznik. O situácii sme priebežne informovali kompetentných aj partnerov, pretože približne polovica stredných škôl na Slovensku, stovky učiteľských a tisícky žiackych účastníčok a účastníkov, ktorí sú stálou základňou našich aktivít, majú právo vedieť, či bude cyklus ročníka zavŕšený tak, ako po iné roky. Znova sa rozbehla súťaž o uznanie, čas a prostriedky. Argumentovali sme, že OĽP je dlhodobou systematickou celoštátnou aktivitou v prospech podpory demokracie prostredníctvom demokratickoobčianskeho a ľudskoprávneho vzdelávania a že na rozdiel od rôznych ad hoc, krátkodobých či kampaňovitých podujatí pôsobí ako skutočná prevencia nedemokratických a antidemokratických foriem správania.

S istou úľavou ale aj satisfakciou sme na sklonku roka 2016 prijali **rozhodnutie predsedu vlády Slovenskej republiky o podpore XIX. ročníka OĽP**. Ďalšie finančné príspevky sme získali od darcov rs. partnerov: Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu, O2 Slovakia, Informačnej služby OSN vo Viedni, Slovenskej komisie pre UNESCO. Spojené donorské finančné prostriedky spolu so základným príspevkom vyhlasovateľa, rezortu školstva nám dovolili potvrdiť, že cyklus OĽP bude v apríli 2017 zavŕšený 3-dňovým celoštátnym kolom.

Čas do celoštátneho kola sa niesol v znamení štandardných aktivít aj noviniek. Na 267 stredných školách sa do konca roka 2016 uskutočnili **školské kolá OĽP**. Ich personálny záber (do 300 učiteliek a učiteľov, 3 a pol tisícky žiačok a žiakov) je našou pýchou. Táto časť súťaže by si však zaslúžila hlbšie zmapovanie, predstavenie

najlepších príkladov praxe, pokiaľ ide o prístup vedenia škôl, pedagogické osobnosti, nasledovaniachodné príklady uplatňovania vnútroškolskej demokracie, mimoškolského pôsobenia a partnerstiev.

V spolupráci s **Divadlom ZnudyĽudu**¹ sa predsedníčka CK OĽP a predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku zúčastnili predstavení divadelnej hry „Kým nacionalista zakikiríka“ a následných **diskusí** so stredoškolskou žiackou a učiteľskou komunitou. Novembrové podujatia na troch bratislavských gymnáziách obsiahli celé spektrum tém, od významu štúdia klasických diel slovenskej literatúry pre poznanie minulosti a súčasnosti, cez úvahy o človeku, spoločnosti, štáte a stave EÚ. Debatovalo sa o ´odlive mozgov´, postojoch, rozhodnutiach, správaní sa elektorátu v SR, mládeže zvlášť, ohrozeniach demokracie a ľudských práv, osobnom a spoločenskom záujme až po zmysel vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam.

V decembri 2016 sa predsedníčka CK OĽP a členovia predstavenstva Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku zúčastnili ako partneri a súčasť odbornej poroty **finále 5. ročníka celoštátnej Olympiády ľudských práv v Českej republike**. Finále sa konalo na Magistráte hlavného mesta Prahy. Hlavným organizátorom OLP v ČR občianske združenie je Leges Humanae. Teší nás, že v jeho zostave ako aj v organizačnom tíme OLP sú Alumni OĽP zo SR, Adam Csukás a Kristína Chlebáková, ktorí študujú na vysokých školách v Prahe. V komunikácii s rezortom školstva sme pripravili návrh na zorganizovanie pilotného česko-slovenského finále ľudskoprávných olympiád. Mal by byť krytý memorandom o spolupráci rezortov školstva ČR a SR. Pokiaľ by sa tak stalo, bol by to prvý krok k presahu našich súťaží na medzinárodný stupienok.

Dňa 16.12.2016 predsedníčka CK OĽP a predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku absolvovali **návštevu FRA – Agentúry EÚ pre základné práva vo Viedni** a pracovné stretnutie s Evou Sobotka, aby načrtli kontúry spolupráce počas aktuálneho ročníka OĽP aj v budúcnosti. OĽP je pani Sobotka roky známa. Vyjadrila sa, že je tým najlepším príkladom dobrej praxe v priestore EÚ. Žiaľ, plánovaná návšteva pani Eleny Balzarini na celoštátnom kole nevyšla, zato viac než stovka odborných ľudskoprávných publikácií darovaných FRA sa tešila veľkému záujmu.

---

¹ Pozri <http://divadloznudylyudu.webnode.sk/>

Koncom decembra 2016 sme boli informovaní, že Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku v konzorciu s Academia Istropolitana Nova boli úspešní v súbehu na poskytovateľa 3-ročného projektu **EPAS – Ambasadorská škola Európskeho parlamentu** (European Parliament Ambassador School)² v SR. Projektu sa v prvom roku úspešne zúčastnili aj niektoré stredné školy, na ktorých pravidelne prebieha OLP a aktivity v prospech európskej dimenzie vo vzdelávaní, ktoré z pôdy OLP odštartoval v roku 2015 TEUS tím (Teachers for EU at Schools). Veríme, že ďalšie „naše školy“ budú agilné aj v druhom a treťom ročníku programu EPAS. Na pôde informačnej kancelárie Európskeho parlamentu v Bratislave sa počas prvého ročníka uskutočnili dve školenia pre učiteľské tímy, pre publikum v SR boli upravené dve európske publikácie, uskutočnili sa návštevy a hodnotenia EPAS škôl, úspešné školy si prevezmú v septembri 2017 plaketu „Ambasadorská škola Európskeho parlamentu“, vybrané tímy sa zúčastnia návštevy európskych inštitúcií a vybrané učiteľské osobnosti medzinárodných seminárov. Projekt EPAS prináša v špecifických podmienkach SR pridanú hodnotu: intenzívnu diskusiu o význame europovedomia a euroobčianstva, roli mladých ľudí v eurovoľbách, posilnení a obrane európskej demokracie. Ako je známe, účasť mladých ľudí na Slovensku na voľbách do EP bola v roku 2014 najnižšia v EÚ. Nemalo by sa to opakovať.

Obdobný dosah mal aj projekt medzinárodnej spolupráce financovaný Európskou úniou a implementovaný Radou Európy: Program Rady Európy a Národného ústavu celoživotného vzdelávania „**Nástroje na realizáciu Rámca kompetencií pre demokratickú kultúru**“, a to pod vedením NÚCŽV, s podporou MŠVWaŠ SR, v spolupráci s Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku a ďalšími partnermi.³ Zorganizovaný bol celý rad vzdelávacích podujatí na stredných školách v SR pre učiteľské a žiacke tímy za účasti odborných lektorov a s filmovým profesionálom, ktorý zasvätil mladých do postupov prípravy videa na tému: Čo je a čo nie je prejav demokratickej kultúry na škole. Uskutočnil sa výskum dokumentov v oblasti vzdelávacích systémov zúčastnených krajín vrátane SR, zameraný na identifikáciu myšlienok a princípov komplementárnych s „Rámcom kompetencií pre demokratickú kultúru“ a príprava metodického materiálu „Zapojenie študujúcich žiačok a žiakov do implementácie kompetencií pre demokratickú kultúru v školskej praxi“.

---

² Pozri <http://www.ainova.sk/sk/ambasadorska-skola-ep/>

³ Pozri <http://nuczv.sk/aktuality/item/233-sutaz-tvorba-videi-studentami-k-problematike-democratickej-kultury-na-skolach-sutaz>

Synergia OĽP, EPAS a programu EÚ/RE by mohla priniesť významné plody. Fakt, že sa formuje skupina prirodzených líderských škôl, ktoré pracujú výrazne nad rámce formálnej výučby a odovzdávajú svoje know how ďalej, dávame do pozornosti politických, intelektuálnych a kultúrnych elít v SR, vrátane našich europoslancov a europoslankýň. Zúčastnené učiteľské a žiacke tímy by si zasluhovali masívne zviditeľnenie, uznanie, odmenu a ďalšie posilnenie, pretože tvoria jadro prodemokratickej základne, ktorej rola je a bude zásadná.

Február 2017 bol mesiacom, kedy sa konali **krajské kolá OĽP** v 8 krajoch SR. V XIX. ročníku priniesli niekoľko inovácií: jednotnú formu diplomov pre súťažiacich s rozlíšením miery úspešnosti a možnosť, aby krajské komisie nominovali učiteľa/učiteľku z radov skúsených ale aj začínajúcich do postupových porôt celoštátneho kola. Vyhlásili sme témy úvah, z toho dve v slovenčine a dve v angličtine, takto proporčne prvý raz v histórii OĽP. Osobitné krajské kolo sa nám podarilo zorganizovať pre Bratislavský kraj, v spolupráci s Magistrátom hlavného mesta pod záštitou a s podporou primátora Bratislavy Iva Nesrovnala. Konalo sa 7.2.2017 v reprezentačných priestoroch Primaciálneho paláca a zúčastnil sa ho aj náš vzácny partner, Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni, predstaviteľia Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku a Alumni OĽP.

Celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP sa po tretíkrát konalo v zariadení Univerzity Komenského v Modre-Harmónii v dňoch **5. – 7. apríla 2017**. Spojilo, ako je to preň tradičné, žiacku a učiteľskú komunitu stredných škôl, štátnu správu, akadémiu, mimovládny sektor a Alumni OĽP. Do súťažných porôt aj sprievodného nesúťažného programu pritiahlo hosťujúce osobnosti s významnou odbornou reputáciou. Svoju prítomnosťou nás nesmierne povzbudil spoluzakladateľ OĽP prof. Miroslav Kusý a na diaľku dr. Viliam Dolník. Teší nás, že otvorenie / program / vyhlasovanie výsledkov sa dočkali osobnej účasti vyhlasovateľa, MŠVWaŠ SR v osobe štátnej tajomníčky Olgy Nachtmannovej, ministerky spravodlivosti a predsedníčky Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť Lucie Žitňanskej a vedúcej kancelárie ministerky Jany Kviečinskej, splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny Lászlóa Bukovszkého a riaditeľky kancelárie splnomocnenca Aleny Kotvanovej, reprezentantky MZVaEZ SR Barbary Illkovej, generálnej tajomníčky Slovenskej komisie pre UNESCO Edity Filadelfiovej a vedúcej sekcie vzdelávania Dagmar Kopčanovej, predstaviteľky MPSVaR SR Janky Divincovej, novej verejnej ochrankyne práv Márie Patakyovej, reprezentantov kancelárie prezidenta SR

Stanislava Gaňu, Michala Luciaka, Marcela Moravčíka, riaditeľky Národného ústavu celoživotného vzdelávania Zuzany Štrbíkovej, riaditeľky Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu Ireny Fonódovej, generálnej riaditeľky IUVENTY Aleny Minns. Tešila nás aktívna účasť vedúceho Informačnej služby OSN vo Viedni Martina Nesirkyho a jeho kolegyne Jany Hönschovej, predstaviteľa Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Dušana Chreneka, šéfredaktorky denníka Pravda Nory Sliškovej s tímom a ďalších. Prvý raz v histórii OĽP sme zaznamenali účasť, pomoc a spoluprácu podnikateľskej firmy, konkrétne O2 Slovakia vďaka firemnému ako aj líderskému zmyslu v osobe CEO Petra Gažíka pre spoločensky prospešné projekty. Viacerí venovali víťazom a víťazkám súťaže ceny a darčeky, za čo im ďakujeme.

Pravda, na celoštátnom kole XIX. ročníka sme nemohli nemyslieť na **nastávajúci jubilejný XX. ročník**, a preto sme bezprostredne rozbehli rozhovory s ministerkou spravodlivosti SR a gestorkou Ľudskoprávnej agendy v SR Luciou Žitňanskou, ktorá vyjadrila ochotu prispieť k slávnostnému rázu XX. ročníka OĽP. Toto odhodlanie si ceníme, teší nás už len v rovine gesta a veríme, že nás poteší aj v rovine skutočnosti. So sympatiami sme sa stretli u verejnej ochrankyne práv, Márie Patakyovej, ktorej, ako profesorky Univerzity Komenského, je známa činnosť jedného z odborných garantov OĽP, UNESCO katedry pre ľudskoprávne vzdelávanie UK v Bratislave ale aj Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku. Explicitná zmienka o Olympiáde ľudských práv vo vízii ochrankyne práv na obdobie rokov 2017-2022 nás napĺňa nádejou na kontinuálnu spoluprácu.⁴ Radi by sme tiež pokračovali v komunikácii s kanceláriou prezidenta SR a ďalšími potenciálnymi podporovateľmi a partnermi.

Podrobnejšie o situácii OĽP a jednotlivých súčastiach XIX. ročníka sa dočítate na stránkach tejto publikácie. Apropo, iste vnímate, že naša *kronika* (od svojho počiatku v produktívnom napätí s významom tohto slova) prekračovala formát schematickeho či chronologického zápisu faktov a udalostí. Stala sa správou o našich aktivitách a výkonoch ale aj o ich kontextoch a významoch. Je nielen našim vlastným zrkadlom, je aj živým zrkadlom Slovenska.

Za to, že ideme ďalej, patrí úcta a vďaka všetkým Vám. Zakladateľom, gestorom, dlhoročným i nádejným učiteľkám a učiteľom, stále novým a novým žiačkam a žiakom, riaditeľkám, riaditeľom, zriaďovateľom škôl, okresným úradom v sídle krajov,

---

⁴ Pozri <https://www.scribd.com/presentation/347429178/Prezentacia-vizie-vrejne-ochrankyne-prav>

vyhlasovateľovi, partnerom a organizátorom. Pravda, radi by sme niektorým z Vás ďakovali ešte viac.

Do videnia v jubilejnom a snáď aj nádejnom XX. ročníku OĽP!

Srdečne,

Dagmar Horná

2. Propozície XIX. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2016/2017

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je súčasťou predmetových olympiád a postupových súťaží vyhlasovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVaŠ SR“). OLP je celoročným podujatím príslušného školského roka pre stredné školy v SR.

Súťaž sa koná každoročne v súlade s *Organizačným poriadkom Olympiády ľudských práv*, ktorý je registrovaný na MŠVaŠ SR pod číslom: 2013-25/79131:14-925 a nadobudol účinnosť od 22. februára 2013 a v súlade s *Pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠVaŠ SR na školský rok 2016/2017*.⁵

Súťaži predchádzalo *zasadnutie Celoštátnej komisie OLP* (ďalej „CK OLP“), ktoré sa konalo 21. a 22. júna 2016 na Univerzite Komenského v Bratislave. CK OLP podrobne vyhodnotila XVIII. ročník a pripravila XIX. ročník OLP. Novým členom CK OLP sa stal PhDr. Kálmán Petőcz, predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku.

Propozície XIX. ročníka OLP stredoškolskej mládeže 2016/2017 boli zverejnené 19.6.2016 na webových sídlach IUVENTY:

<http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a OLP:

<http://www.olp.sk/>.

Stanovili nosnú tému, časový harmonogram, podmienky a usmernenia súťaže.

Propozície XIX. ročníka OLP uvádzame v plnom znení – nižšie v rámečku:

---

⁵ Pozri <https://www.minedu.sk/16288-sk/pedagogicko-organizacne-pokyny-na-skolsky-rok-20162017/>

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

Propozície

**XIX. ročníka Olympiády ľudských práv
stredoškolskej mládeže, 2016 - 2017**

Vyhlasovateľ súťaže

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Odborná garancia súťaže

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

v spolupráci

s UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave
a Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku

Záštita nad podujatím

Peter Plavčan, minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Spoluorganizátor celoštátneho kola

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je dobrovoľnou, záujmovou činnosťou žiakov a žiakov stredných škôl v Slovenskej republike (ďalej „SR“). Uskutočňuje sa každoročne a možno ju organizovať na všetkých typoch stredných škôl.

Pedagogicko-organizačné pokyny ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej „MŠVVaŠ SR“) na školský rok 2016/2017 v časti 1.5.4.1. uvádzajú:

1. Na základe medzinárodných dohovorov v oblasti ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná, Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, schválenej vládou Slovenskej republiky uznesením č. 71/2015 zo dňa 18. februára 2015 a v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania definovanými v § 3 písm. j) a o)

školského zákona a cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v § 4 písm. g) a h) školského zákona:

a) *naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl,*

b) *zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov stredných škôl.*

Nosná téma XIX. ročníka OLP:

SLOBODA MYSLENIA, SVEDOMIA, PREJAVU A VYZNANIA V KONTEXTE DEMOKRATICKÉHO OBČIANSTVA

Súťaž je trojstupňová a koná sa v nasledovných termínoch:

Školské kolá: do 9. decembra 2016

Krajské kolá: 8. februára 2017 (streda)

Celoštátne kolo: 5. – 7. apríla 2017 (streda – piatok), miesto bude oznámené

1. Školské kolá – do 9. decembra 2016

1.1. Zúčastňujú sa ich všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia o súťaž záujem. Školské kolo organizuje príslušná predmetová komisia spoločenskovedných predmetov, pre túto súťaž, školská komisia OLP (ďalej „ŠK OLP“). Na jej návrh riaditeľ/riaditeľka školy poverí zodpovednú osobu, učiteľa/učiteľku riadením a koordinovaním súťaže.

1.2. Celoštátna komisia OLP (ďalej „CK OLP“) odporúča zapojiť do prípravy a realizácie školského kola (formy, obsahu, práce poroty, sprievodných nesúťažných podujatí a pod.) žiačky a žiakov. CK OLP povzbudzuje žiacku obec k iniciatívne prístupu.

1.3. Formu a obsah školského kola stanoví škola a ŠK OLP. CK OLP odporúča napríklad test, diskusiu, s demokratickou voľbou postupujúcej alebo postupujúceho a pod. Inšpiráciou môže byť scenár krajských kôl, s písomnou a ústnou zložkou súťaže (pozri nižšie) alebo súťaž v písaní a obhajobe ľudskoprávnej úvahy. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke ŠK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov školského kola.

1.4. Do krajského kola postupuje víťaz alebo víťazka školského kola. Škola a ŠK OLP môže odporučiť na postup aj súťažiacu alebo súťažiaceho z druhého miesta.

Ak škola neorganizuje školské kolo OLP a žiak/žiačka má individuálny záujem o účasť na krajskom kole OLP, je nevyhnutné, aby škola potvrdila prihlášku žiaka/žiačky individuálne. V nevyhnutnom prípade možno kontaktovať predsedu/predsedníčku krajskej komisie OLP (ďalej „KK OLP“).

O účasti súťažiacich rozhodne predseda/predsedníčka KK OLP podľa počtu prihlásených súťažiacich a kapacity súťaže.

1.5. Školské kolá sa uskutočnia do 9. decembra 2016. Všetky **prihlášky do krajského kola** musia byť doručené na adresu predsedu/predsedníčky príslušnej KK OLP **do 16. decembra 2016** a to buď listom alebo naskenované emailom. Po tomto termíne nemusia byť prihlášky akceptované. Prihláška do krajského kola bude dostupná na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a <http://www.olp.sk/>.

2. Krajské kolá – 8. februára 2017

2.1. Zúčastňujú sa ich súťažiaci a súťažiace podľa bodu 1.4. Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré podľa návrhu predsedníčky/predseda KK OLP poverí príslušný okresný úrad.

2.2. Súťaž hodnotí krajská porota/krajské poroty po menovaní riaditeľ'a/riaditeľ'ky odboru školstva a športu okresného úradu na návrh predsedníčky/predseda KK OLP. Predsedníčky/predsedia KK OLP navrhnú počet porôt podľa potrieb súťaže a možností organizátorov.

2.3. Krajské kolá majú dve časti, písomnú (test) a ústnu (tézy). Súťažné podklady pripraví CK OLP v spolupráci s partnermi. Test zašle IUVENTA okresným úradom a predsedníčkam/predsedom KK OLP. Tézy budú umiestnené na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a na <http://www.olp.sk/>

2.4. Predsedníčky a predsedovia KK OLP zabezpečia bodovanie písomnej (test) a ústnej časti (tézy) tak, aby za každú z nich bolo možné získať rovnaké bodové maximum (napr. ak test bude mať hodnotu 50 bodov, aj ústna časť bude mať hodnotu 50 bodov).

2.5. Každá súťažiaca a každý súťažiaci dostane diplom: buď „úspešný riešiteľ/úspešná riešiteľka krajského kola OLP“ (pri celkovom zisku bodov 60% a viac) alebo „riešiteľ/riešiteľka krajského kola OLP“ (pri celkovom zisku bodov pod 60%).

2.6. Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola 8 najúspešnejších súťažiacich. V prípade rovnosti bodov rozhodne o postupujúcich krajská porota/krajské poroty, na základe stanovených kritérií. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke KK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov krajského kola.

2.7. Ak sa ktokoľvek z postupujúcich vzdá postupu do celoštátneho kola, predseda/predsedníčka KK OLP rozhodne o ustanovení náhradníka/náhradníčky a oznámi to predsedníčke a tajomníčke CK OLP.

2.8. Podmienkou účasti v celoštátnom kole je vypracovanie písomnej práce – úvahy na jednu z tém, ktoré stanoví CK OLP v spolupráci s partnermi a ktoré budú zverejnené k dátumu krajských kôl na <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a www.olp.sk.

2.9. Záväzný pokyny k napísaniu a zaslaniu písomných prác – úvah:

- rozsah: 3 normostrany (jedna normostrana má 1800 znakov vrátane medzier); písmo: TNR 12; program: Word;
- forma: pozri prílohu č. 1: predpísaný formát 3 normostrán;
- verzie úvahy: 1 ks elektronickej úvahy a 1 ks tlačenej, zopnutej a podpísanej úvahy;
- adresát/adresátka na zaslanie elektronickej aj tlačenej verzie úvahy: predseda/predsedníčka KK OLP príslušného kraja – pozri prílohu č. 2;
- **termín zaslania úvahy: do 17. februára 2017;**

2.10. Predseda/predsedička KK OLP a) pošle prijaté písomné práce predsedníčke CK OLP, tlačené verzie listom a elektronické emailom **do 24. februára 2017**; b) vypracuje záverečnú správu o priebehu a výsledkoch školských kôl a krajského kola súťaže a odošle ju emailom do **24. februára 2017** predsedníčke CK OLP a tajomníčke CK OLP.

2.11. Výdavky súvisiace s prípravou a organizovaním súťaže hradí okresný úrad z účelových prostriedkov ministerstva vnútra SR (smernica MŠVVaŠ SR č. 6/2013, ktorou sa mení smernica č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení).

3. Celoštátne kolo -- 5. – 7. apríla 2017

3.1. Celoštátneho kola sa zúčastňuje 8 súťažiacich za každý kraj, 64 súťažiacich z celej SR.

3.2. Miesto celoštátneho kola bude spresnené. CK OLP zverejní *Súťažný poriadok celoštátneho kola a Vademecum súťažiacej a súťažiaceho*.

3.3. Celoštátne kolo má tri časti; v prvej časti súťažiace a súťažiaci riešia modelové prípady/situácie, v druhej obhajujú svoje úvahy, oboje pred postupovými porotami; hodnotenie týchto dvoch častí je v pomere 1 : 1.

3.4. Postupové poroty sú najmenej trojčlenné a v každej súťaži spravidla 16 súťažiacich. Z každej postupovej poroty postupujú súťažiace a súťažiaci z 1. – 3. miesta, spolu maximálne 12 súťažiacich, do tretej časti súťaže, ktorou je finále.

3.5. Vo finále pred najmenej trojčlennou finálovou porotou a celým (žiackym, učiteľským, partnerským) plénom a hosťami podujatia si súťažiace a súťažiaci žrebujú zadania týkajúce sa aktuálnych ľudskoprávných problematík a kľúčových tém a bezprostredne na ne reagujú. Finálová porota zložená z domácich i zahraničných odborníkov a odbornícok v oblasti ľudských práv stanoví poradie súťažiacich na 1. – 12. mieste.

3.6. Vyhodnocuje a zverejňuje sa len bodový zisk súťažiacich na 1. – 12. mieste; záznam o účasti ostatných súťažiacich bude zhotovený v abecednom poradí, bez uvedenia bodového zisku a umiestnenia. Všetci súťažiaci a všetky súťažiace dostanú diplom.

3.7. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedníčke CK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola.

3.8. Všetky účastníčky a všetci účastníci celoštátneho kola budú môcť v jeho priebehu vyplniť dotazník spätnej väzby. Spracované dotazníky poskytnú kvantitatívne aj kvalitatívne dáta z celoštátneho kola a celého ročníka OLP a pomôžu CK OLP a) reagovať na podnety, b) komunikovať s partnermi a získavať ich podporu, c) skvalitňovať súťaž a sprievodné aktivity.

3.9. Víťazi a víťazky celoštátneho kola získajú podľa možností organizátorov a partnerov ceny. Podrobnosti budú ohlásené priebežne resp. pri otvorení celoštátneho kola.

3.10. Predsedníčka CK OLP pripraví Kroniku XIX. ročníka OLP, ktorá bude vystavená na <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a www.olp.sk. (v závislosti na možnostiach bude vydaná aj v tlačenej podobe).

3.11. Účasť učiteliek a učiteľov na celoštátnom kole je tradične žiaduca s ohľadom na jeho špecifikum ako 3-dňovej súťaže sprevádzanej odbornými vzdelávacími podujatiami. Nakoľko hradíme cestovné, ubytovanie a stravu, očakávame, že sa prihlásia učiteľky a učelia, ktorí majú vážny záujem o aktívne zapojenie sa do všetkých častí celoštátneho kola OLP (CK OLP neakceptuje účasť len vo forme pedagogického dozoru).

3.12. Všetky náklady súťažiacim a porotám (cestovné, ubytovanie, stravovanie a poistné) budú hradené z prostriedkov MŠVVaŠ SR prostredníctvom IUVENTY a z prostriedkov spolupracujúcich partnerov. Všetky náklady učiteľkám a učiteľom budú hradené prostredníctvom CK OLP z prostriedkov partnerov. Nárok na hradenie všetkých

nákladov vzniká len pri plnej a aktívnej účasti na podujatí. Bližšie usmernenie bude zverejnené v pokynoch a informáciách k celoštátnemu kolu.

Vydala: Celoštátna komisia OĽP, Bratislava, **19.9.2016**

Kontakt:

PhDr. Dagmar Horná, PhD, predsedníčka Celoštátnej komisie OĽP

dagmar.horna@gmail.com

0915 714 786

PaedDr. Beatrix Bánhegyiová, tajomníčka Celoštátnej komisie OĽP

Odbor olympiád a súťaží

IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže

beata.banhegyiova@iuventa.sk

+421 2 592 96 330

+421 908 678 812

Prílohy:

1. Predpísaný formát písomných prác – úvah.
2. Predsedovia/predsedníčky KK OĽP príslušného kraja – kontakty na zaslanie úvah.

Skratky:

CK OĽP : celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

KK OĽP : krajská komisia/krajské komisie Olympiády ľudských práv

MŠVVaŠ SR : ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

OĽP : Olympiáda ľudských práv

SR : Slovenská republika

ŠK OĽP : školská komisia Olympiády ľudských práv

3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv a demokratického občianstva 2016

Nedostatok finančných prostriedkov prvýkrát v histórii OĽP spôsobil, že jesenné vzdelávacie podujatia pred XIX. ročníkom OĽP nebolo možné organizovať v tradičnom formáte, ako 1-dňové podujatie v každom z 8 krajov SR. Pozvali sme účastníčky a účastníkov zo všetkých 8 krajov, avšak v limitovanom počte, kvôli úhrade cestovných nákladov a občerstvenia. Zvoliť sme museli 4 miesta podujatia. Temer vôbec sa podujatí z uvedených dôvodov nemohli zúčastniť žiaci a žiačky, hoci každoročne ich záujem o tento typ vzdelávania rastie. Celkový počet zúčastnených – 144 – bol preto viac než o polovicu nižší ako obvykle. Pre porovnanie: v roku 2015 sa podujatí zúčastnilo 155 učiteľských a 212 žiackych účastníčok a účastníkov, spolu 367 osôb.

Podujatia sa uskutočnili v dňoch 12. – 20. októbra 2016 v spolupráci s Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku, ktorý je od roku 2012 jedným z kľúčových odborných a organizačných partnerov OĽP a s ďalšími partnermi a inštitúciami.

Harmonogram vzdelávacích podujatí

Dátum	Koordinátor/koordinátorka/spojené kraje/kraj	Miesto podujatia
12.10. streda	Bratislavský kraj: Mgr. Zuzana Smetanová, Nitriansky kraj: PhDr. Ivana Semjanová, Trnavský kraj: Mgr. Mária Juristová	Národný ústav celoživotného vzdelávania Tomášikova 4, 820 09 Bratislava 29
18.10. utorok	Banskobystrický kraj : Mgr. Roman Balko Spolupráca: Mgr. Jana Hrabovská: CVČ – JUNIOR BB	Riaditeľstvo SÚZ, Správa účelových zariadení UMB Trieda SNP 53, 97401 Banská Bystrica
19.10. streda	Košický kraj: PaedDr. Jaroslava Mamčaková Prešovský kraj: PhDr. Marián Richter	RP MPC, Tarasa Ševčenka 11, 08020 Prešov
20.10. štvrtok	Trenčiansky kraj: PhDr. Mgr. Pavol Kesely / JUDr. Dagmar Majdanová Žilinský kraj: PhDr. Ján Chovanec / Mgr. Roman Minek	Gymnázium sv. Františka z Assisi J. M. Hurbana 44, 01001 Žilina

Program vzdelávacích podujatí

9:00 – 10:30 Blok 1: Dagmar Horná a CK OĽP

- 1.1 Cieľ vzdelávacieho podujatia a organizačné pokyny.
- 1.2 Hodnotenie XVIII. ročníka OĽP a príprava XIX. ročníka OĽP
- 1.3 Plenárna rozprava k histórii, súčasnosti a perspektívam OĽP

10:30 – 14:00 (vrátane prestávky)

Blok 2: Lektorský tím Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku

- 2.1 Nosná téma XIX. r. OĽP: *Sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vyznania v kontexte demokratického občianstva.*
- 2.2 Plenárna rozprava: *Aktuálne témy ľudských práv.* Podnety učiteliek a učiteľov.

Súvisiace témy a dokumenty (okrem iných):

SR – Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR a Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020;

Pedagogicko-organizačné pokyny na šk. r. 2016/2017;

Dodatok č. 1 k štátnym vzdelávacím programom pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá (odporúčané aktivity k prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie)

Materiál MŠV a SR: K prevencii extrémizmu a radikalizmu;

Hlavné motto slovenského predsedníctva v Rade EÚ v druhom polroku 2016 v oblasti vzdelávania, športu, mládeže, vedy a výskumu – podpora a rozvoj talentu.

OSN – Svetový program a Deklarácia ľudskoprávneho vzdelávania; Príručka pre učiteľky a učiteľov na predchádzanie násilnému extrémizmu, UNESCO, 2016.

RE – Charta vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam; dokument "Zaistenie demokracie prostredníctvom vzdelávania" : Vývoj referenčného rámca kompetencií pre demokratickú kultúru (Bruselská deklarácia; Stála konferencia ministrov a ministeriek školstva Rada Európy);

EÚ – Deklarácia o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerance a nediskriminácie prostredníctvom vzdelávania (Parížska deklarácia; 2015, ministri a ministerky zodpovední za vzdelávanie a komisár pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport);

EP – Uznesenie Európskeho parlamentu o získavaní vedomostí o EÚ v škole (12.4.2016).

Lektorský tím

PhDr. Dagmar Horná, PhD.; PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.; Ing. Viliam Figusch, CSc. – pre celé Slovensko; PhDr. Peter Guráň, PhD. – pre Bratislavu

Organizačné záležitosti

Priestorom, technikou a organizačnou spoluprácou prispel Národný ústav celoživotného vzdelávania (ďalej „NÚCŽV“). Občerstvenie zabezpečila predsedníčka KK OĽP v Bratislavskom kraji Z. Smetanová a CK OĽP.

Na podujatí hosťovali, vystúpili a diskutovali

1) Zuzana Kernová z YFU Slovensko informovala, že po úspešnom nultom ročníku paralelnej video súťaže, ktorý sa pod názvom „Pod’ na Slovensko!“ uskutočnil počas XVIII. r. OĽP, vyhlasuje YFU Slovensko 1. ročník paralelnej video súťaže pod názvom „Slovensko dnešných dní!“, ktorý bude prebiehať počas XIX. r. OĽP. Výzva a súťažné podmienky budú vystavené na webových sídlach YFU a OĽP v januári 2017. Termín na odovzdanie videí bude 31.3.2017. Výherca/výherkyňa bude mať možnosť predstaviť svoje video na celoštátnom kole OĽP v apríli 2017 a získa tablet.

2) Marta Králiková z Katedry politológie FiF UK v Bratislave informovala o projekte *Spoločná krajina* (V Spoločnej krajine vytvárame priestor pre dialóg a angažovanosť mladých ľudí), poskytla informačný materiál k projektu a evidovala záujem o účasť škôl.⁶

3) Dionýz Hochel z IKEP informoval o štádiu prípravy programu *Ambasádorská škola Európskeho parlamentu (EPAS – European Parliament Ambassador School)*.

Vzdelávacie materiály poskytnuté organizátormi

Na základe prejavenej záujmu boli prítomným poskytnuté posledné výtlačky publikácie *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty*⁷ v počte 5 ks pre kraje BA, NR, TT. D. Horná informovala, že *Kronika Olympiády ľudských práv : XVIII. ročník*⁸ bude čoskoro dostupná na webových sídlach a bude z nej možné čerpať súťažný materiál pre školské kolá. Zároveň pripomenula, že kľúčové publikácie CK OĽP a Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku sú dostupné online.⁹

---

⁶ Pozri: <http://www.politologiauuk.sk/projekty/spolocnakrajina>

⁷ HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds) (2015) *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015, vydanie : prvé, počet strán : 405, ISBN 978-80-8118-141-2

⁸ HORNÁ, Dagmar (aut. a zost.) 2016 *Kronika Olympiády ľudských práv : XVIII. ročník* Bratislava : Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku, 2016, 158 s., vydanie prvé, online dokument, ISBN 978-80-972220-1-7

⁹ HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds) (2013) *Vybrané texty k ľudským právam : Príručka pre Olympiádu ľudských práv* Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2013, vydanie : prvé, počet

V. Figusch v odpovedi na dotazy ku vzdelávacím materiálom Rady Európy Kompas a Kompasito poskytol možnosť nahráť si ich na USB kľúče.

D. Horná informovala o novom vzdelávacom materiáli *Príručka pre učiteľky a učiteľov na predchádzanie násilnému extrémizmu*¹⁰, ktorý neoficiálne preložila do slovenského jazyka. Diskutovalo sa o obsahu publikácie v porovnaní s materiálom, ktorý pripravila medzirezortná pracovná skupina v SR pod názvom *K prevencii extrémizmu a radikalizmu*¹¹

Informačné materiály poskytnuté partnermi

- o SAAIC: materiály k programom a výzvam Erasmus a Informačným dňom 8. – 10.11.2016 v spolupráci SAAIC a IUVENTA.
- o Katedra politológie FiF UK v Bratislave: infomateriály UK a FiF UK.
- o YFU Slovensko: materiál k paralelnej video súťaži a perá.

Diskusia k inováciám

Týkala sa nových článkov Propozícií XIX. r. OĽP, prípravy jednotného vizuálu diplomov pre súťažiacich v krajských kolách OĽP v dvoch variantoch: úspešná riešiteľka/úspešný riešiteľ a riešiteľ/riešiteľka. Avizovaný bol pilot, na ktorom sa uzniesla CK OĽP: každá krajská komisia OĽP nominuje po krajskom kole súťaže učiteľa alebo učiteľku do postupových porôt celoštátneho kola a to v kategórii seniorskej a juniorskej. Zámerom tejto inovácie je na jednej strane využiť dlhoročné učiteľské kapacity pri hodnotení žiackych výkonov a zároveň pritiahnúť, získať a stimulovať mladšiu učiteľskú generáciu. Princípmi výberu budú skúsenosť, dosiahnuté výsledky, dlhodobosť účasti alebo agilnosť, záujem, perspektíva.

---

strán : 168 ISBN 978-80-223-3523-2 (Autorský kolektív: Davala, M., Guráň, P., Figusch, V., Horná, D., Kusá, D., Mokrý, L., Petőcz, K.). Dostupné online: <http://www.olp.sk/>

<https://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP/Publikacie.alej>

HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds.) (2013) *Slovník ľudských práv : Príručka pre Olympiádu ľudských práv* Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2013, vydanie : prvé, počet strán : 103, ISBN 978-80-223-3522-5 (Autorský kolektív: Davala, M., Guráň, P., Figusch, V., Horná, D., Kusá, D., Petőcz, K.)

Dostupné online: http://www.olp.sk/docs/SLOVNIK_LP.pdf

<https://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP/Publikacie.alej>

Ďalšia publikácia bola distribuovaná počas XVIII.r. OĽP: PETŐCZ, Kálmán (2015) *Helsinská konferencia (1975) a jej ľudskoprávne dimenzie* Bratislava : Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku, 2015, 78 s., ISBN 978 – 80 – 972220 – 0 – 0, EAN 9788097222000;

¹⁰ *A Teacher's Guide on the Prevention of Violent Extremism*, UNESCO 2016

Dostupné z <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002446/244676e.pdf>

¹¹ Dostupné z <http://www.statpedu.sk/aktuality/statny-pedagogicky-ustav-v-spolupraci-s-dalsimi-instituciami-vypracoval-material-k>

Organizačné záležitosti

Priestorom, technikou a organizačnou spoluprácou prispelo CVČ – JUNIOR BB, Mgr. Jana Hrabovská.

Rokovanie KK OĽP BB kraja a voľba novej predsedníčky

Pani Hrabovská viedla pred začiatkom podujatia rokovanie krajskej komisie, ktorá bola oboznámená s rezignáciou Mg. Romana Balka, jej doterajšieho predsedu z pracovných dôvodov. Komisia jednomyselne zvolila na svoje čelo PaedDr. Marianu Stejskalovú z Gymnázia M. Kováča v Banskej Bystrici. Po tomto akte členky a členovia komisie oznámili svoje rozhodnutie plénu prítomných učiteliek a učiteľov z BB kraja. Predsedníčka CK OĽP poďakovala v neprítomnosti R. Balkovi za vykonanú prácu pre OĽP a vyjadrila presvedčenie, že naďalej, ako riaditeľ *TEUS n.o. (Učítelia pre Európsku úniu Slovensko)*, ostane v tesnom spojení s OĽP. Pani Stejskalová poďakovala za dôveru a vyjadrila odhodlanie pracovať v novej funkcii pre OĽP.

Obsah podujatia a diskusia

Niesli sa v podobnom programovom duchu ako tomu bolo na bratislavskom podujatí. Lektorský tím sprostredkoval aj informácie od partnerov.

Okrem odborných tém sa plénum podujatia vyjadrovalo komplexnejšie aj k stavu školstva v SR. Vyjadrilo nespokojnosť so slabou podporou predmetových olympiád a postupových súťaží zo strany štátu.

Po podujatí sa lektorský tím presunul na pôdu FPVaMV UMB v B. Bystrici na pozvanie Lenky Malíkovej (Centrum národov Slovensko) a Dominiky Múdrej (Alumni OĽP). Kálmán Petőcz diskutoval s vedením fakulty a plénum fakulty poskytol prednášku na tému: „Je OSN schopná efektívne reagovať na aktuálne problémy sveta?“¹² Predsedníčka CK OĽP diskutovala s PhDr. Martinou Bolečekovou, PhD. o výučbe ľudských práv na vysokých školách v SR.

---

¹² Pozri <http://www.fpvmv.umb.sk/o-fakulte/podujatia-fakulty/uskutocnene/2016/je-osn-schopna-efektivne-reagovat-na-aktualne-problemy-sveta.html>

PRIEBEH PODUJATIA 19.10.2016 : PREŠOV, kraje KE, PO

Organizačné záležitosti

Priestorom, technikou a organizačnou spoluprácou prispelo RP MPC Prešov. Prítomným sa na úvod prihovril riaditeľ, PaedDr. Štefan Šiška, ktorý vyzdvihol zmysel a význam ľudskoprávneho vzdelávania a vzdelávania k demokratickému občianstvu i samotnej OĽP.

Obsah podujatia a diskusia

sa niesli v podobnom programovom a tematickom rámci ako tomu bolo na podujatiach v Bratislave a B. Bystrici.

Na prešovské podujatie sa dostavili z vlastnej iniciatívy aj žiaci a žiačky Súkromnej obchodnej akadémie. Podujatie sme preto rozčlenili na spoločný blok a osobitné bloky. K. Petőcz diskutoval so študentskou skupinou o filozofických otázkach a aktuálnych problémoch ľudských práv, o ústrednej téme XIX. r. OĽP a materiáli *K prevencii extrémizmu a radikalizmu*.

Učiteľská časť publika sa o. i. vyjadrila aj kvzdelávaciemu procesu; uviedla, že: pozitívne hodnotí Komprax, počas ktorého sami študenti tvorili projekty; posilniť treba aj neformálne vzdelávanie; to, čo sa v škole učí, by sa malo žiť a zažiť; vhodné by boli digitálne učebnice, pravidelne inovované; priestoru na nácvik a tréning postojov je málo, v triedach je mnoho žiačok a žiakov; na ľudské práva a demokratické občianstvo dlhodobo niet dostatok priestoru a to nielen na gymnáziách ale hlavne na SOŠ; cenné je pôsobenie žiackej školskej rady a rôzne spôsoby, akým žiaci a žiačky navrhujú zlepšenia (nástenky, facebook a pod.). Zaznel dotaz, či CK OĽP súhlasila s tým, že ŠŠI počas inšpekcie používa test z krajského kola OĽP. Nastolená bola tiež otázka práv vyučujúcich.

PRIEBEH PODUJATIA 20.10.2016 : ŽILINA, kraje TN, ZA

Organizačné záležitosti

Priestor a techniku poskytlo Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline, organizačne spolupracovali Mgr. Roman Minek a Mgr. Peter Lorenc.

Voľba novej predsedníčky KK OĽP pre TN kraj

Na úvod podujatia predsedníčka CK OĽP informovala, že prítomný PhDr. Mgr. Pavol Kesely rezignoval na svoju funkciu predsedu krajskej komisie a vyzvala prítomné

členky a prítomných členov komisie, aby navrhli kandidátky a kandidátov na funkciu. Komisia jednomyselne zvolila na svoje čelo JUDr. Dagmar Majdanovú z Obchodnej akadémie v Prievidzi. Predsedníčka CK OĽP poďakovala P. Keselymu za dlhoročnú prácu pre OĽP a vyjadrila presvedčenie, že bude naďalej s OĽP spolupracovať. Pani Majdanová poďakovala za dôveru a vyjadrila odhodlanie pracovať v novej funkcii pre OĽP.

Obsah podujatia a diskusia

Boli obdobné ako tomu bolo na podujatiach v Bratislave, B. Bystrici a Prešove. Publiku sa naviac prihovorili aj reprezentantky YFU Slovensko, G. Dunajčíková a Z. Kernová. Informovali o video súťaži „Slovensko dnešných dní!“, ktorá bude paralelne prebiehať počas XIX. r. OĽP. Publikum sa mohlo inšpirovať víťazným videom R. Schindlera z nultého ročníka súťaže. Partnerky z YFU Slovensko tiež informovali o svojich skúsenostiach z aktivity Color Glasses pre stredné školy v Košiciach a Námestove.

Živo sa diskutovalo o materiáli *K prevencii extrémizmu a radikalizmu* a o. i. zaznelo, že téma je dlhodobo zastúpená na škole, ale učiteľské úsilie je tvrdo konfrontované s názormi a postojmi, ktoré študujúci zažívajú v rodinách a spoločenskom prostredí, vrátane podprahového vyvolávania nenávisti zo strany časti politických elít. Dlhoročné skúsenosti hovoria o zhoršovaní sa týchto faktorov, naviac kombinovaných s neadekvátnym učiteľským statusom. Publikum kritizovalo nedostatok vzdelávacích materiálov a definičných rámcov antidemokratických javov extrémizmu a radikalizmu. Zazneli tiež obavy z rastúcej ľahkovážnosti používania nacistickej a fašistickej symboliky a gest na strane mladých ľudí, ktorí vidia, že sa voči takýmto prejavom všeobecne neadekvátne zasahuje. Škola je v takých prípadoch bezmocná, naviac, obdobný postoj ako deti majú spravidla aj ich rodičia. Učiteľky a učelia, ktorí sa venujú ľudskoprávnemu vzdelávaniu sú neraz konfrontovaní aj s otvorene nežičlivou odozvou zo strany časti učiteľských kolektívov, čo sa vyhrtilo počas učiteľských protestov. Artikulovaná bola aj potreba posilnenia spoločenskovedných a humanitných predmetov, a to v celej sieti škôl. Kritika bola adresovaná MPC, ktoré učiteľskému stavu neposkytuje v súčasnosti takú metodickú podporu ako tomu bolo v minulosti.

Tabuľka: Učiteľská a žiacka účasť na vzdelávaní multiplikátoriek/multiplikátorov ľudských práv a demokratického občianstva 2016

Deň	Kraj	Miesto	Učítelia			Žiaci a žiačky			SPOLU
			Muži	Ženy	Spolu	Žiaci	Žiačky	Spolu	
12. okt.	BA	Bratislava	00	15	15	--	--	--	15
12. okt.	NR	Bratislava	00	12	12	--	--	--	12
12. okt.	TT	Bratislava	02	07	09	--	--	--	09
18. okt.	BB	Banská Bystrica	01	15	16	--	--	--	16
19. okt.	KE	Prešov	02	12	14	--	--	--	14
19. okt.	PO	Prešov	03	10	13	06	19	25	38
20. okt.	TN	Žilina	01	11	12	--	--	--	12
20. okt.	ZA	Žilina	07	21	28	--	--	--	28
			16	103	119	06	19	25	144

4. Školské kolá (2016) a krajské kolá (2017)

XIX. ročníka OĽP

Školské kolá sa uskutočnili do 9. decembra 2016 podľa odporúčaní zverejnených v Propozíciách. Organizovali ich predmetové komisie spoločenských vied rs. školské komisie OĽP. Obsah a formu súťaže odporučila CK OĽP, ale školy mali možnosť prispôbiť ich svojim podmienkam a potrebám. Školy sa spravidla inšpirujú predošlými ročníkmi súťaže a pripravujú súťažiacich v kontexte krajských kôl.

Krajské kolá sa konali 8. februára 2017. Ako vedomostno-postojová súťaž pozostávali z písomnej časti/testu a ústnej časti/téz, orientovaných na teóriu a prax ľudských práv. Test aj tézy boli aktualizované, vydané v slovenskom a maďarskom jazyku (pozri časti 4.1. a 4.2.). Krajské kolá organizačne zabezpečili krajské koordinátorky a krajskí koordinátori OĽP v spolupráci s okresnými úradmi v sídle krajov a partnermi.

Bratislavské krajské kolo bolo mimoriadne. Oslovený primátor Bratislavy JUDr. Ivo Nesrovnal ústretovo zareagoval na našu žiadosť a donorsky poskytol krajskej súťaži reprezentatívne priestory Primaciálneho paláca na Primaciálnom námestí v Bratislave, avšak z organizačných dôvodov o deň skôr pred ostatnými krajskými kolami, 7. februára. Zároveň prevzal nad podujatím záštitu a na jeho úvod predniesol prejav. Prítomným sa prihovoral aj vzácny hosť, Martin Nesirky, riaditeľ UNIS Vienna a Dagmar Horná, predsedníčka CK OĽP. Pozvanie prijali aj Jana Hönschová (UNIS Vienna, konzultantka pre Slovensko) a Ing. Viliam Figusch, CSc. (Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku). Ako zvyčajne, prítomní a aktívni boli aj Alumni OĽP, Patrik Nalešnik a Adam Harušinec. Richard Schindler, finalista XVIII. r. OĽP, prišiel až z Edinburgu, kde študuje, aby s kamerou a svojim tímom nakrútil dokument venovaný postojom učiteľkej a žiackej verejnosti k brexitu. Nasnímal tiež slávnostné vyhodnotenie a oceňovanie súťažiacich. Na záver bolo plénum krajského kola informované o video súťaži YFU Slovensko, projekte EPAS a projekte Rady Európy.

Magistrátu Hlavného mesta SR Bratislavy ďakujeme aj za drobné darčeky pre súťažiacich a organizačnú spoluprácu kancelárie primátora.

Do celoštátneho kola postúpilo po 8 súťažiacich z každého kraja. Následne vypracovali a predložili úvahy na témy, ktoré boli stanovené a vyhlásené po

konzultáciách s garantmi tém (pozri časť 5.). Úlohou garantov bolo vyhodnotiť úvahy v príslušnej téme, a to do konania celoštátneho kola.

Správy predsedníčok a predsedov krajských komisií OĽP o školských a krajských kolách OĽP sa nachádzajú v časti 4.3.

4.1. Test pre písomnú časť krajských kôl OĽP

Olympiáda ľudských práv
XIX. ročník, školský rok 2016/2017
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Test - riešenia

Milé súťažiace, milí súťažiaci,

test obsahuje 20 úloh a na ich vypracovanie máte 45 minút.

Každá úloha má jedno správne riešenie. Úlohy 1 až 10 sú 2-bodové. Ostatné úlohy sú za 3 alebo 4 body. Zvážte, ktoré úlohy začnete riešiť ako prvé. Získať môžete celkom 55 bodov.

Pozorne si prečítajte text a riešenie vpíšte do odpovedového hárku. Ak nepoznáte správnu odpoveď, hľadajte najlogickejšie riešenie. Ak sa pomýlite, predošlú voľbu zreteľne prečiarknite (X) a uveďte iné riešenie.

Nejde o to, či si správne pamätáte texty dokumentov, ide hlavne o to, ako rozmýšľate a či sa zaujímate o dianie u nás a vo svete.

Skratky použité v teste:

EÚ – Európska únia; SR – Slovenská republika; OSN – Organizácia Spojených národov; NATO – Organizácia Severoatlantickej zmluvy

Úloha 1 – 2 body

V októbri 2016 sa konala voľba nového Generálneho tajomníka OSN. O funkciu sa uchádzal aj minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák. Zvolený bol António Guterres, bývalý portugalský premiér a v rokoch 2005 - 2015

- a) predseda Európskej komisie.
- b) generálny tajomník NATO.
- c) Vysoký komisár OSN pre utečencov.
- d) predseda Európskeho súdu pre ľudské práva.

Úloha 2 – 2 body

Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Valným zhromaždením OSN prijatá v roku

- a) 1922.
- b) 1948.
- c) 1966.
- d) 1989.

Úloha 3 – 2 body

Dve základné univerzálne ľudskoprávne normy nadväzujúce na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv: Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, zaznamenali v decembri 2016

- a) 30. výročie svojho prijatia Radou Európy.
- b) 40. výročie svojho prijatia Európskou úniou.
- c) 50. výročie svojho prijatia Organizáciou Spojených národov.
- d) 60. výročie svojho prijatia Benátskou komisiou.

Úloha 4 – 2 body

V 70-tych a 80-tych rokoch 20. storočia vznikli vo viacerých štátoch bývalého sovietskeho bloku ilegálne alebo polo legálne občianske opozičné zoskupenia. Takéto hnutie vzniklo aj v Československu. Nazývalo sa

- a) Verejnosť proti režimu.
- b) Solidarita.
- c) Charta 77.
- d) Občiansko-demokratická opozícia.

Úloha 5 – 2 body

Pred 25-timi rokmi nadobudol účinnosť Dohovor OSN o právach dieťaťa. Jeho hlavným prínosom je to, že

a) uznáva deti za plnohodnotných nositeľov ľudských práv – z pasívnych objektov starostlivosti dospelých sa deti stávajú aktívnymi subjektmi rozhodovania o svojom živote.

b) zakotvuje zákaz telesných trestov pre deti.

c) stanovuje jednotnú hranicu plnoletosti na završených 18 rokov života človeka.

d) je to dohovor, ku ktorému doteraz pristúpilo najviac štátov na svete (194).

Úloha 6 – 2 body

Osobitné postavenie a význam práva na vzdelanie ako ľudského práva spočíva v tom, že

a) vzdelanie je ľudským právom samo osebe a zároveň je nezastupiteľným prostriedkom k uplatňovaniu všetkých ostatných ľudských práv.

b) právo na vzdelanie je univerzálne a neodňateľné.

c) právo na vzdelanie úzko súvisí s právom prijímať a rozširovať informácie.

d) právo na vzdelanie v demokratickej spoločnosti nemožno zákonne obmedziť zo žiadnych dôvodov.

Úloha 7 – 2 body

Ktorá veta podľa vás najlepšie vystihuje podstatu, zmysel a význam ľudských práv?

a) Ľudské práva sú sociálne výhody, ktoré priznáva štát svojim obyvateľom a obyvateľkám, ak si splnili všetky svoje zákonné povinnosti.

b) Ľudské práva sú zákonné garancie ochraňujúce občanov a občianky štátu pred negatívnym pôsobením iných kultúr a hodnotových systémov.

c) Ľudské práva sú abstraktné idey o rovnosti a spravodlivosti, ktoré sa v praxi nemôžu nikdy naplniť. Ide o utopistické myšlienkové konštrukcie.

d) Ľudské práva sú prirodzené a neodňateľné oprávnenia prináležiace každému človeku, zaručujúce podmienky pre rešpektovanie jeho slobody, rovnosti a dôstojnosti.

Úloha 8 – 2 body

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa je telesné trestanie a ponižovanie detí

a) dovolené len rodičom a to do takej miery, ktorá dieťaťu nespôsobí trvalú telesnú či duševnú ujmu.

b) neprípustné, dieťa je plnohodnotným subjektom všetkých ľudských práv, kruté, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie je zakázané za každých okolností.

c) dovolené bez obmedzenia; rodičia, učitelia a učiteľky môžu voliť výchovné prostriedky podľa svojho uváženia.

d) dovolené rodičom a iným autoritám v zmysle starého osvedčeného príslovia „ohýbaj ma mamko, pokiaľ som ja Janko“.

Úloha 9 – 2 body

Vlani v lete francúzske orgány zakázali nosenie burkín, celotelových dámskych plaviek na plážach. Zákaz neskôr ústavný súd zrušil. Hlavným argumentom úradov v prospech zákazu bolo, že burkiny

a) rovnako ako burky a nikáby sú symbolom nadradenosti žien vo viacerých moslimských spoločnostiach; ich nosenie je teda v rozpore s moderným európskym chápaním rovnosti mužov a žien a s princípom individuálnej slobody.

b) sú zdravie ohrozujúce, môžu spôsobovať úpal, pretože telo sa v nich veľmi prehrieva.

c) môžu slúžiť ako maskovací prostriedok pre ženy s teroristickými úmyslami.

d) rovnako ako burky sú symbolom podriadenosti žien vo viacerých moslimských spoločnostiach; ich nosenie je teda v rozpore s moderným európskym chápaním rovnosti mužov a žien a s princípom individuálnej slobody.

Úloha 10 – 2 body

Všeobecná deklarácia ľudských práv bola prvým významným ľudskoprávnym dokumentom prijatým OSN. Slovo „všeobecná“ (po anglicky „universal“) v jej názve vyjadruje

a) skutočnosť, že ide o všeobecné rámce pre ľudskoprávne politiky členských štátov OSN.

b) fakt, že deklarácia je preložená do všetkých hlavných svetových jazykov.

c) princíp, že ľudské práva prináležia všetkým ľuďom na svete bez rozdielu.

d) skutočnosť, že ľudské práva sú len akési všeobecné nároky a ich reálne uplatnenie závisí od konkrétneho politického a právneho zriadenia v danom štáte.

Úloha 11 – 3 body

Pred 40-timi rokmi, 1. januára 1977, bol skupinou osôb prostredníctvom zahraničných vysielaciek Slobodná Európa a Hlas Ameriky zverejnený manifest s názvom Charta ´77. Signatári v dokumente vyzývali vládu Československej socialistickej republiky, aby v zmysle

a) záväzkov prijatých na Helsinskej konferencii a záväzkov prijatých ratifikáciou medzinárodných ľudskoprávných paktov OSN dôsledne dodržiavala občianske a politické práva obyvateľov a obyvateľiek štátu.

b) záväzkov prijatých na konferencii v Ríme roku 1957 umožnila presadenie sa princípov trhového hospodárstva ako záruky zvýšenia ekonomického rastu a tým zvýšenia úrovne sociálnych práv občanov a občianok republiky.

c) záväzkov prijatých podpisom štatútu Rady Európy dôsledne dodržiavala občianske a politické práva obyvateľov a obyvateľiek štátu.

d) záverov Parížskej konferencie prijala efektívne opatrenia na ochranu životného prostredia pred znečisťovaním veľkými priemyselnými podnikmi a tým chránila právo ľudí na zdravé životné prostredie.

Úloha 12 – 3 body

Pred viac ako 26-timi rokmi padol komunistický režim vo všetkých európskych krajinách bývalého sovietskeho bloku. Dve kľúčové požiadavky vodcov revolúcie na Slovensku, zverejnené 25. novembra 1989 boli

a) pristúpenie k Európskemu dohovoru o ľudských právach a požiadanie o členstvo v Rade Európy.

b) zrušenie vedúcej úlohy (monopolného postavenia) komunistickej strany v spoločnosti a vypísanie slobodných volieb.

c) uzákonenie slobody tlače a zrušenie cenzúry.

d) oslobodenie politických väzňov a uzákonenie slobody vyznania.

Úloha 13 – 3 body

Najpočetnejšími tradičnými národnostnými menšinami na Slovensku v súčasnosti sú:

a) maďarská, rómska, rusínska, ukrajinská a česká.

b) rómska, chorvátska, poľská, nemecká a česká.

c) česká, rakúska, maďarská, ukrajinská a poľská.

d) maďarská, rómska, nemecká, židovská a kórejská.

Úloha 14 – 3 body

Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domáceho násilia z roku 2011 je známy ako

a) Parížsky dohovor. Slovenská republika ho ratifikovala v roku 2016.

b) Pekinský dohovor. Slovenská republika ho ratifikovala v roku 2012.

c) Istanbulsý dohovor. Slovenská republika ho ešte neratifikovala.

d) Islamský dohovor. Slovenská republika ho ešte neratifikovala.

Úloha 15 – 3 body

V roku 2016 sa u nás i v zahraničí veľa hovorilo o kríze liberálnej demokracie. Liberálna demokracia je politické zriadenie, v názve ktorého slovo „liberálna“ vyjadruje:

- a) fakt, že v takomto zriadení má vedúce spoločenské postavenie tzv. liberálna elita, zastúpená najmä tými politickými stranami, ktoré sú považované za liberálne.
- b) princíp, že demokracia ako vláda väčšiny je obmedzená rešpektovaním individuálnych ľudských práv a slobôd, legitímnymi záujmami menšín a vládou práva.
- c) normu, podľa ktorej sa sloboda v takomto zriadení uplatňuje bez akýchkoľvek obmedzení.
- d) skutočnosť, že cirkvi a náboženské spoločnosti sú úplne vytesnené z verejného života.

Úloha 16 – 4 body

Európsky súd pre ľudské práva

- a) nemá sudcov a sudkyne podľa štátnej príslušnosti, vyberajú sa na základe otvoreného výberového konania.
- b) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu Rady Európy.
- c) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu OSN z európskeho regiónu.
- d) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu Európskej únie.

Úloha 17 – 4 body

Orgány verejnej správy alebo iné právnické osoby majú podľa antidiskriminačného zákona prijímať tzv. *dočasné vyrovnávacie opatrenia*. Ich cieľom je *odstránenie znevýhodnení*, vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, *ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi*. Určite, ktoré (jediné) z uvedených opatrení je dočasným vyrovnávacím opatrením:

- a) čiastočná úprava priestorov školy umožňujúca pohyb telesne postihnutých detí, kým sa nevybuduje nová, plne bezbariérová škola.

b) organizovanie cielených prípravných programov pre obyvateľov a obyvateľky marginalizovaných komunit žijúcich v podmienkach viacgeneračnej chudoby a nízkej miery gramotnosti s cieľom zabezpečenia rovnosti šancí pre ich uplatnenie v pracovnom procese.

c) umožnenie používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku do času, kým štát zabezpečí, aby všetky osoby patriace k menšine ovládali na patričnej úrovni štátny jazyk.

d) zatvorenie chovanca alebo chovankyne v reedukačnom centre na samotku na nevyhnutnú dobu, pokiaľ sa zriadenec nepresvedčí, že dotyčné dieťa nezlepšilo svoje správanie.

Úloha 18 – 4 body

Tradičnými cirkvami, resp. náboženskými spoločnosťami (etablovanými nepretržite už najmenej sto rokov a viac) na Slovensku sú:

a) pravoslávna, moslimská, židovská, katolícka, baptistická.

b) kresťanské: rímskokatolícka, evanjelická augsburského vyznania (luteránska), reformovaná (kalvínska), gréckokatolícka, pravoslávna; židovská.

c) kresťanské: rímskokatolícka, reformovaná (kalvínska), gréckokatolícka; moslimská; židovská; budhistická.

d) gréckokatolícka, pravoslávna, metodistická, anglikánska, budhistická.

Úloha 19 – 4 body

Na verejného ochrancu práv (verejnú ochrankyňu práv) sa môžu obrátiť

a) osoby s občianstvom SR, ktoré namietajú porušenie ich základných práv a slobôd inou fyzickou osobou.

b) osoby s občianstvom SR, ktoré namietajú porušenie ich základných práv a slobôd orgánom verejnej správy.

c) len cudzinci a cudzinky s trvalým alebo prechodným pobytom v SR, ktoré namietajú porušenie ich základných práv a slobôd štátom; občania a občianky SR majú k dispozícii pre vymáhanie svojich základných práv iné inštitúcie, najmä políciu a súdy.

d) všetky osoby s trvalým alebo prechodným pobytom v SR, ktoré namietajú porušenie ich základných práv a slobôd orgánom verejnej správy.

Úloha 20 – 4 body

Ktorý z uvedených výrokov najlepšie vystihuje princíp odluky cirkví od štátu?

a) Na verejných priestoroch a vo verejných budovách je zakázané prezentovať náboženské symboly a vykonávať náboženské úkony, cirkvi sú financované len z príspevkov veriacich.

b) **Financovanie činnosti cirkví je nezávislé, štát nezasahuje do vnútorného života cirkví, štát nie je viazaný na žiadnu ideológiu ani náboženstvo, sloboda vierovyznania sa zaručuje.**

c) Cirkevné budovy slúžiace náboženským obradom nie sú prístupné neveriacim a sú koncentrované v osobitnej štvrti príslušného mesta alebo obce.

d) Cirkevní funkcionári nemajú prístup k voleným ani iným riadiacim funkciám v ústavných orgánoch štátu.

Zdroje:

Všeobecná deklarácia ľudských práv

Ústava Slovenskej republiky, Zbierka zákonov SR, odborné publikácie o ľudských právach

Medzinárodné ľudskoprávne dohovory, denná tlač, internet

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2017

Olympiáda ľudských práv
XIX. ročník, školský rok 2016/2017
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Test – riešenia

Maďarská verzia

Kedves Versenyzők,

a teszt 20 feladatot tartalmaz, a megoldásra összesen 45 perc áll rendelkezésetekre. Minden feladatnak egy helyes megoldása van. Az 1—10. számú feladatok 2-2 pontot érnek, a többi 3 vagy 4 pontot. Döntsétek el, mely feladatokkal kezditek először. Összesen 55 pontot szerezhettek.

A szöveget figyelmesen olvassátok el, válaszaitokat jelöljétek be a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! Ha nem ismeritek a helyes választ, keressétek a leglogikusabb

megoldást. Ha tévesen jelöltétek be a választ, az első jelölést egyértelműen húzzátok át (X) és jelöljétek meg az új megoldást.

Nem az számít, hogy pontosan megjegyeztétek-e a dokumentumok szövegét, hanem az, hogy miképpen gondolkodtok és érdeklődtök-e a világ történései iránt.

A testtben használt rövidítések:

EU – Európai Unió; SZK – Szlovák Köztársaság; ENSZ – Egyesült Nemzetek Szervezete; NATO – Észak-atlanti Szerződés Szervezete

1. feladat – 2 pont

2016 októberében sor került az új ENSZ-főtitkár megválasztására. A választáson indult az SZK külügyekért és európai ügyekért felelős minisztere, Miroslav Lajčák is. A posztra António Guterres korábbi portugál miniszterelnököt választották meg, aki 2005 és 2015 között az alábbi tisztséget töltötte be:

- a) az Európai Bizottság elnöke
- b) a NATO főtitkára
- c) az ENSZ menekültügyi főbiztosa
- d) az Európai Emberi Jogi Bíróság elnöke

2. feladat – 2 pont

Az ENSZ közgyűlése melyik évben fogadta el az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát?

- a) 1922-ben
- b) 1948-ban
- c) 1966-ban
- d) 1989-ben

3. feladat – 2 pont

Az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatára épülő két alapvető, egyetemes érvényű emberi jogi szabályzat – a Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya, valamint a Gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmánya hányadik évfordulójáról emlékeztünk meg 2016 decemberében?

- a) az Európa Tanács által elfogadott dokumentumok 30. évfordulójáról
- b) az Európai Unió által elfogadott dokumentumok 40. évfordulójáról
- c) az Egyesült Nemzetek Szervezete által elfogadott dokumentumok 50. évfordulójáról
- d) a Velencei Bizottság által elfogadott dokumentumok 60. évfordulójáról

4. feladat – 2 pont

A 20. század 70-es és 80-as éveiben a volt szovjet blokk több államában illegális vagy félillegális polgári ellenzéki csoportosulások jöttek létre. Csehszlovákiában is született ilyen mozgalom. Mi volt a neve?

- a) Nyilvánosság a rezsim ellen (Verejnost' proti režimu)
- b) Szolidaritás (Solidarita)
- c) Charta 77
- d) Polgári-demokratikus ellenzék (Občiansko-demokratická opozícia)

5. feladat – 2 pont

25 évvel ezelőtt lépett hatályba az ENSZ Gyermek jogairól szóló egyezménye. Fő hozadéka, hogy

- a) a gyermekeket az emberi jogok teljes jogú alanyaiként ismeri el – ezáltal a szülői gondoskodás passzív objektumaiból a saját életükről szabadon döntő aktív szubjektumokká váltak.
- b) rögzíti a gyermekek testi fenyegetésének tilalmát.
- c) a nagykorúság egységes határaként a 18. életév betöltését állapítja meg.
- d) az eddigi legtöbb állam (194) által ratifikált egyezmény a világon.

6. feladat – 2 pont

Az oktatáshoz való jog egyedülálló helye és jelentősége az emberi jogok között abban áll, hogy

- a) az oktatáshoz való jog önmagában is emberi jog és egyben az összes emberi jog gyakorlásának pótolhatatlan eszköze.
- b) az oktatáshoz való jog egyetemes és elidegeníthetetlen.
- c) az oktatáshoz való jog szorosan összefügg az információk való hozzáférés és terjesztés jogával.
- d) az oktatáshoz való jog a demokratikus társadalmakban törvényesen nem korlátozható semmilyen okból.

7. feladat – 2 pont

Melyik mondat fejezi ki leginkább az emberi jogok lényegét, értelmét és jelentőségét?

- a) Az emberi jogok társadalmi előjogok, amelyeket az állam biztosít lakosai számára, amennyiben minden törvényes kötelességüknek eleget tesznek.
- b) Az emberi jogok olyan törvényes garanciák, amelyek az állampolgárokat más kultúrák és értékrendek negatív hatásai elől védik.

c) Az emberi jogok elvont eszmék az egyenlőségről és az igazságosságról, amelyek a gyakorlatban sosem válhatnak valóra. Utópisztikus gondolati képződmények.

d) Az emberi jogok minden embert megillető természetes és elidegeníthetetlen jogok, amelyek garantálják a szabadságának, egyenrangúságának és méltóságának tiszteletben tartásához szükséges feltételeket.

8. feladat – 2 pont

Az ENSZ Gyermek jogairól szóló egyezménye szerint a gyermek testi fenyegetése és megalázása

a) csak a szülők részéről engedélyezett és csak olyan mértékben, amely a gyermeknek nem okoz maradandó testi vagy lelki sérülést.

b) nem megengedett, a gyermek minden emberi jog teljes jogú alanya, a kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód minden körülmények között tilos.

c) korlátozás nélkül megengedett; a szülők és tanítók szabadon választhatják meg a nevelési eszközeiket.

d) a szülők és más tekintélyes személyek részéről megengedett, ahogyan a régi közmondás is tartja, „Dorgálás és vessző, csak ne legyen késő, jót nevel a gyermekből”.

9. feladat – 2 pont

Tavaly nyáron a francia hatóságok betiltották az egész testet eltakaró női fürdőruha, a burkini viselését a strandokon. A tilalmat az alkotmánybíróság később megszüntette. A hatóságok a tilalom mellett főleg azzal érveltek, hogy a burkini

a) ugyanúgy, mint burka és a nikáb, egyes muszlim társadalmakban a nők felsőbbrendűségét szimbolizálja, viselése ezért ellentétben áll a férfiak és a nők közötti egyenlőség modern európai felfogásával és az egyéni szabadság elvével.

b) veszélyezteti az egészséget, napszúrást okozhat, mivel a test túlhevül alatta.

c) álcázó eszközként szolgálhat terrorista szándékú nők számára.

d) ugyanúgy, mint burka, egyes muszlim társadalmakban a nők alárendeltségét szimbolizálja; viselése ezért ellentétben áll a férfiak és a nők közötti egyenlőség modern európai felfogásával és az egyéni szabadság elvével.

10. feladat – 2 pont

Az első jelentős emberi jogi dokumentum, amelyet az ENSZ elfogadott, az Emberi jogok egyetemes nyilatkozata volt. Mit fejez ki a címében szereplő „egyetemes” szó (angolul „universal“)?

a) Azt, hogy az ENSZ tagállamai emberi jogi politikájának általános kereteiről van szó.

b) Azt a tényt, hogy a Nyilatkozatot minden fő világnyelvre lefordították.

c) Azt az elvet, hogy az emberi jogok kivétel nélkül mindenkit megilletnek az egész világon.

d) Azt, hogy az emberi jogok csak valamiféle általános követelmények, és tényleges gyakorlásuk az adott állam konkrét politikai berendezkedésétől és jogrendjétől függ.

11. feladat – 3 pont

A Szabad Európa Rádió és az Amerika Hangja külföldi adóállomások közvetítésével 40 évvel ezelőtt, 1977. január 1-én sugározta egy csoport kezdeményezésére a Charta '77 című kiáltványt. A dokumentum aláírói arra szólították fel a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányát, hogy

a) az 1975-ös helsinki csúcsértekezleten elfogadott vállalásai, valamint az ENSZ nemzetközi emberi jogi egyezségokmányainak ratifikálása által elfogadott kötelezettségei értelmében következetesen tartsa be lakosainak polgári és politikai jogait.

b) az 1957-es római konferencián elfogadott kötelezettségei értelmében tegye lehetővé a piacgazdaság elveinek mint a gazdasági növekedés garanciájának érvényesülését, s ezáltal a köztársaság polgárai szociális jogai minőségének javulását.

c) az Európa Tanács alapszabályának aláírásával elfogadott kötelezettségei értelmében következetesen tartsa be az állam lakosságának polgári és politikai jogait.

d) a párizsi értekezleten született megállapodás értelmében fogadjon el hatékony környezetvédelmi intézkedéseket a nagy iparvállalatok környezetszennyezése ellen, ezáltal lépjen fel az emberek egészséges környezethez való jogának védelmében.

12. feladat – 3 pont

Több mint 26 évvel ezelőtt a szovjet tömb minden európai országában összeomlott a kommunista rezsim. Szlovákiában melyek voltak a forradalom vezetői által 1989. november 25-én nyilvánosságra hozott kulcsfontosságú követelések?

a) az ország csatlakozzon az Európai emberi jogi egyezményhez és kérje felvételét az Európa Tanácsba

b) a kommunista párt vezető szerepének (egyeduralmi pozíciójának) megszüntetése és szabad választások kiírása

c) a sajtószabadság törvénybe iktatása és a cenzúra megszüntetése

d) a politikai foglyok szabadon bocsátása és a vallásszabadság törvénybe iktatása

13. feladat – 3 pont

Melyek ma a legnagyobb lélekszámú hagyományos nemzeti kisebbségek Szlovákiában?

- a) a magyar, a roma, a ruszin, az ukrán és a cseh kisebbség
- b) a roma, a horvát, a lengyel, a német és a cseh kisebbség
- c) a cseh, az osztrák, a magyar, az ukrán és a lengyel kisebbség
- d) a magyar, a roma, a német, a zsidó és a koreai kisebbség

14. feladat – 3 pont

Az Európa Tanács 2011-ben elfogadott Egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról közismert nevén

- a) párizsi egyezmény. A Szlovák Köztársaság 2016-ban ratifikálta.
- b) pekingi egyezmény. A Szlovák Köztársaság 2012-ben ratifikálta.
- c) isztambuli egyezmény. A Szlovák Köztársaság még nem ratifikálta.
- d) iszlám egyezmény. A Szlovák Köztársaság még nem ratifikálta.

15. feladat – 3 pont

2016-ban hazánkban és külföldön is sok szó esett a liberális demokrácia válságáról. A liberális demokrácia egy politikai rendszer, melynek elnevezésében a „liberális” szó a) arra a tényre utal, hogy az ilyen rendszerben a vezető szerepet az ún. liberális elit tölti be, melynek képviselői főleg a liberálisnak tekintett politikai pártokból kerülnek ki.

b) arra az elvre utal, hogy a demokrácia mint a többség uralma az egyéni emberi és szabadságjogok tiszteletben tartása, a kisebbségek jogszerű (legitim) érdekeinek figyelembe vétele és a jogállamiság keretei között jut érvényre.

c) arra a szabályozásra utal, miszerint a szabadság az ilyen rendszerben mindenfajta korlátozás nélkül érvényesíthető.

d) arra a tényállásra utal, hogy az egyházak és a vallási közösségek teljesen ki vannak szorítva a közéletből.

16. feladat – 4 pont

Az Emberi Jogok Európai Bírósága

a) bírait nem állampolgársági alapon, hanem nyílt versenypályázat útján választják ki.

b) bírait az Európa Tanács egyes tagállamainak jelöltjei közül választják ki, minden tagállamból egy-egy bírát.

c) bírát az ENSZ európai régióbeli tagállamainak jelöltjei közül választják ki, minden tagállamból egy-egy bírát.

d) bírát az Európai Unió tagállamainak jelöltjei közül választják ki, minden tagállamból egy-egy bírát.

17. feladat – 4 pont

Az antidiszkriminációs törvény értelmében a közigazgatási szerveknek vagy más jogi személyeknek ún. *átmeneti áthidaló (előnyben részesítő) intézkedéseket* kell fogantatosítaniuk. Ezek célja a faji vagy etnikai eredeten, nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz tartozáson, társadalmi származáson vagy nemi hovatartozáson, életkoron vagy egészségkárosodáson alapuló *hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése, valamint az esélyegyenlőség biztosítása a gyakorlatban*. Jelöljétek meg, az alábbi intézkedések közül melyik számít átmeneti áthidaló intézkedésnek? (Egyetlen helyes válasz létezik.)

a) az iskola épületének részleges akadálymentesítése, amely lehetővé teszi a mozgáskorlátozott gyermekek közlekedését mindaddig, amíg fel nem épül az új, teljesen akadálymentes iskola

b) *célzott felkészítő programok szervezése a többgenerációs szegénységben élő, alacsony tudásszinttel rendelkező, kirekesztett közösségek tagjai részére, mely programok célja az esélyegyenlőség biztosítása a munkavégzés során.*

c) a nemzeti kisebbség anyanyelvhasználatának lehetővé tétele a hivatalos érintkezésben mindaddig, amíg az állam nem biztosítja, hogy minden nemzeti kisebbséghez tartozó személy megfelelő szinten bírja az államnyelvet

d) a reedukációs központokban (nevelőintézetekben) elhelyezett kiskorúak magánzárkába zárása mindaddig, amíg a nevelő meg nem győződik az adott gyermek magatartásának javulásáról.

18. feladat – 4 pont

Szlovákiában a hagyományos (legalább száz éve folyamatosan fennálló) egyházaknak, illetve vallási közösségeknek az alábbiak számítanak:

a) a pravoszláv, a muzulmán, a zsidó, a katolikus és a baptista egyház

b) *a keresztény egyházak: a római-katolikus, az ágostai hitvallású evangélikus (lutheránus), a református (kálvinista), a görög-katolikus, valamint a pravoszláv és a zsidó egyház*

c) a keresztény egyházak: a római-katolikus, a református (kálvinista), a görög-katolikus, valamint a muzulmán, a zsidó és a buddhista egyház

d) a görög-katolikus, a pravoszláv, a methodista, az anglikán és a buddhista egyház

19. feladat – 4 pont

Kik fordulhatnak az állampolgári jogok biztosához (ombudsmanhoz)?

- a) az SZK minden állampolgára, aki kifogásolja, hogy egy másik természetes személy megsértette alapvető jogait és szabadságjogait
- b) az SZK minden állampolgára, aki kifogásolja, hogy valamely közigazgatási szerv megsértette alapvető jogait és szabadságjogait
- c) csak a Szlovákiában állandó vagy átmeneti lakhellyel rendelkező külföldiek, akik kifogásolják, hogy az állam megsértette alapvető jogait és szabadságjogait; az SZK állampolgárainak alapvető jogait számonkérésére más intézmények, főleg a rendőrség és a bíróságok állnak rendelkezésére
- d) *mindenki, aki állandó vagy átmeneti lakhellyel rendelkezik Szlovákiában és kifogásolja, hogy valamely közigazgatási szerv megsértette alapvető jogait és szabadságjogait*

20. feladat – 4 pont

Az alábbi állítások közül melyik fejezi ki legjobban az állam és az egyház szétválasztásának elvét?

- a) A közterületeken és a középületekben tilos az egyházi jelképek feltüntetése és egyházi szertartások végzése, az egyházak finanszírozása csak a hívők hozzájárulásaiból történik.
- b) *Az egyházak tevékenységének finanszírozása független, az állam nem avatkozik bele az egyházak belső életébe, az állam nem kötődik semmiféle ideológiához vagy egyházhoz, a vallásszabadság garantált.*
- c) Nem hívők nem léphetnek be az egyházi szertartások végzésére szolgáló épületekbe, melyek az adott város vagy község külön negyedében összpontosulnak.
- d) Az egyházi méltóságok nem tölthetnek be választott vagy más vezető tisztséget az állam alkotmányos szerveiben.

Források:

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

A Szlovák Köztársaság Alkotmánya, az SZK Törvénytára, emberi jogi szakirodalom

Nemzetközi emberi jogi egyezmények, napi sajtó, internet

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz, PhD

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Prekladateľka: Mgr. Ildikó Haraszti

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2017

4.2. Tézy pre ústnu časť krajských kôl OĽP

Olympiáda ľudských práv
XIX. ročník, školský rok 2016/2017
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Tézy pre ústnu časť súťaže

1. Politické zriadenie, v ktorom žijeme, sa nazýva demokracia. Pôvod slova je v gréčtine a znamená „vládu ľudu“ alebo „moc ľudu“. V Ústave Slovenskej republiky je princíp „vlády ľudu“ alebo suverenity ľudu vyjadrený v čl. 2, podľa ktorého „štátna moc pochádza od občanov“. Od čias aténskej demokracie (6. storočie pred n. l.) sa pojem demokracie, pojem ľudu, ako aj praktický výkon demokratickej vlády značne zmenili.

Vyložte, aké sú hlavné znaky modernej demokracie v tej podobe, v akej sa v Európe etablovala najmä po 2. svetovej vojne a v krajinách východnej Európy po roku 1989. Popíšte situáciu v Československu pred rokom 1989. V čom sa súčasná európska demokracia líši od demokracie aténskej? Čo v tomto kontexte vyjadruje pojem ľud, kto ho tvorí, akým spôsobom vykonáva svoju moc, aké sú pravidlá politického rozhodovania, aké princípy sa pri rozhodovaní musia dodržiavať? Ako moderná demokracia súvisí s imperatívom dodržiavania ľudských práv?

2. Moderná európska demokracia sa spravidla označuje ako *liberálna demokracia*. V súčasnosti čoraz viac z politicko-teoretického i stranícko-politického frontu počutí názor, že liberálna demokracia je v kríze.

Vysvetlite, prečo nazývame demokratické zriadenia existujúce vo väčšine európskych štátov a štátov Severnej Ameriky liberálnymi demokraciami? Vyložte základné znaky liberálnej demokracie. Ako sa v tomto zriadení uplatňujú základné ľudské práva a slobody? Je podľa Vás adjektívum 'liberálna' ako označenie modernej demokracie nadbytočné, prípadne nenáležité? Vysvetlite svoj názor. Môže byť demokracia aj iná ako liberálna? Prečo viaceré zdroje hovoria o kríze liberálnej demokracie? (Poznámka: Libertas bola v starovekom Ríme bohyňou slobody.)

3. V júni 2016 sa vo Veľkej Británii uskutočnilo referendum o vystúpení z Európskej únie, v ktorom pri účasti 72% oprávnených voličov a voličiek zvíťazili zástancovia odchodu z EÚ pomerom 52% ku 48%. Referendum je inštitút priamej demokracie, a preto ho niektorí politici a aktivisti vyzdvihujú ako najdokonalejšie vyjadrenie

princípu suverenity ľudu. Referendom sa väčšinou rozhoduje o otázkach mimoriadnej závažnosti a veľkého spoločenského významu a dopadu. Jeho výsledok je spravidla nezvratný, alebo zvratný len v ďalekej perspektíve.

Rozvedte, aké poučenia by ste vedeli vyvodit' z britského referenda? Akým spôsobom by ste zabezpečili, aby v takýchto veľmi závažných otázkach voliči a voličky rozhodovali naozaj informovane a zodpovedne, resp. aby sa naplnil aj ten základný princíp liberálnej demokracie, podľa ktorého vôľa väčšiny musí byť obmedzená záujmami a potrebami menšiny prípadne i ďalších generácií? Aké iné inštitúty priamej demokracie ešte poznáte?

4. V minulom roku sa na Slovensku aj v Európe veľa hovorilo – a naďalej hovorí - o náraste extrémizmu a o potrebe bojovať proti extrémizmu. Na mnohých školách, možno aj na Vašej sa uskutočnili besedy alebo iné podujatia na tému boja proti extrémizmu. Prezident Andrej Kiska vo svojom novoročnom prejave vyzval všetkých účastníkov internetových diskusií, aby sa správali zodpovedne a s úctou k dôstojnosti iných.

Povedzte, v čom vidíte Vy podstatu extrémizmu, či a v čom ohrozuje základy liberálnej demokracie a princíp rešpektovania ľudských práv? Čo je extrémistický prejav (nenávistná reč, či už v hovorenej alebo písanej podobe) a čo extrémistické konanie? Uvedte príklady. Aká je podľa Vás deliaca línia medzi slobodou prejavu a nenávistnou rečou? Aké opatrenia by ste urobili (napr. v činnosti orgánov výkonu spravodlivosti, zodpovedného správania sa politických a verejných činiteľov, v rámci školského systému, pri práci médií), aby sloboda prejavu bola v maximálne možnej miere rešpektovaná a negatívne dopady nenávistných prejavov minimalizované?

5. Teroristi v roku 2016 v Európe opäť útočili: v Bruseli, Nice, Berlíne, v Istanbule dokonca viackrát. Útoky v iných častiach sveta, napríklad v Iraku, akoby sa nás už ani netýkali. Európanky a Európania sa cítia byť čoraz ohrozenejšími a očakávajú od svojich vlád ako aj od orgánov Európskej únie účinné opatrenia na zabránenie hrozby teroristických útokov. Niektorí politici, političky ale i bežní ľudia vidia príčiny teroristických útokov v nekontrolovanej migrácii z krajín mimo EÚ.

Ako by ste zladili opatrenia zamerané na minimalizáciu hrozby teroristických útokov v Európe s požiadavkou rešpektovať základné práva a slobody občanov a občanov EÚ (napr. právo na súkromie, slobodu pohybu, právo prijímať a rozširovať informácie), ale aj rešpektovať ľudské práva migrujúcich ľudí? Existuje podľa vás priama súvislosť medzi terorizmom a masovou migráciou?

6. Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov prijatá v roku 1948, po takmer tri roky trvajúcich rokovaniach, ktoré sa začali vzápätí po ukončení 2. svetovej vojny.

Vysvetlite politický a historický kontext prijatia tohto dokumentu. V čom priniesol nový pohľad na chápanie ľudských práv? V čom vidíte jeho hlavný prínos? Vyzdvihnite – podľa Vás – najkľúčovejšie časti deklarácie. Má táto deklarácia ešte stále význam?

7. Určite poznáte vo svojom blízkom alebo širšom okolí osobu so zdravotným postihnutím. Výkon niektorých ľudských práv v prípade osôb so zdravotným postihnutím alebo so zdravotným problémom môže byť sťažený.

Uvedte, aké opatrenia zo strany štátu, prevádzkovateľov verejných zariadení a inštitúcií sú potrebné, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli vo svojom živote rovnocenne realizovať svoje ľudské práva, konkrétne v oblasti prístupnosti prostredia, dopravy, informácií, služieb a tovarov.

8. Pred štyridsiatimi rokmi, dňa 1.1.1977 bol zverejnený dokument občianskej iniciatívy Charta 77, ktorý nastavil zrkadlo vtedajšiemu politickému režimu ČSSR a najmä porušovaniu občianskych práv a slobôd. K ich dodržiavaniu sa predstavitelia štátu zaviazali podpisom Záverečného aktu helsinskej konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe (1975).

Uvedte meno aspoň jedného činiteľa (autora, hovorcu alebo signatára) Charty '77. Ktoré sú základné ľudskoprávne pakty OSN, prijaté roku 1966, na ktoré sa charta odvolávala? Uvedte, v čom bol podľa vás zmysel tejto iniciatívy, ak text Charty nikde nebol (nemohol byť) oficiálne zverejnený? O činnosti chartistov sa bolo možné dozvedieť len z nepriamych zdrojov, pričom ich odsudzovaniu a ostrakizácii venovali oficiálna moc a oficiálne médiá značné úsilie a samotní chartisti boli prenasledovaní a často aj väznení. Má občianska ostražitosť a zasadzovanie sa za hodnoty a ideály opodstatnenie a význam aj v súčasných podmienkach liberálno-demokratických zriadení? Ak áno/ak nie, argumentujte (teoreticky i na konkrétnych príkladoch), prečo.

9. Národná rada SR prijala 30.11.2016 novelu zákona o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností. Predkladatelia novely deklarovali cieľ eliminovať špekulatívne registrácie údajných cirkví a náboženských spoločností za účelom získania finančných príspevkov od štátu. Novela zákona zvýšila minimálny počet plnoletých členov a členiek pre registráciu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti z 20-tisíc na 50-tisíc.

Situujte sa do role poslanca/poslankyne Národnej rady SR a argumentujte či je/nie je novela zákona v súlade s Ústavou SR a jej medzinárodnými ľudskoprávnymi záväzkami. Vysvetlite, aký dopad by mala implementácia novely zákona – pozitívny alebo negatívny – na slobodu myslenia, svedomia, prejavu a vyznania.

10. V škole, na pracovisku vašich rodičov alebo inde môže dochádzať k rôznym prejavom priamej a nepriamej diskriminácie, čiže nerovného zaobchádzania. Diskrimináciou môže byť nerovné zaobchádzanie štátu s občanmi a občiankami, nerovné zaobchádzanie nadriadených s podriadenými, ale môže k nemu dochádzať aj vo vzťahu dvoch alebo viacerých fyzických osôb, žiakov a žiačok alebo zamestnancov a zamestnankýň.

Zamyslite sa nad tým, k akým rôznym formám a prejavom diskriminácie dochádza vo vzťahu občan/občianka a štát, v škole alebo na pracovisku a popíšte ich s využitím všetkých svojich poznatkov a skúseností.

11. Pred vyše 70-timi rokmi sa skončila 2. svetová vojna, najväčšia tragédia v dejinách ľudstva. Jedným z jej najhroznejších prejavov bol holokaust. Vlni otvorili v priestoroch bývalého pracovného a koncentračného tábora v Seredi Múzeum holokaustu.

Stručne vysvetlite, čo označujeme slovom holokaust. Uvedte, aké základné ľudské práva boli od nástupu nacistov k moci postupne osobám židovského pôvodu odopierané, popíšte v základných bodoch ich situáciu pred deportáciami a ich položenie v koncentračných a vyhladzovacích táboroch. Prečo je dôležité pripomínať si holokaust? Ako v tomto kontexte hodnotíte odporúčanie ministerstva školstva, aby žiaci a žiačky stredných škôl navštevovali pamätné miesta holokaustu ako jedno z opatrení na elimináciu vplyvu extrémizmu na mladých ľudí?

12. V medzinárodnom testovaní PISA si naši 15-roční žiaci a žiačky opäť pohoršili, a to vo všetkých meraných oblastiach: čítanie s porozumením, matematická i prírodovedná gramotnosť. Odborníci a odborníčky čoraz nástojčivejšie poukazujú na to, že právo na vzdelanie – ktoré SR formálne zabezpečuje všetkým deťom a mladým ľuďom – znamená v zmysle Dohovoru OSN o právach dieťaťa ale aj podľa Rady Európy právo na kvalitné vzdelanie.

Vysvetlite, prečo je právo na vzdelanie takým dôležitým ľudským právom? Stručne vyložte, čo viete o uplatňovaní tohto práva v rôznych častiach sveta a v našej krajine. Uvedte, čo sú podľa Vás príčiny znižovania úrovne vzdelanosti v našej krajine, ak súhlasíte s týmto hodnotením. Aké opatrenia by ste urobili, keby ste boli premiérom/premiérkou

alebo ministrom/ministerkou školstva, v záujme lepšieho naplnenia práva na kvalitné vzdelanie pre všetkých?

13. V článku 12 Ústavy SR sa nachádza ustanovenie o tom, že „základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.“

Vysvetlite, čo uvedený princíp znamená, v čom tkvie jeho zmysel a význam. Vidíte priamu súvislosť s požiadavkou bezpodmienečnej platnosti ľudských práv a základnými atribútmi liberálnej demokracie? Skúste namodelovať ideálne demokratické prostredie vo svojej škole: ako by ste zladili nárok na dodržiavanie ľudských práv (v tomto prípade práv dieťaťa, práv rodičov, ale aj všetkých ostatných účastníkov vzdelávacieho procesu) s princípom „právneho štátu“, teda s požiadavkou, že školský život sa musí riadiť určitými pravidlami a všetci si musia plniť stanovené povinnosti, aby boli naplnené ciele vzdelávania?

14. Od roku 1991 platí na Slovensku zákaz trestu smrti. Od roku 2003 je tento zákaz absolútny, vzťahuje sa aj na činy spáchané v čase vojny alebo v čase bezprostrednej hrozby vojny.

Uvedte ľudskoprávne dôvody zrušenia trestu smrti. Vysvetlite svoje stanovisko v otázke trestu smrti. Uvažujte v širších súvislostiach (napr., rôzne prístupy k zákazu trestu smrti; vyrovnávanie sa demokracií so zákazom trestu smrti v prípade postihovania osôb páchajúcich teroristické činy a pod.)

15. V roku 2012 Krajský súd v Prešove rozhodol, že na jednej zo škôl v kraji dochádza k segregácii rómskych detí a zaviazal školu k náprave daného stavu. Dnes sme v roku 2017.

Vysvetlite najprv, čo chápete pod pojmom segregácia v škole. Povedzte, či vidíte nejaké pozitívne alebo negatívne posuny v riešení tejto problematiky na Slovensku medzi rokmi 2012 až 2017. Ako by ste Vy riešili vzdelávanie detí z rómskych osád a všetko, čo s tým súvisí. Snažte sa používať ľudskoprávne argumenty.

16. Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu (tzv. Istanbulský dohovor) uvádza medzi iným: »Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v trestnom konaní začatom po spáchaní akýchkoľvek násilných činov v rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru, kultúra, zvyk, náboženstvo, tradícia alebo takzvaná „česť“ nepovažovali za ospravedlnenie takýchto činov.«

Uvedte, v čom vidíte význam citovanej pasáže Istanbulskeho dohovoru všeobecne ako aj osobitne v súvislosti s integráciou osôb neeurópskeho pôvodu do spoločností európskych krajín zvlášť? Aké podmienky by mal štát stanoviť pre úspešnú integráciu ľudí na úteku či migrantov a migrantiek? Aké argumenty by ste mohli uviesť v prospech ratifikácie Istanbulskeho dohovoru v SR?

17. V politickom a spoločenskom diskurze aj v médiách sa môžete často stretnúť s výrazmi *integrácia* (napr. integrácia cudzincov, školská integrácia osôb so zdravotným postihnutím), *inklúzia* (napr. inklúzia Rómov a Rómok), *asimilácia* (napr. prirodzená vs. násilná asimilácia príslušníkov a príslušníčok národnostných menšín).

Vysvetlite, aký je rozdiel medzi pojmami asimilácia, integrácia a inklúzia. Ak Vám uvedené pojmy nie sú známe, rozmyšľajte nad tým, akými prostriedkami by ste zabezpečili začleňovanie príslušníkov a príslušníčok menšinových skupín do spoločnosti? Ako by ste zabezpečili práva dotknutých skupín na zachovanie ich identity resp. ako by ste zohľadnili ich osobitosti? Zachovanie a rozvoj ktorých prvkov, znakov a prejavov ich kultúry, alebo odlišného spôsobu života by ste bezpodmienečne podporovali? Mali by sa tieto prejavy obmedziť na súkromie, alebo by mali/mohli byť súčasťou verejného života? Mali by byť garantované výberovo, len pre niektoré kultúrne práva a diferencovane podľa jednotlivých menšinových skupín? Zdôvodnite svoj názor. Myslíte si, že pre zabezpečenie sociálnej, právnej a kultúrnej súdržnosti spoločnosti postačuje, aby sa prispôbovala výhradne menšina väčšine, alebo je to vzájomný proces? Ak si myslíte, že je vzájomný, v čom vidíte úlohy pre všetkých účastníkov kultúrneho dialógu?

18. V období revolučných zmien rokov 1989 – 1990 sa otvorila aj otázka odluky cirkví od štátu. Pred voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky sa táto požiadavka dostala aj do volebného programu viacerých politických strán.

Uvažujte nad tým, čo bolo podstatou tejto požiadavky v Novembri 1989. Aké bolo postavenie cirkví v období monopolnej moci komunistickej strany, do akej miery bola zaručená sloboda svedomia, vyznania a náboženstva? Čo znamená odluka cirkvi od štátu z hľadiska finančného a materiálneho, resp. politického a ideologického? Aký je vzťah medzi dvoma nasledovnými ustanoveniami našej ústavy: „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.“, resp. „Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. (...) Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú reholné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.“ Myslíte si, že ústava už samotnými uvedenými ustanoveniami zakotvuje odluku cirkví od

štátu? Ak si to nemyslíte, aké – pozitívne alebo negatívne – dôsledky na slobodu svedomia, viery a vyznania by podľa Vás skutočná odluka znamenala?

19. Ústava SR zakotvuje petičné právo ako jedno z občianskych a politických práv. Petíciou môžu ľudia iniciovať aj referendum. Predmetom petície a referenda však nemôžu byť ľudské práva.

Vysvetlite, prečo ľudské práva nemôžu byť predmetom petície a referenda? Čo v praxi znamená tento zákaz a ako sa uplatňuje? Uvedte konkrétne príklady. Skúste tiež odpovedať na otázku, s akými formami jeho uplatnenia ste sa v ostatných rokoch stretli vo svojom bezprostrednom okolí, či už v škole, miestnej komunite, na celoštátnej alebo aj celoeurópskej úrovni.

20. Od tohto roka platí nové nariadenie, navrhnuté Ministerstvom kultúry SR, podľa ktorého verejnoprávny rozhlas musí vysielat' minimálne 35% slovenskej hudobnej produkcie, v časovom rozmedzí od šiestej ráno do polnoci, súkromné rádiá 30%. Tým sa zvyšujú kvóty na slovenskú produkciu, ktoré boli v pomere 25%, resp. 20% zavedené pred rokom. Výnimku dostali len niektoré rádiá/programy zamerané na vyslovene menšinové žánre, resp. menšinové poslucháčstvo (Rádio Devín – klasická hudba, Rádio Patria, vysielanie aj pre národnostné menšiny, rockové rádiá.)

Aký je Váš názor na zavedenie kvót pre slovenskú hudobnú produkciu? Vidíte rozdiel medzi stanovením povinnosti pre verejnoprávny rozhlas a súkromné rádiá? Myslíte si, že tento krok je správny, pretože podporuje pôvodnú slovenskú tvorbu a miestnu, národnú kultúru? Alebo je to zásah do slobody podnikania a slobody šírenia informácií? Myslíte si, že tento problém sa má riešiť prirodzene, prostredníctvom dopytu a ponuky? Alebo si myslíte, že tvorba playlistov je tak či tak manipulovaná a nie je šanca na presadenie nových autoriek a autorov, ktorí nemajú podporu zo strany silných aktérov mediálneho trhu? Alebo si myslíte, že celkovo ide o pseudoprávny problém, pretože v ére internetu, youtube a rôznych hudobných aplikácií si každý človek aj tak môže stiahnuť a počúvať takú hudbu, akú chce?

Autorka a autor: PhDr. Dagmar Horná, PhD. a PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD.

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD.

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2017

Olympiáda ľudských práv
XIX. ročník, školský rok 2016/2017
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Tézy pre ústnu časť súťaže

Maďarská verzia

1. A politikai rendszert, amelyben élünk, demokráciának nevezik. A szó görög eredetű, jelentése „népuralom” vagy „a nép hatalma”. A „nép uralmának” vagy szuverenitásának (önállóságának) elvét a Szlovák Köztársaság Alkotmányának 2. cikkelye rögzíti, amely szerint „az államhatalom a polgároktól ered”. Az athéni demokráciától kezdődően (i.e. 6. század) a demokrácia és a nép fogalma, valamint a demokratikus hatalom gyakorlása jelentősen megváltoztak.

Fejtsétek ki, melyek a modern demokrácia fő jellemzői, ahogy az meghonosodott Európában, főként a 2. világháború után és Kelet-Európa országaiiban 1989 után. Írjátok le a Csehszlovákiában 1989 előtt uralkodó helyzetet. Miben különbözik a mai európai demokrácia az athéni demokráciától? Ebben az összefüggésben mit fejez ki a nép fogalma, kik alkotják a népet, hogyan gyakorolja a hatalmát, melyek a politikai döntéshozatal szabályai, mely alapelveket kell betartani a döntéshozatalnál? Hogyan függ össze a modern demokrácia az emberi jogok feltétlen betartásának szükségszerűségével?

2. A modern európai demokráciát általában *liberális demokráciának* nevezik. Napjainkban politikaelméleti és pártpolitikai oldalról egyre gyakrabban kerül szóba az a nézet, hogy a liberális demokrácia válságban van.

Magyarázzátok el, miért nevezzük az európai államok többségében és az észak-amerikai államokban fennálló demokratikus rendszereket liberális demokráciáknak? Fejtsétek ki a liberális demokrácia fő jellemzőit. Hogyan érvényesülnek ebben a rendszerben az alapvető emberi és szabadságjogok? Szerintetek a 'liberális' jelző mint a modern demokrácia megjelölése fölösleges, esetleg helytelen? Magyarázzátok meg a véleményeteket. Lehet a demokrácia más is mint 'liberális'? Miért beszél számos forrás a liberális demokrácia válságáról? (Megjegyzés: Libertas az ókori Rómában a szabadság istennője volt.)

3. 2016 júniusában Nagy-Britanniában népszavazást tartottak az Európai Unióból való kilépésről, ahol a jogosult választók 72%-os részvétele mellett az EU-ból való távozás hívei győztek, 52:48 százalékarányban ők voltak többségben. A népszavazás (referendum) a közvetlen demokrácia intézménye, ezért egyes politikusok és aktivisták a népi szuverenitás elvének legtökéletesebb kifejezési formájaként emelik ki. Népszavazással többnyire különösen fontos, nagy társadalmi jelentőségű és a társadalom egészére nézve komoly következményekkel járó kérdésekről döntenek. A referendum eredménye általában megmásíthatatlan, vagy csak hosszú idő elteltével válhat megmásíthatóvá.

Fejtsétek ki részletesen, milyen tanulságokat tudnátok levonni a brit referendumból? Hogyan biztosítanátok azt, hogy az ilyen rendkívül jelentős kérdésekben a választók valóban körültekintően és felelősségteljesen döntsenek, illetve hogy teljesüljön a liberális demokrácia azon alapelve is, amely szerint a kisebbség, esetleg a jövő generációk érdekei és szükségletei nevében a többség akarata korlátozható? A közvetlen demokrácia milyen egyéb intézményeit ismeritek még?

4. A múlt évben Szlovákiában és Európában is sok szó esett – és továbbra is szó van – az extrémizmus felerősödéséről és az extrémizmus elleni harc szükségességéről. Sok iskolában, s talán a Ti iskolátokban is, beszélgetéseken vagy más rendezvényeken foglalkoztak az extrémizmus elleni harc kérdésével.

Mondjátok el, miben látjátok az extrémizmus lényegét, veszélyeztet-e, illetve miben veszélyeztet a liberális demokrácia alapjait és az emberi jogok tiszteletben tartásának elvét? Mi minősül extrémista (szélsőséges) megnyilvánulásnak (gyűlöletbeszéd, akár szóbeli, akár írásbeli formában) és mi szélsőséges cselekedetnek? Soroljatok fel példákat. Szerintetek hol van a választóvonal a szólásszabadság és a gyűlöletbeszéd között? Milyen intézkedéseket tennétek (például az igazságszolgáltatási végrehajtó szervek tevékenysége területén, a politikai és közéleti személyiségek felelős viselkedését illetően, az iskolarendszer keretén belül, a média munkájában) annak érdekében, hogy a szólásszabadságot a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben tartsák, a gyűlölködő megnyilvánulások negatív következményeit pedig minimalizálják.

5. 2016-ban ismét támadtak a terroristák Európában: Brüsszelben, Nizzában, Berlinben, Isztambulban ráadásul többször is. A világ más térségeiben, például Irakban történt támadások mintha nem is érintetnének bennünket. Az európaiak (nők és férfiak egyaránt) egyre inkább veszélyeztetettnek érzik magukat, és a terrortámadások veszélyének elhárítása érdekében hatékony intézkedéseket várnak el kormányuktól és az Európai Unió szerveitől is. Egyes politikusok, de az egyszerű

emberek is az Európai Unión kívüli országokból történő ellenőrizetlen bevándorlásban látják a terrortámadások okát.

Hogyan egyeztetnétek össze a terrorveszély minimalizálását célzó intézkedéseket Európában az uniós polgárok alapvető jogainak és szabadságjogainak (pl. a magánélethez való jog, a mozgás szabadsága, az információ fogadásának és terjesztésének joga) tiszteletben tartására vonatkozó igénnyel, ugyanakkor a migránsok emberi jogainak tiszteletben tartásával? Szerintetek van közvetlen összefüggés a terrorizmus és a tömeges bevándorlás között?

6. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát 1948-ban fogadta el, közvetlenül a 2. világháború befejezése után kezdődő, csaknem három évig tartó tárgyalások eredményeképpen.

Mutassátok be az említett dokumentum elfogadásának politikai és történelmi hátterét. Miben jelentett új megközelítést az emberi jogok felfogását illetően? Miben látjátok a legfőbb hozadékát? Emeljétek ki a Nyilatkozat véleményetek szerinti kulcsfontosságú részeit. Még ma is van jelentősége a Nyilatkozatnak?

7. Közvetlen vagy tágabb környezetekben bizonyára ismertek fogyatékkal élő személyt. Egyes emberi jogok gyakorlása fogyatékkal élők vagy egészségkárosultak esetében nehézségekbe ütközhet.

Ismertessétek, milyen intézkedések szükségesek az állam vagy a közigazgatás és közigazgatási szervek működéséről ahhoz, hogy a fogyatékkal élők egyenértékűen érvényesíthessék emberi jogukat, nevezetesen a környezethez, a közlekedéshez, az információkhoz, a szolgáltatásokhoz és az áruhoz való hozzáférhetőség tekintetében.

8. Negyven évvel ezelőtt, 1977. január 1-jén hozták nyilvánosságra a Charta '77 polgári kezdeményezés nyilatkozatát, amely az akkori csehszlovákiai politikai rendszert állította pellengérré, főként a polgári és szabadságjogok megsértése miatt. Az emberi jogok betartásáért az állam képviselői az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet Helsinkai Záróokmányának (1975-ben történő) aláírásával vállaltak kötelezettséget.

Nevezzétek meg a Charta '77 legalább egy neves képviselőjét (szerzőjét, szóvivőjét vagy aláíróját). Melyek azok az ENSZ 1966-ban elfogadott alapvető emberi jogi egyezségokmányai, amelyekre a Charta '77 hivatkozott? Fejtsétek ki, szerintetek miben rejlik a kezdeményezés értelme, ha Charta szövegét hivatalosan sehol nem is hozták (hozzatták) nyilvánosságra? A chartások tevékenységéről csak közvetett úton lehetett értesülni, miközben a hivatalos szervek és a hivatalos média jelentős erőfeszítéseket tettek

az elítélésükre és a megbélyegzésükre, a mozgalom tagjait pedig üldözték és gyakran be is börtönözték. Van értelme a polgári éberségnek és az értékek és eszmények iránti elkötelezettségnek a mai liberális demokráciákban is? Ha van/ha nincs, indokoljátok meg, miért (támasszátok alá elméleti érvekkel és konkrét példákkal).

9. Az SZK Nemzeti Tanácsa 2016. november 30-án elfogadta a vallásszabadságról, valamint az egyházak és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény módosítását. A törvénymódosítás előterjesztői azt tüntették fel célként, hogy kiszűrjék az állítólagos egyházak és vallási közösségek állami pénzügyi támogatáshoz való hozzájutás céljából történő spekulatív bejegyeztetését. A törvénymódosítással 20 ezerről 50 ezerre emelkedett a bejegyeztethető egyházak és vallási közösségek felnőtt tagjainak minimális létszáma.

Képzeljétek el, hogy az SZK Nemzeti Tanácsának képviselői vagytok, és érveljétek, hogy a törvénymódosítás összhangban van-e vagy sem az SZK Alkotmányával és az ország nemzetközi emberi jogi kötelezettségeivel. Fejtsétek ki, milyen – pozitív vagy negatív – következményeket vonna maga után a törvénymódosítás bevezetése a szabad gondolkodás, a lelkiismereti, szólás- és vallásszabadság szempontjából.

10. Az iskolában, a szüleitek munkahelyén vagy másutt előfordulhat, hogy közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, azaz megkülönböztető bánásmód különböző formáit tapasztaljuk. Diszkriminációnak minősülhet az államnak a polgáraival szembeni megkülönböztető (diszkriminatív) bánásmódja, a vezető beosztottakkal szembeni megkülönböztető bánásmódja, de ez megtörténhet két vagy több természetes személy, diák vagy alkalmazott egymás közti viszonyában is.

Gondolkozzatok el azon, hogy a diszkrimináció milyen formái és megnyilvánulásai fordulnak elő az állam és a polgár viszonyában, az iskolában vagy a munkahelyen, és ezeket írjátok körül, az élet minden területéről származó ismereteitek és tapasztalataitok felhasználásával.

11. Több mint 70 évvel ezelőtt ért véget a második világháború, az emberiség történelmének legnagyobb tragédiája. A háború egyik legborzalmasabb megnyilvánulása a holokauszt volt. Tavaly holokausztmúzeumot nyitottak a szeredi munka- és gyűjtőtábor egykori színhelyén.

Röviden magyarázzátok el, mit nevezünk holokausztnak. Soroljátok fel, hogy a náci hatalomátvétel után a zsidó származású személyeket fokozatosan mely alapvető emberi jogaiktól fosztották meg, röviden írjátok körül helyzetüket a deportáció előtt, majd a koncentrációs-, illetve megsemmisítő táborokban. Miért fontos megemlékeznünk

a holokausztról? Ebben az összefüggésben hogyan értékelitek az oktatási minisztérium azon ajánlását, hogy a középiskolások látogassanak el a holokauszt emlékhelyeire, ami egyike lenne azon intézkedéseknek, amelyek elősegítenék az extrémizmus hatásának kiküszöbölését a fiatalokra nézve?

12. A nemzetközi PISA-felmérésben 15 éves tanulóink ismét gyengébb eredményeket értek el, mégpedig minden vizsgált területen: értő olvasás, matematikai és természettudományos alapismeretek. A szakértők egyre sürgetőbben mutatnak rá arra, hogy a művelődéshez való jog – amelyet Szlovákia formálisan minden gyermek és fiatal számára biztosít – az ENSZ gyermekjogi egyezménye értelmében, de az Európa Tanács szerint is a *minőségi* művelődéshez való jogot jelenti.

Magyarázzátok meg, miért számít olyan fontos emberi jognak a művelődéshez való jog? Röviden mondjátok el, mit tudtok e jog érvényesítéséről a világ különböző részein és hazánkban. Fejtsétek ki, szerintetek mik az okai a műveltségi szint csökkenésének Szlovákiában, amennyiben egyetértetek ezzel az értékeléssel. Ha Ti lennétek a miniszterelnök vagy az oktatási miniszter helyében, milyen intézkedéseket vezetnétek be a minőségi művelődéshez való jog mindenki számára történő jobb érvényesíthetősége érdekében?

13. Az SZK Alkotmánya 12. cikkelye tartalmaz egy olyan rendelkezést, hogy „az alapvető jogok és szabadságjogok megvonhatatlanok, elidegeníthetetlenek, elévülhetetlenek és nem törölhetők el.”

Fejtsétek ki, mit jelent ez az alapelv, miben rejlik az értelme és a jelentősége. Láttok közvetlen összefüggést az emberi jogok feltétlen érvényének követelménye és a liberális demokrácia fő jellemzői között? Próbáljátok meg modellezni az ideális demokratikus környezetet az iskolákban: hogyan hangolnátok össze az emberi jogok betartására való jogigényt (esetünkben a gyermek, a szülők, de az oktatási folyamat összes többi résztvevőjének erre való jogigényét) a „jogállamiság” elvével, tehát azzal a követelménnyel, hogy az iskolai élet bizonyos szabályok szerint zajlik és mindenkinek teljesítenie kell a megszabott kötelességeit ahhoz, hogy az oktatási célok teljesüljenek.

14. 1991 óta Szlovákiában tilos a halálbüntetés. 2003 óta ez abszolút tilalom, ami annyit jelent, hogy háború vagy háborútól való közvetlen fenyegetettség idején elkövetett cselekményekre is vonatkozik.

Ismertessétek a halálbüntetés eltörlésének emberi jogi okait. Fejtsétek ki saját álláspontotokat a halálbüntetéssel kapcsolatban. Gondolkodjatok tágabb

összefüggésekben (pl. a halálbüntetés tilalmának eltérő megközelítése; a demokráciák szembesülése a halálbüntetés tilalmával a terrorista merényletek és hasonló bűncselekmények elkövetőivel szembeni megtorlás tekintetében).

15. 2012-ben az Eperjesi Kerületi Bíróság ítéletében kimondta, hogy a megye egyik iskolájában fennáll a roma gyermekek szegregációjának ténye, és az iskolát kötelezte a jogszerű állapot visszaállítására. Ma 2017-et írunk.

Először magyarázzátok el, mit értünk az iskolai szegregáció fogalma alatt. Mondjátok el, láttok-e valamilyen pozitív vagy negatív elmozdulást Szlovákiában 2012 és 2017 között az említett probléma megoldását illetően. Miként oldanátok meg Ti a romatelepekről származó gyermekek oktatását és mindent, ami ezzel összefügg? Törekedjete ember jogi érvelésre!

16. Az Európa Tanács Egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (az ún. isztambuli egyezmény) többek közt kimondja: »A részes felek megteszik a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó erőszakos cselekmények bármelyikének elkövetése alapján indult büntetőeljárások során a kultúra, a szokás, a vallás, a hagyomány vagy az ún. „becsület" ne minősülhessen a cselekmény igazolásának.«

Fejtsétek ki, miben látjátok az isztambuli egyezmény idézett szakaszának jelentőségét általánosságban és külön az Európán kívüli származású személyeknek az európai társadalmakba való beilleszkedésével (integrációjával) összefüggésben. Az államnak milyen feltételeket kellene szabnia a menekültek vagy a bevándorlók (migránsok) sikeresen integrálódása érdekében? Milyen érveket tudnátok felsorolni az isztambuli egyezmény Szlovákia általi ratifikálása mellett?

17. A politikai és közéleti diskurzusban és a médiákban is gyakran találkozunk az *integráció* (például külföldiek integrációja, testi fogyatékkal élők iskolai integrációja), az *inklúzió* (romák inklúziója) és az *asszimiláció* (nemzeti kisebbséghez tartozó személyek természetes vagy kényszerített asszimilációja) fogalmakkal.

Magyarázzátok el az integráció, inklúzió és asszimiláció fogalmak közti különbséget! Ha nem ismeritek ezeket a fogalmakat, gondolkodjatok el azon, milyen eszközökkel biztosítanátok a kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedését? Hogyan biztosítanátok az érintett csoportok identitásuk megőrzésére való jogát, illetve hogyan tartanátok szem előtt a sajátságait? Kultúrájuk vagy eltérő életmódjuk mely elemeinek, jegyeinek és megnyilvánulási formáinak megőrzését és

fejlesztését támogatnátok feltétlenül? Ezeket a megnyilvánulásokat a magánszférára kellene korlátozni, vagy meg kellene jelenniük/megjelenhetnének a közéletben is? Kiválasztásos alapon kellene ezeket garantálni, csak bizonyos kulturális jogokra vonatkozóan, kisebbségi csoportok szerint külön-külön? Indokoljátok meg a véleményeteket. Mit gondoltok, a társadalom szociális, jogi és kulturális kohéziója (összetartása) szempontjából elégséges, ha kizárólag a kisebbség alkalmazkodik a többséghez, vagy pedig ez kölcsönös folyamat? Ha úgy gondoljátok, hogy ez kölcsönös folyamat, miben látjátok a kulturális párbeszéd valamennyi résztvevőjének a feladatait?

18. Az 1989 – 1990 közti forradalmi változások időszakában megnyitották az egyház és az állam szétválasztásának kérdését is. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választások előtt ez az igény több politikai párt választási programjába is belekerült.

Gondolkodjatok el azon, mi volt a lényege ennek az igénynek 1989 novemberében? Milyen volt az egyházak jogállása a kommunista párt hatalmi monopóliuma idején, milyen mértékben volt garantálva a lelkiismereti, meggyőződési és vallásszabadság? Mit jelent az egyház és az állam szétválasztása pénzügyi és anyagi, illetve politikai és ideológiai szempontból? Milyen kapcsolatban áll egymással alkotmányunk következő két paragrafusa: „A Szlovák Köztársaság szuverén, demokratikus jogállam. Nem kötődik semmilyen ideológiához vagy vallási felekezethez.”, valamint „A gondolkodás szabadsága, a lelkiismereti, a vallási meggyőződés és hit szabadsága biztosítva van. (...) Az egyházak és vallási közösségek maguk igazgatják saját ügyeiket, főként létrehozzák szerveiket, lelki vezetőket állítanak, biztosítják a hit oktatását, szerzetesrendeket és más egyházi intézményeket alapítanak függetlenül az állami szervektől.” Szerintetek az alkotmány a fenti rendelkezések által már önmagában rögzíti az egyház és az állam szétválasztását? Ha nem, szerintetek milyen – pozitív vagy negatív – következményekkel járna az állam és az egyház tényleges elválasztása a lelkiismereti szabadságra, a hit és a meggyőződés szabadságára nézve?

19. Az SZK Alkotmánya rögzíti a petíciós jogot mint polgári és politikai jogot. Petícióval a polgárok népszavazást, azaz referendumot is kezdeményezhetnek. Az emberi jogok azonban nem képezhetik petíció vagy népszavazás tárgyát.

Magyarázzátok meg, miért nem képezhetik az emberi jogok petíció vagy népszavazás tárgyát? Mit jelent ez a tilalom a gyakorlatban és hogyan érvényesül? Mondjatok konkrét példákat. Próbáljátok megválaszolni azt a kérdést is, hogy az említett tilalom mely formáival találkozottatok az utóbbi években közvetlen környezetetekben, akár az iskolában, a helyi közösségben, országos vagy európai szinten?

20. Az idei évtől lépett hatályba az SZK Kulturális Minisztériuma által kezdeményezett új rendelet, amely szerint a közszolgálati rádió legkevesebb 35 százalékos, a magánrádiók 30 százalékos arányban kötelesek szlovák zeneszámokat sugározni a reggel hattól éjfélig tartó időszámban. Ezáltal emelkednek a szlovák zenei szerzeményekre vonatkozó kvóták, amelyeket egy évvel ezelőtt 25 illetve 20 százalékos arányban vezettek be. Kivételt ez alól csak néhány, kifejezetten rétegműfajokra specializálódott, illetve rétegműsorokat sugárzó rádió kapott (a klasszikus zenét sugárzó Rádió Devín, a nemzeti kisebbségek részére sugárzó Pátria Rádió, valamint a rockzenei rádiók).

Mi a Ti véleményetek a szlovák zeneszámokra vonatkozó kvóták bevezetéséről? Láttok különbséget abban, hogy a közszolgálati rádiót vagy magánrádiókat köteleznek valamire? Szerintetek ez helyes lépés, mert ezzel az eredeti szlovákiai alkotásokat és a helyi, nemzeti kultúrát támogatják? Vagy pedig ez beavatkozást jelent a vállalkozás szabadságába és az információk szabad áramlásába? Szerintetek ezt a problémát természetes módon kell megoldani, kereslet és kínálat szerint? Vagy úgy vélitek, hogy a lejátszási listák összeállítását úgyis manipulálják, ezért az új szerzőknek, akiket nem támogatnak erős médiapiaci szereplők, nincs esélyük felkerülni rá? Vagy úgy vélitek, hogy egészében véve álproblémáról van szó, hiszen az internet, a youtube és a különböző zenei alkalmazások korszakában mindenki olyan zenét tölthet le és hallgathat, amelyet csak akar?

Autorka a autor: PhDr. Dagmar Horná, PhD. a PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD.

Prekladateľka: Mgr. Ildikó Haraszti

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD.

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2017

4.3. Správy o školských a krajských kolách OĽP

4.3.1. OĽP v Banskobystrickom kraji

Správu predložila: PaedDr. Mariana Stejskalová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	33		
z toho	gymnazií:	17	SOŠ: 16
Počet zúčastnených súťažiacich:	346		
z toho	žiačok:	187	žiakov: 159
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	33		
z toho	učiteliek:	26	učiteľov: 7
Školy zúčastnené prvý raz:	0		

Poznámky k priebehu a návrhy: neuvedené

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Mariana Stejskalová

Organizátor - inštitúcia: CVČ Junior, Tajovského 30, Banská Bystrica

Organizátor - osoba: Mgr. Jana Hrabovská

Miesto konania súťaže: CVČ Junior/SOŠ IT, Tajovského 30, Banská Bystrica

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:	33		
z toho	gymnazií:	17	SOŠ: 16
Počet zúčastnených škôl:	29		
z toho	gymnazií:	15	SOŠ: 14
Počet prihlásených súťažiacich:	33		
z toho	žiačok:	19	žiakov: 14
Počet zúčastnených súťažiacich:	29		
z toho	žiačok:	17	žiakov: 12
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	28		
z toho	učiteliek:	23	učiteľov: 5
Školy zúčastnené prvý raz:	0		

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	ČERMAN Matej	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, 974 01 Banská Bystrica
2.	STIERANKA Michal	Gymnázium Detva, Štúrova 849, 952 12 Detva
3.	JACKO Daniel	Súkromná SOŠ hutnícka, Družby 554/64, 976 81 Podbrezová
4.	DIBALA Peter	Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, 974 01 Banská Bystrica
5.	GAJDOŠ Matej	Gymnázium B. S. Timravy, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec
6.	MIKULINOVÁ Lucia	Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica
7.	GARAJOVÁ Lea	Stredná odborná škola, Bystrická 4, 966 81 Žarnovica
8.	GAJDOŠOVÁ Zuzana	Gymnázium Ľ. Štúra, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy:

Spolupracujúce subjekty

CVČ Junior, Tajovského 30, Banská Bystrica a SOŠ informačných technológií, Banská Bystrica

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich
zdravotné ťažkosti učiteľov a súťažiacich

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 34 a najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 30 a najvyšší bodový zisk: 55

Krajské poroty

č. 1.

Mgr. Martin Holéczy, PhD: Gymnázium J. G. Tajovského, Banská Bystrica - predseda

Mgr. Ľubica Knollová: Gymnázium Ľ. Štúra, Zvolen - členka

PhDr. Alena Brdárska: Prvé slovenské literárne gymnázium, Revúca - členka

č. 2.

Mgr. Eleonóra Valovičová: SOŠ lesnícka, Banská Štiavnica - predsedníčka

PhDr. Viera Rapcová: Gymnázium B. S. Timravy, Lučenec - členka

Mgr. Soňa Kubíková: SOŠ drevárska, Zvolen - členka

č. 3.

PhDr. Zuzana Bačová: Katolícke gymnázium Š. Moyses, Banská Bystrica - predsedníčka

Mgr. Monika Koncošová: SOŠ Tisovec - členka

Mgr. Rastislav Surma: Súkromná OA, Žiar nad Hronom - člen

Poznámky k priebehu a návrhy

- vrátiť sa k modelu odovzdávania diplomov len prvým trom súťažiacim a ostatní dostanú len osvedčenie (aby sa stihli vytlačiť diplomy všetkým, vytlačili sa dopredu dve verzie riešiteľ/úspešný riešiteľ OLP pre každého súťažiaceho, inak by sme to nestihli)

- zostavovať test s počtom bodov deliteľným tromi, lebo v komisii sú traja porotcovia, takto sa muselo skóre 55 bodov rozdeliť nerovnomerne po 18 bodov + predseda mal 1 bod navyše

- poroty by taktiež uvítali presné bodovanie ústnej časti: koľko bodov za vystupovanie, argumentáciu, vedomosti, aby to bolo jednotné vo všetkých krajoch.

Pripomienky zo strany súťažiacich

spracované na základe ankety, návratnosť: 62% (18 súťažiacich z 29 zúčastnených)

1. Odchádzali

a) s radostným pocitom eufóriou: 89% (16)

b) so zlým pocitom: 11% (2)

2. Prístup organizátorov a porôt

a) ústretový, otvorený, partnerský: 100%

3. Organizácia

a) všetko klapalo: 89% (16)

b) sem-tam nejasnosti: 11% (2)

4. Spravodlivosť a objektívnosť

a) vyhovujúce: 78% (14)

b) uvítam drobné zmeny: 22% (4)

5. Test

a) (++/+) 89% (16)

b) (-) 11% (2)

pripomienky: bol veľmi aktuálny, zameraný na logické myslenie; chaotické úlohy, lebo boli na dvoch stranách

6. Tézy

a) (++/+) 94% (17)

b) (-) 6% (1)

pripomienky: aktuálne, perfektné; niektoré boli jednoduchšie, iné príliš komplexné, nie vždy rovnocenné, niektoré nejasné; ideálne by bolo, keby si súťažiaci mohli vytiahnuť viac tém, napr. 2 až 5 a z tých by si vybrali pre seba tú ideálnu, nie všetkým „sadne“ jedna otázka.

7. Odbornosť komisií:

- a) (++/+) 89% (16)
b) (-) 11% (2)

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu

Témy boli priveľmi náročné, akademické - jednak v štylizácii, jednak v obsahu. Nezohľadňujú stredoškolský rozsah učiva o LP, hlavne schopnosti študentov zo SOŠ. Treba zvoliť takú úroveň náročnosti, ktorá by dokumentovala aj hĺbku záujmu o problematiku pre vynikajúcich študentov, ale zároveň by nebola demotivujúca pre študentov, napr. zo SOŠ.

Financovanie krajského kola

Strava: áno, pre súťažiacich a porotu; preplatenie cestovného: áno, pre porotu; diplomy: áno, všetci súťažiaci; ceny: dodatočne po obdržaní finančných prostriedkov z Okresného úradu - poukážky na nákup tovaru v OD Tesco v hodnote 15,-, 12,- a 10,- € za 1., 2. a 3. miesto.

4.3.2. OLP v Bratislavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Zuzana Smetanová, predsedníčka KK OLP

Školské kolá OLP

Počet zúčastnených škôl:	28
z toho	gymnázií: 18 lýceum: 1 Spoj.školy: 2 SOŠ: 4 Iné: 3
Počet zúčastnených súťažiacich:	436
z toho	žiačok: 234 žiakov: 202
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	26
z toho	učiteliek: 24 učiteľov: 2
Školy zúčastnené prvý raz:	4

Súkromné Gymnázium Galileo School, Bratislava

Spojená škola sv. Františka z Assisi, Bratislava

Akadémia LEAF/LEAF Academy, Bratislava

Spojená škola Svätej Rodiny, Gercenova, Bratislava (straronová škola)

Poznámky k priebehu a návrhy: potrebné je vymyslieť spôsob, ako majú školy poslať informáciu o konaní školského kola, oficiálne tlačivo, školy možno aj konajú, ale informáciu už nepošlú, ak neprihlásia žiaka na kk OLP.

Krajské kolo OLP – pod záštitou primátora HM SR Bratislavy, JUDr. Iva Nesrovnala

Zodpovedná osoba: Mgr. Zuzana Smetanová

Organizátor - inštitúcia: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava a kancelária primátora HM SR Bratislavy

Organizátor - osoba: Mgr. Zuzana Smetanová a Mgr. Zuzana Stredánská, marketingová referentka oddelenia komunikácie a marketingu kancelárie primátora HM SR Bratislav

Miesto konania súťaže: Primaciálny palác v Bratislave

Dátum konania súťaže: 7.2.2017

Počet prihlásených škôl:	24
z toho	gymnázií: 14 lýceum: 1 Spoj.školy: 2 SOŠ: 3 OA: 1 Iné: 3
Počet zúčastnených škôl:	23
z toho	gymnázií: 13 lýceum: 1 Spoj.školy: 2 SOŠ: 3 OA: 1 Iné: 3
Počet prihlásených súťažiacich:	45 (z toho 2 individuálny záujem)
z toho	žiačok: 23 žiakov: 22
Počet zúčastnených súťažiacich:	37
z toho	žiačok: 20 žiakov: 17
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	17
z toho	učiteliek: 15 učiteľov: 2
Školy zúčastnené prvý raz:	4

Súkromné Gymnázium Galileo School, Bratislava

Spojená škola sv. Františka z Assisi, Bratislava

Akadémia LEAF/LEAF Academy, Bratislava

Spojená škola Svätej Rodiny, Gercenova, Bratislava (straronová škola)

Počet zúčastnených hostí: 9+

JUDr. Ivo Nesrovnal – primátor hl. mesta SR Bratislavy

Martin Nesirky – riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni (UNIS)

Jana Honschová – Informačná služba OSN vo Viedni

Mgr. Veronika Benková – Odbor školstva BSK

Ing. Viliam Figush – Helsinský výbor pre LP na Slovensku

PhDr. Dagmar Horná, PhD. – predsedníčka CK OĽP

Alumni OĽP - Patrik Nalešnik, Adam Harušinec, Richard Schindler a spol.

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	NOSKOVÁ Karin	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava
2.	HARVAN Samuel	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Skalická cesta 1, 831 02 Bratislava
3.	DUREC Tomáš	Gymnázium pre žiakov s telesným postihnutím, Mokrohájska 3, 844 13 Bratislava
4.	MORAN Alexandra	Gymnázium Pankúchova 6, 851 04 Bratislava
5.	SÉLEŠ Jakub	Gymnázium Malacky, Ul.1.Mája 8, 901 01 Malacky
6.	KRUPKA Oliver	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava
7.	ZIFFOVÁ Ester Viktória	Spojená škola Svätej Rodiny, Gercenova 10, 851 01 Bratislava
8.	ŠKVARENINA Róbert	Gymnázium Jána Papánka, Vazovova 6, 811 07 Bratislava

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy

Spolupracujúce subjekty

SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava a Kancelária primátora HM SR Bratislavy,

Helsinský výbor pre ĽP na Slovensku, UNIS Vienna, Odbor školstva BSK, Alumni OĽP

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:

choroby

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 24, najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 4, najvyšší bodový zisk: 55

Krajská porota

Predsedníčka: Mgr. Jana Bohunická, Gymn. J. Papánka, Vazovova, BA

Členky a členovia:

Mgr. Anna Wolnerová, Evanjelické lýceum, Vranovská, BA

Mgr. Tomáš Kapucsinský, Škola pre mimoriadne nadané deti a gymn., BA

Mgr. Daniela Capeková, Gymn. pre TP, Mokrohájska, BA

Mgr. Dana Kmeťková, SOŠ pre TP, Mokrohájska, BA
Mgr. Naďa Kopačková, SOŠ chemická, Vlčie Hrdlo, BA
Mgr. Jarmila Franková, OA Nevädzová, BA
Mgr. Dávid Tyrol, Spojená škola Svätej Rodiny, BA

Pripomienky zo strany súťažiacich

Tézy boli veľmi ťažké.

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu

Tézy boli nevyvážené – niektoré mali veľmi veľa podotázok, čo je náročné na čítanie a čas; tézy by mali mať aspoň približne rovnaký počet otázok; ad téza č.1-2 – ťažko pripravovať študentov, ani politológovia nemajú v tom jasno...

Pripomienky k budúcnosti súťaže

Krajské kolo ukázalo, že klesá záujem zo strany SOŠ, ostali v podstate len tri, ktoré sú V OLP už vyše 10 rokov; test navyše ukázal, že SOŠ nedokážu byť konkurentom gymnázií a pod. v tejto olympiáde; dôsledkom bude, že môžeme stratiť aj tie SOŠ, ktoré sa dosiaľ zúčastňovali OLP; riaditelia nebudú uvoľňovať žiačky a žiakov, ak je súťaž pre nich ´stratová´. Paradoxom je, že na SOŠ sa školského kola zúčastňuje oveľa viac súťažiacich ako na gymnáziách!!!).

Financovanie krajského kola

OÚ odbor školstva Bratislava – ceny, stravné vo výške 330,- €; ostatné darčeky a činnosť poroty sponzorsky poskytnuté.

Privítanie hostí a otvorenie krajského kola v Bratislave, súťažiaci pri teste

4.3.3. OĽP v Košickom kraji

Správu predložila: PaedDr. Jaroslava Mamčaková, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	49		
z toho	gymnázií:	23	SOŠ: 26
Počet zúčastnených súťažiacich:	596		
z toho	žiačok:	273	žiakov: 323
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	28		
z toho	učiteliek:	22	učiteľov: 6
Školy zúčastnené prvý raz:	0		

Neregistrujem novú školu – škola, ak nemá dobrého žiaka/žiačku, nezúčastní sa v danom ročníku, ale priebežne ich registrujem.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Organizátor - inštitúcia: CVČ – RCM, Strojárska 3, Košice

Organizátor - osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková, Mgr. Petra Horváthová

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Alejová 1, 040 13 Košice

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:	49		
z toho	gymnáziá:	24	SOŠ: 25
Počet zúčastnených škôl:	46		
z toho	gymnáziá:	23	SOŠ: 23
Počet prihlásených súťažiacich:	49		
z toho	žiačok:	26	žiakov: 23
Počet zúčastnených súťažiacich:	46		
z toho	žiačok:	24	žiakov: 22
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	28		
z toho	učiteliek:	22	učiteľov: 6
Školy zúčastnené prvý raz:	0		

Neregistrujem novú školu – škola, ak nemá dobrého žiaka/žiačku, nezúčastní sa v danom ročníku, ale priebežne ich registrujem.

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	ANDREJ Jozef	Cirk. gymnázium sv. J. Krstiteľa, ul. M.R. Štefánika 9, 075 01 Trebišov
2.	SOPKO ZIMA Lukáš	Gymnázium, Horešská 18, 077 01 Kráľovský Chlmec
3.	SKOPALOVÁ Katarína	Gymnázium P. Horova, Masarykova 1, 071 01 Michalovce
4.	GROBÁR Peter	SOŠ, Učňovská 5, 040 15 Košice-Šaca
5.	BEREŠČÍKOVÁ Bianka	Gymnázium, ul. L. Štúra 26, 071 01 Michalovce
6.	OLEJÁR Branislav	Ev. gymnázium J.A. Komenského, Škultétyho 10, 040 01 Košice
7.	DUBINSKÝ Matej	Gymnázium, Poštová 9, 042 52 Košice
8.	SABOL Lukáš	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy

Spolupracujúce subjekty: žiadne

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
súťažiaci sa nedostavil na súťaž.

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 10, najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 5, najvyšší bodový zisk: 55

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Predsedníčka: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Členky a člen:

PhDr. Vladimír Hirjak, Gymnázium P. Horova, Michalovce

Mgr. Danica Fuzesiová, Ev. gymnázium J.A.Komenského, Košice

Mgr. Radoslava Dedinová, Gymnázium, Sobrance

Mgr. Marek Marjov, Spoj. škola, Sečovce

Mgr. Miriam Vyšňovská, SOŠ ekonomická, SNV

Mgr. Mária Vargová, Gymnázium M. R. Štefánika, Košice

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: žiadne

Pripomienky predsedníčky KK OĽP

Diplomy sme museli poselať aj dodatočne, je problém s tým, že dostáva diplom každá/každý. Diplomy s vyznačením Úspešného riešiteľa/úspešnej riešiteľky učitelja, učiteľky aj žiačky a žiaci prijali veľmi kladne.

Financovanie krajského kola

CVČ - RCM Košice

4.3.4. OĽP v Nitrianskom kraji

Správu predložila: PhDr. Ivana Hudaszek Semjanová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:		39		
z toho	gymnázií:	14	SOŠ:	25
Počet zúčastnených súťažiacich:		536		
z toho	žiačok:	255	žiakov:	281
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:		33		
z toho	učiteliek:	28	učiteľov:	5
Školy zúčastnené prvý raz:		0		

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Rozália Bezáková

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Nitra

Organizátor - osoba: PhDr. Ivana Hudaszek Semjanová

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Školská 26, Vráble

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:		39		
z toho	gymnáziá:	14	SOŠ:	25
Počet zúčastnených škôl:		38		
z toho	gymnáziá:	14	SOŠ:	24
Počet prihlásených súťažiacich:		39		
z toho	žiačok:	20	žiakov:	19

Počet zúčastnených súťažiacich:	38		
z toho	žiakov:	19	žiakov: 19
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	33		
z toho	učiteliek:	31	učiteľov: 2
Školy zúčastnené prvý raz:	1		

SOŠ obchodu a služieb Zlaté Moravce

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	GRZNÁROVÁ Petra	Gymnázium 17. novembra 1180, 955 01 Topoľčany
2.	JEŽOVÁ Kristína	Gymnázium M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky
3.	RAK Tomáš	Gymnázium Školská 26, 952 80 Vráble
4.	HUDEEC Adrián	Gymnázium Golianova 68, 949 01 Nitra
5.	POHLE Roland	Stredná priemyselná škola – Ipari Szakközépiskola, Petőfiho 2, 945 50 Komárno
6.	MIČO Samuel	Gymnázium Andreja Vrábla, Mierová 5, 934 03 Levice
7.	HORŇÁKOVÁ Gabriela	Obchodná akadémia K. Kittenbergera 2, 934 40 Levice
8.	KELEMEN Alexander	Gymnázium Párovská 1, 950 50 Nitra

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy

Krajské kolo prebiehalo bez problémov. Po testovej časti boli vyhlásené výsledky a súťaž pokračovala ústnou časťou. Žiaci a pedagógovia rešpektovali program.

Spolupracujúce subjekty: žiadne

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich

Jedna škola sa bez vysvetlenia nedostavila.

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 17, najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 34, najvyšší bodový zisk: 55

Krajská porota

Pedsedníčka: PhDr. Ivana Semjanová, Gymnázium Vráble

Členky:

Mgr. Helena Kopecká, Gymnázium Topolčany

doc. Viera Jakubovská, PhD., FiF UKF Nitra

doc. Gabriela Jonášková, PhD., FiF UKF Nitra

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: žiadne

Financovanie krajského kola

Okresný úrad Nitra

4.3.5. OĽP v Prešovskom kraji

Správu predložil: PhDr. Marián Richter, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	34		
z toho	gymnázií:	20	SOŠ: 14
Počet zúčastnených súťažiacich:	481		
z toho	žiakov:	282	žiakov: 199
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	34		
z toho	učiteliek:	25	učiteľov: 9
Školy zúčastnené prvý raz:	1		

Stredná odborná škola, Mierová 1973/79, 066 01 Humenné

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PhDr. Marián Richter

Organizátor - inštitúcia: Obchodná akadémia Prešov

Organizátor - osoba: PhDr. Marián Richter

Miesto konania súťaže: Obchodná akadémia, Volgogradská 3, Prešov

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:	33		
z toho	gymnáziá:	20	SOŠ: 13
Počet zúčastnených škôl:	32		
z toho	gymnáziá:	19	SOŠ: 13
Počet prihlásených súťažiacich:	33		
z toho	žiakov:	18	žiakov: 15

Počet zúčastnených súťažiacich:	32		
z toho	žiakov:	17	žiakov: 15
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	26		
z toho	učiteliek:	18	učiteľov: 8
Školy zúčastnené prvý raz:	1		

Stredná odborná škola, Mierová 1973/79, 066 01 Humenné

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	ŠARNÍKOVÁ Katarína	Gymnázium svätej Moniky, Tarasa Ševčenka 1, 080 01 Prešov
2.	KORSCH Patrik	Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828/23, 058 46 Poprad
3.	KROMKOVÁ Júlia	Gymnázium, Komenského 13, 082 71 Lipany
4.	REVÁK Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina
5.	GORÉJOVÁ Soňa	Stredná priemyselná škola stavebná, Plzenská 10, 080 01 Prešov
6.	HAJDUK Daniel	Cirkevná spojená škola, Duchnovičova 24, 066 01 Humenné
7.	ŠULÍK Tadeáš	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 01 Prešov
8.	HUTNÍKOVÁ Michaela	Obchodná akadémia, Jarmočná 132, 064 01 Stará Ľubovňa

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy
 Uskutočnilo sa podľa Propozícií XIX. r. OĽP v dvoch kolách. Súťažiaci boli v úvode oboznámení s priebehom súťaže, predovšetkým s tým, že po vyhodnotení jej 1. časti bude zverejnené priebežné poradie, na základe ktorého do druhej časti postúpi 25 súťažiacich s najvyšším počtom bodov. Odovzdané boli diplomy. V čase prestávky boli všetkým účastníckam a účastníkom súťaže predložené stručné dotazníky spätnej väzby.

Medzi kladmi boli najčastejšie uvádzané: dobrá organizácia, vhodné priestory, prehľadnosť testu, vhodnosť a primeraná náročnosť otázok, odbornosť a prístup členov poroty, príjemná atmosféra a pod.

Medzi nedostatkami boli uvádzané: pomerný chlad v priestoroch školy, časové naťahovanie,

Návrhy: požiadavka navýšenia rozpočtu, viac oddychových miestností, možnosť objednania stravy.

V rámci celkového vyhodnotenia boli odovzdané diplomy riešiteľov a úspešných riešiteľov. Postupujúcim do celoštátneho kola boli odovzdané potrebné materiály a informácie o podmienkach ich účasti.

Spolupracujúce subjekty: žiadne

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:

Súťažiaca Saskia Ovšonková (Súkromné gymnázium Bardejov) sa nezúčastnila pre náhle ochorenie.

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 28 bodov, najvyšší bodový zisk: 55 bodov

Tézy: najnižší bodový zisk: 30 bodov, najvyšší bodový zisk: 55 bodov

Krajská porota

Predseda: PhDr. Marián Richter, Obchodná akadémia, Prešov

Členka a členovia

Mgr. Juraj Kredátus, PhD., Súkromná obchodná akadémia, Prešov

Mgr. Alexander Onufrák, PhD., Kat. politológie FiF UPJŠ Košice

Mgr. Soňa Štefančíková, Rada mládeže PSK

Pripomienky zo strany súťažiacich

Viac téz zo súčasných domácich a svetových udalostí.

Viac pestrosti v teste – možnosti vyjadrenia sa.

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu

Možnosť zabezpečenia stravovania – aj na vlastné náklady.

Nedostatočné finančné krytie.

Rozdelenie súťažiacich do kategórií – gymnáziá a SOŠ.

Poznámka predsedu KK

Celkovo môžem hodnotiť krajské kolo OLP odborne i spoločensky ako veľmi vydarenú akciu.

Financovanie krajského kola

Finančné zabezpečenie bolo realizované prostredníctvom Okresného úradu – odboru školstva v Prešove.

Cestovné nebolo preplácané ani súťažiacim, ani pedagogickému sprievodu.

Stravné na 1 osobu bolo vo výške 0,20 €, za čo boli zakúpené oplátky v hodnote 0,19 €.

4.3.6. OLP v Trenčianskom kraji

Správu predložila: JUDr. Dagmar Majdanová, predsedníčka KK OLP

Školské kolá OLP

Počet zúčastnených škôl:	26		
z toho	gymnazií:	11	SOŠ: 15
Počet zúčastnených súťažiacich:	373		
z toho	žiacok:	188	žiakov: 185
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	78		
z toho	učiteliek:	72	učiteľov: 6
Školy zúčastnené prvý raz:	neuvedené		

Poznámky k priebehu a návrhy: neuvedené

Krajské kolo OLP

Zodpovedná osoba: JUDr. Dagmar Majdanová

Organizátor - inštitúcia: KCVČ Trenčín

Organizátor - osoba: Ing. Slávka Čameková

Miesto konania súťaže: Obchodná akadémia F. Madvu 2, Prievidza

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:	26		
z toho	gymnaziá:	11	SOŠ: 15
Počet zúčastnených škôl:	21		
z toho	gymnaziá:	10	SOŠ: 11
Počet prihlásených súťažiacich:	26		
z toho	žiacok:	10	žiakov: 16
Počet zúčastnených súťažiacich:	21		
z toho	žiacok:	8	žiakov: 13
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	21		
z toho	učiteliek:	19	učiteľov: 2
Školy zúčastnené prvý raz:	1		

Bilingválne slovensko-španielske gymnázium Nové Mesto nad Váhom (nerobili školské kolo)

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	JANDO Matej	Gymnázium, Školská 2, 018 41 Dubnica nad Váhom
2.	FIGURA Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu, Martina Rázusa 1, 911 29 Trenčín
3.	MIČATKA Dominik	Gymnázium Ľudovíta Štúra, Ul. 1. mája 170/2, 911 35 Trenčín
4.	BERČÍK Marek	Gymnázium, Komenského 2/1074, 958 01 Partizánske
5.	PUNA Adam	Stredná umelecká škola, Staničná 8, 911 05 Trenčín
6.	DVONČOVÁ Laura	Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, 971 01 Prievidza
7.	MIKUŠ Peter	Gymnázium Janka Jesenského, Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou
8.	OVEČKOVÁ Paulína	Gymnázium, Školská 234/8, 017 01 Považská Bystrica

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy

Prezentácia súťažiacich začala o 8:00, žiaci, žiačky, učitelia a komisia mali k dispozícii svoje miestnosti. O 8:15 sa stretli členky KK, rozdelili sme žiačky a žiakov na dve skupiny, dohodli sme sa, kto bude tvoriť krajskú porotu. O 8:30 prišla riaditeľka KCVČ PaedDr. Renáta Bieliková a Ing. Slávka Čameková, ktoré priniesli testy a riešenia testov. O 9:00 bolo slávnostné otvorenie súťaže a privítanie riaditeľa školy Mgr. Ľubomíra Vidu a p. riaditeľky KCVČ. Nasledovalo písanie testov. V tom čase bola učiteľkám a učiteľom sprostredkovaná prezentácia noviniek OĽP (inovované diplomy; Junior a Senior nominácie do porôt celoštátneho kola a súvisiace súťaže). Po napísaní testov ich porota vyhodnocovala, súťažiaci v tom čase dostali informácie o novinkách OĽP. Nasledoval obed, tlač diplomov pre súťažiacich, ktorí nepostúpili na ústnu časť. Po odovzdaní diplomov začala ústna časť, po nej sa uskutočnila príprava zostávajúcich diplomov, vyhodnotenie súťaže, odovzдание cien a diplomov. Súťaž prebiehala bez problémov. Niektorým súťažiacim, ktorí sa ponáhľali na autobus, posielame diplom poštou.

Spolupracujúce subjekty: KCVČ Trenčín

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich

Nezúčastnilo sa 5 prihlásených, z toho 2 uviedli chrípku, 2 problém s dopravou, 1 neuviedol dôvod. Okrem toho 1 žiačka, ktorá po písomnom teste postúpila do ústnej časti, zo súťaže odstúpila kvôli zdravotným problémom.

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 24, najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 24, najvyšší bodový zisk: 52

Krajská porota

Predsiedníčka: JUDr. Majdanová Dagmar, Obchodná akadémia Prievidza

Členky:

Mgr. Dagmar Strmeňová, Gymnázium Ivana Bellu, Handlová

PaedDr. Katarína Rajcigelová, Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza

Mgr. Martina Pavlíková, Gymnázium, Púchov

Pripomienky zo strany súťažiacich: neuvedené

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: Zrýchliť tlač diplomov.

Financovanie krajského kola

KCVČ Trenčín: obed porote a súťažiacim, diplomy s logom KCVČ Trenčín pre 1., 2., a 3. miesto, odmena pre prvé 3 miesta (zápisník, pero a pohár s logom KCVČ Trenčín);

Obchodná akadémia F. Madvu 2, Prievidza: obed, káva, čaj, minerálka a koláče pre učiteľky a učiteľov, to isté (okrem obeda) aj pre porotu, čaj a koláče pre žiačky a žiakov; diplomy s logom OLP pre všetkých; darčeky pre všetkých(učiteľky, učiteľov, žiačky, žiakov): USB kľúče, zápisníky, perá, rôzne drobné darčkové predmety, sladkosti.

Vítazné žiačky, víťazní žiaci, p. učiteľky, členky poroty a predsedníčka KK OLP JUDr. Dagmar Majdanová

4.3.7. OLP v Trnavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Mária Juristová, predsedníčka KK OLP

Školské kolá OLP

Počet zúčastnených škôl:	14			
z toho	gymnazií:	9	SOŠ:	5
Počet zúčastnených súťažiacich:	189			
z toho	žiacok:	96	žiakov:	93
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	14			
z toho	učiteliek:	11	učiteľov:	3
Školy zúčastnené prvý raz:	2			
Gymnázium Imre Madácha, Šamorín				
Gymnázium Pierra de Coubertina, Piešťany				

Poznámky k priebehu: na všetkých školách školské kolo kopírovalo model krajského kola, t.j. uskutočnili sa: písomná časť/test a ústna časť/tézy.

Krajské kolo OLP

Zodpovedná osoba: Mgr. Mária Juristová, Gymnázium I. Kupca, Hlohovec

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Trnava, odbor školstva

Organizátor - osoba: Mgr. Gabriela Tokarčíková, OÚ Trnava, odbor školstva

Miesto konania súťaže: Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, Hlohovec

Dátum konania súťaže: 8. 2. 2017

Počet prihlásených škôl:	14			
z toho	gymnazií:	9	SOŠ:	5
Počet zúčastnených škôl:	14			
z toho	gymnazií:	9	SOŠ:	5
Počet prihlásených súťažiacich:	27			
z toho	žiacok:	12	žiakov:	15
Počet zúčastnených súťažiacich:	25			
z toho	žiacok:	11	žiakov:	14
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	14			
z toho	učiteliek:	11	učiteľov:	3
Školy zúčastnené prvý raz:	2			

Gymnázium Imre Madácha v Šamoríne, Gymnázium Pierra de Coubertina v Piešťanoch

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	RAK Branislav	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava
2.	OREŠANSKÁ Andrea	Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava
3.	PRÍBELSKÁ Lucia	Gymnázium Janka Matúšku, Švrť SNP 1004/34, 924 01 Galanta
4.	LACINA David	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
5.	ŠLESAROVÁ Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava
6.	CENTKO Ján	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec
7.	MACHO Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava
8.	PIKULÍK Roman	Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, Kalinčiakova 24, 917 01 Trnava

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy

Krajské kolo sa konalo už 13 krát na pôde GIK Hlohovec. Pre súťažiacich, porotu a pedagogický sprievod boli vyčlenené 3 miestnosti.

Test súťažiaci písali pod dohľadom krajskej komisie, do druhého kola k tézam postúpilo podľa výsledkov testu 16 z 25 súťažiacich, pričom na postup bol stanovený limit min. 45 bodov. Časový limit na odpoveď a diskusiu k vybranej téze bol 10 minút. Diplom úspešnej riešiteľky/úspešného riešiteľa dostalo 16 súťažiacich. K zakúpeným odmenám z prostriedkov OÚ Trnava, odboru školstva dostali postupujúci z 1. až 3. miesta aj odmeny zaslané Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu v SR (USB kľúč, súprava pier, diár). Učitelia a učiteľky boli oboznámení so sprievodnými akciami OĽP v spolupráci s YFU a v rámci EPAS. Uskutočnili sa učiteľské nominácie do postupových porôt celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP.

Spolupracujúce subjekty:

Max Steuer, M.A., UNESCO kat. pre ľudskoprávne vzdelávanie UK Bratislava; Alumni OĽP, IKEP v SR

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich

PN 2 súťažiacich

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 26 (1 žiak), najvyšší bodový zisk: 53 (3 žiaci)

Tézy: najnižší bodový zisk: 26 (1 žiak), najvyšší bodový zisk: 52 (1 žiak)

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Predsedníčka: Mgr. Mária Juristová, Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Čelnky a člen:

Mgr. Eva Krupová, OHK, Gymnázium Angely Merici, Trnava

Mgr. Jana Révesová, Športové gymnázium J. Herdu, Trnava

Mgr. Peter Chmurčiak, Gymnázium F.V. Sasinka, Skalica

Pripomienky zo strany súťažiacich:

Test väčšina súťažiacich hodnotila ako primeraný; ocenili príležitosť stretnúť sa s Maxom Steuerom.

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu

Porota konštatovala veľmi dobrú úroveň pripravenosti súťažiacich; učiteľky a učitelia ocenili svoju účasť na krajskom kole ako vítanú možnosť vzájomnej výmeny skúseností z prípravy súťažiacich na OĽP, zdieľanie informácií o projektoch a sprievodných akciách OĽP.

Financovanie krajského kola

Okresný úrad Trnava, odbor školstva: strava pre súťažiacich, krajskú komisiu a porotu, diplomy pre 1. - 3. miesto, ceny pre postupujúcich do CK OĽP.

4.3.8. OĽP v Žilinskom kraji

Správu predložil: PhDr. Ján Chovanec, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	44			
z toho	gymnázií:	17	SOŠ:	27
Počet zúčastnených súťažiacich:	552			
z toho	žiacok:	386	žiakov:	166
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	44			
z toho	učiteliek:	33	učiteľov:	11
Školy zúčastnené prvý raz:	neuvedené			

Poznámky k priebehu a návrhy: neuvedené

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PhDr. Ján Chovanec

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad, odbor školstva, Žilina

Organizátor - osoba: Mgr. Roman Minek

Miesto konania súťaže: Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M. Hurbana 44, Žilina

Dátum konania súťaže: 8.2.2017

Počet prihlásených škôl:	44			
z toho	gymnázia:	17	SOŠ:	27
Počet zúčastnených škôl:	42			
z toho	gymnázia:	16	SOŠ:	26
Počet prihlásených súťažiacich:	44			
z toho	žiačok:	29	žiakov:	15
Počet zúčastnených súťažiacich:	42			
z toho	žiačok:	28	žiakov:	14
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	42			
z toho	učiteliek:	33	učiteľov:	9

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	CHRASTOVÁ Dominika	Gymnázium Kysucké Nové Mesto, Jesenského 2243, 024 04 Kysucké Nové Mesto
2.	DOLINAJOVÁ Miroslava	Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M. Hurbana 44, 010 01 Žilina
3.	VALACHOVÁ Lucia	Gymnázium Jozefa Lettricha , J. Lettricha 2, 036 01 Martin
4.	RIHANEOVÁ Sára	Gymnázium Mikuláša Galandu, Horné Rakovce 1440/29, 039 01 Turčianske Teplice
5.	JAMEČNÁ Aneta	Gymnázium, Hlinská 29, 011 80 Žilina
6.	ŤAPÁK Tomáš	Gymnázium Martina Hattalu, Železničiarov 278, 028 01 Trstená
7.	TRNOVEC Matej	Gymnázium, Veľká okružná 22, 010 01 Žilina
8.	GLEJTKOVÁ Katarína	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica mieru 307/23, 029 01 Námestovo

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Spolupracujúce subjekty: neuvedené

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: PN

Bodové zisky

Test: najnižší bodový zisk: 18, najvyšší bodový zisk: 55

Tézy: najnižší bodový zisk: 9, najvyšší bodový zisk: 45

Krajská porota

Predseda: PhDr. Ján Chovanec, Obchodná akadémia, L. Mikuláš;

Členky:

Mgr. Izabela Šomodíková, Gymnázium J. Lettricha Martin

PaeDr. Emília Černeková, Obchodná akadémia, Čadca.

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: žiadne

Financovanie krajského kola

Okresný úrad Žilina, odbor školstva: strava, cestovné, diplomy, ceny.

5. Celoštátne kolo XIX. ročníka OLP 2017

5.1. Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora

Celoštátnemu kolu predchádzalo zverejnenie a distribúcia **pozvánky** s programom a **plagátu** v slovenskom aj anglickom jazyku, **pokynov a informácií** pre účastníčky a účastníkov.

Na celoštátnom kole bol zverejnený **súťažný poriadok** a **vademecum súťažiacej a súťažiaceho** ako aj inovované **dotazníky spätnej väzby** pre pedagogickú a žiacku časť podujatia (dokumenty celoštátného kola pozri v časti 11).

Termín celoštátného kola: 5. – 7. apríl 2017

Miesto celoštátného kola: Modra – Harmónia

Počet súťažiacich:	61 ¹³			
z toho	žiačok:	26	žiakov:	35
Pedagogická účasť:	46			
z toho	učiteliek:	28	učiteľov:	18
Hostia, partneri, organizačný tím, poroty:	80			
z toho	ženy:	47	muži:	33
SPOLU:	187			
z toho	účastníčok:	101	účastníkov:	86

Vyhlasovateľ/záštita: MŠVVaŠ SR / minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Organizácia celoštátného kola

Celoštátne kolo bolo vyrcholením XIX. ročníka súťaže. Tradične sústredilo na jednom mieste subjekty štátnej správy, stredoškolskú žiacku, pedagogickú komunitu, akademickú obec, mimovládne organizácie, významných domácich aj medzinárodných partnerov pôsobiach v oblasti podpory a ochrany ľudských práv

¹³ Nakoľko sa z účasti na celoštátnom kole ospravedlnili: Ondrej Škvarenina (BA kraj, dôvod: PN), Matej Dubinský (KE kraj, dôvod: neodkladný termín skúšky z NJ), Matej Trnovec (ZA kraj, dôvod: PN), namiesto 64 postupujúcich z 8 krajov nastúpilo na celoštátne kolo 61 súťažiacich.

ako aj členky a členov Alumni klubu OLP. Organizácia celoštátneho kola bola na pleciach CK OLP a organizačného tímu, IUVENTY, spoluorganizátorov a partnerov.

Slávnostné otvorenie celoštátneho kola

Úvodné slová predniesla predsedníčka CK OLP **Dagmar Horná**. Privítala plénum zhromaždené v kongresovej sále Študijného a kongresového strediska Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského. Pripomenula 21. programový rok (2 regionálne piloty, 18 celoštátnych ročníkov a aktuálny XIX. ročník) a vyjadrila nádej, že v roku 2018 sa podarí zorganizovať a osláviteľ XX. ročník celoštátnych kôl súťaže. Informovala, že celoštátne kolo XIX. ročníka sa koná s podporou z rozpočtovej rezervy premiéra vlády SR, čo možno považovať za významné symbolické gesto. Finančné prostriedky poskytuje tiež vyhlasovateľ, MŠVvaŠ SR a noví podporovatelia: O2 Slovakia a Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu / SAAIAC. Vďaka za finančný príspevok patrí UNIS Vienna a Slovenskej komisii pre UNESCO pri MZVaEZ SR. Spolupracujú a rôzne formy pomoci poskytujú: Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku/ZEKS, Informačná kancelária Európskeho parlamentu v SR/IKEP, Kancelária prezidenta SR, IUVENTA, UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave, European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation/EIUC, YFU Slovensko, Allianz Kulturstiftung for Europe, Agentúra EÚ pre základné práva /FRA Vienna, Národný ústav celoživotného vzdelávania, Aqua store, Alumni OLP, Vydavateľstvo Kalligram a ďalší. Hlavným mediálnym partnerom ale aj spolupracujúcim subjektom je denník Pravda. Vďaka za stálu odbornú, ľudskú a pracovnú podporu a činnosť patrí Helsinskému výboru pre ľudské práva na Slovensku, predsedom a predsedníčkam 8 krajských komisií OLP, všetkým učiteľom, učiteľkám, žiačkam a žiakom, Alumni OLP, Lukášovi Gejdošovi a ďalším.

D. Horná ďalej informovala o cykle, aktivitách, inováciách XIX. ročníka, vrátane celoštátneho kola.

Pozdravný príhovor predniesla **Olga Nachtmannová**, štátna tajomníčka MŠVvaŠ SR. Na celoštátnom kole OLP sa zúčastnila prvýkrát.

Hlavný prejav predniesol **Martin Nesirky**, riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni, ktorý nás svojou návštevou poctil už tretíkrát. Úvodom povedal: „mám obrovskú radosť, že sa môžem opäť aj tento rok zúčastniť na slávnostnom otvorení národného finálového kola tohtoročnej Olympiády ľudských práv v Modre-Harmónii.“ Vyzdvihol

aktuálnosť nosnej témy XIX. ročníka a jej význam pri riešení globálnych výziev. V odvolaní sa na generálneho tajomníka OSN Antónia Guterresa uviedol: „Mladí ľudia – teda vy – zohrávate dôležitú úlohu pri posilňovaní multilaterálneho vládnutia a podporovaní mieru, spravodlivosti, tolerancie a solidarity. Ako povedal generálny tajomník, váš záväzok, vaša šľachetnosť a záujem o problémy celého sveta pomôže vytvoriť nových šampiónov v boji proti nespravodlivosti, rasizmu či klimatickým zmenám. Mladí ľudia reagujú na tieto výzvy novými, fantastickými interaktívnymi a komunikačnými spôsobmi interakcie a novým prístupom k solidarite. Vaša aktívna účasť môže pomôcť veci zmeniť.“ Ďalej M. Nesirky vyzdvihol prístupy súťažiacich, ktoré opísali v svojich úvahách a povzbudil plénum podujatia nasledovnými slovami: „Ľudské práva inšpirujú. Transformujú. Sú motorom pokroku a menia tok našich dejín. To je aj jeden z dôvodov, prečo sú iniciatívy ako Olympiáda ľudských práv nesmierne dôležité z hľadiska podpory ľudských práv a vytvorenia platformy pre mladých ľudí.“

Obsah a forma súťaže v celoštátnom kole

Najprv prebehlo vyžrebovanie 4 z nominovaných seniorských a juniorských učiteliek a učiteľov do 4 postupových porôt, ktorých základ tvoria členky a členovia CK OĽP a odborní gestori súťaže. Paralelne sa uskutočnilo elektronické žrebovanie 61 prítomných súťažiacich do postupových porôt. Žrebovanie overili reprezentanti pedagogickej i súťažnej obce.

Na porade porotcov a porotkýň boli zostavené 4 postupové poroty, ktoré sa venovali systému súťaže a synchronizácii pravidiel hodnotenia.

Súťaž bola **trojúrovňová, postojovo – vedomostná**.

1. Riešenie modelových prípadov a situácií.

Zadania obsiahli spektrum rôznych ľudských práv. Rožrebovanie súťažiacich do postupových porôt znamenalo aj prisúdenie súťažného poradia a jedného zo 16 zadaní. Poroty priradili súťažiacim za ich výkony súťažné body.

2. Obhajoba úvah

Obhajobe úvah súťažiacimi predchádzalo tradične viacdimezióálne a tým unikátne hodnotenie úvah rôznymi posudzovateľmi:

- o „Svoje“ balíky úvah osobitne hodnotili garanti jednotlivých tém úvah. Ich hodnotenie nie je súčasťou súťažného bodovania. Slúži na ocenenie vybraných prác.
- o Paralelne, už tretí rok, nezávisle hodnotila práce jednej z tém úvah redakcia denníka Pravda. Jej hodnotenie nie je súčasťou súťažného bodovania. Slúži na ocenenie vybraných prác.
- o V prvý večer celoštátneho kola práce čítali a predbežne hodnotili porotcovia a porotkyne 4 postupových porôt.
- o Druhý deň súťaže obhajovali súťažiaci a súťažiaci svoje úvahy v 4 postupových porotách a získali za ne súťažné body.

Treba podčiarknuť, že už druhý rok (od XVIII. r.) je v dôsledku rozhodnutia CK OLP formou písomných prác namiesto eseje *úvaha*. Napriek tomu bolo vidieť i počuť, ako dlhoročný formát eseje vošiel mnohým porotcom, porotkyniam, súťažiacim i učiteľkám a učiteľom ´pod kožu´ a ´sadol na jazyk´. Dôležité je utvrdiť sa v platnom formáte písomnej práce, aby nedochádzalo k omylom počínajúc krajskými kolami a končiac celoštátnym kolom. Predpokladom pre to je dôsledné štúdium propozícií aktuálneho ročníka a načúvanie inštrukciám krajských predsedov a predsedníčok OLP. Inou vecou je debata o tom, či je úvaha jediným a najvhodnejším formátom písomných prác. Širšej diskusii na túto tému sa vonkoncom nebránime. Naopak.

3. Riešenie finálových zadaní.

Z každej postupovej poroty postúpili traja súťažiaci/tri súťažiaci do finále, dovedna 12 súťažiacich. Pred finálovou porotou a žiackym, učiteľským, partnerským a hosťovským plénom podujatia preukazovali svoju pohotovosť, schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť finálové zadania, prezentovať argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a kultivovanosť. Porota stanovila poradie na 1. – 12. mieste, u ostatných súťažiacich v zmysle propozícií a súťažného poriadku poradie stanovené nebolo.

Vzdelávacie súčasti celoštátneho kola

Organizátori, tak ako každý rok, pripravili **bohatý odborný sprievodný program s účasťou renomovaných osobností**. Hlavným cieľom bolo venovať sa aktuálnym

témam ľudskoprávneho diskurzu, rozvinúť erudovanú a kultivovanú diskusiu, poskytnúť súťažiacim aj počas súťaže odbornú vzpruhu a inšpirovať pedagogickú komunitu v jej ďalšom vzdelávacom pôsobení. Pre súťažiace a súťažiacich je každoročne účasť na týchto podujatiach dosť náročná, absolvujú ich temer bez oddychu po zdolaní modelových situácií a obhajoby úvah, napriek tomu sú vždy veľmi dynamickým prvkom debát.

Žiaľ, organizátori sa museli vysporiadať aj s ad hoc neúčastou reprezentantky FRA, Eleny Balzarini pre onemocnenie. Z dôvodu povinností v Európskom parlamente nebola možná ani účasť poslancov, poslankýň a pracovníka IKEP.

Konali sa dve plenárne podujatia a niekoľko skupinových workshopov. Všetky zaznamenali živý záujem o hostujúce osobnosti a nastolené témy. Diskusia doznievala až v neskorých nočných hodinách.

Sprievodný program dňa 5.4.2017

- ❖ **Večerná plenárna rozprava** k nosnej téme XIX. ročníka *Sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vyznania v kontexte demokratického občianstva*.

Hostia: *Miroslav Kusý, František Mikloško, Ondrej Prostreďník, Zuzana Štefulová, Monika Vrzgulová*.

Sprievodný program dňa 6.4.2017

- ❖ **Popoludňajšie paralelné workshopy**

- *Diplomacia ľudských práv.*

Workshop viedla *Barbara Illková* z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR;

- *Vzdelávanie pre Európu práv.*

Workshop viedli *Antal Berkes, Diana Grebles, Max Steuer* z Allianz Alumni Network, UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave & Allianz Kulturstiftung;

- *Rada Európy a kompetencie pre demokratickú kultúru.*

Workshop viedla *Zuzana Štrbíkova* z NÚCŽV; koordinátorka vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam Rady Európy v SR.

❖ Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov

- Napínavým úvodom podujatia bolo vyhlásenie a predstavenie 12 súťažiacich, postupujúcich do finále záverečného dňa súťaže.
- Ďalším bodom a momentom prekvapenia bolo ocenenie 9 učiteliek a 1 učiteľa stredných škôl za dlhoročnú aktívnu prácu pre OĽP zo strany Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.¹⁴ Diplomy odovzdal vedúci zastúpenia, Dušan Chrenek. Nominácie ocenených predložili zastúpeniu predsedníčky a predsedovia krajských komisií OĽP a predsedníčka CK OĽP. Na predchádzajúcom celoštátnom kole XVIII. r. OĽP Zastúpenia Európskej komisie obdobne ocenilo vtedajšie predsedníčky a predsedov krajských komisií OĽP.

Plenárny večer pokračoval nastolením horúcich otázok a tém v podaní spolupracujúcich subjektov, partnerov a podporovateľov:

- *Quo vadis EÚ?*
Debatu uviedli **Dušan Chrenek** zo Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a **Zuzana Gabrižová** z EurActive;
- *Zodpovednosť na internete* priblížil **Peter Gažík** z O2 Slovakia;
- *Videá paralelnej súťaže „Slovensko dnešných dní“* predstavila **Gabriela Dunajčíková** z YFU Slovensko

Infostánky

Počas celoštátneho kola poskytovali konzultácie a materiály v infostánkoch partneri: Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu a YFU Slovensko.

Publikácie, denník Pravda a trička OĽP

Na celoštátnom kole bol k dispozícií užitočný **vzdelávací materiál**, ktorý zaslala **Agentúra EÚ pre základné práva/FRA**. Dovedna *115 publikácií v anglickom jazyku* (ľudskoprávne správy, príručky, výskumy) sa bleskovo rozobralo. Pre účastníkov a účastníčky podujatia bol pripravený **denník Pravda** (200 ks vydania 5.4.17) redakčne venovaný aj XIX. ročníku OĽP.

---

¹⁴ Zoznam ocenených pozri v prílohe č. 11

Podobne sa pozornosti tešili **materiály Rady Európy** (publikácie, plagáty) k uplatneniu *Charty pre demokratickoobčianske a ľudskoprávne vzdelávanie RE* vo vyučovacom procese.

Vydavateľstvo Kalligram, partner OĽP od jej zrodu, poskytlo knižné publikácie za symbolické ceny. Žiaľ, vydavateľstvo končí so svojou činnosťou, preto mu aj na tomto mieste ďakujeme za dlhoročnú priazeň.

Tradične nik neodišiel z Modry-Harmónie bez bieleho trička aktualizovaného pre XIX. ročník OĽP. Ako sa páčil **nový dizajn trička z dielne Mgr. Lukáša Gejdoša** sa môžete presvedčiť z dotazníkov spätnej väzby (časť 7).

Ocenenia v celoštátnom kole

Poskytli vyhlasovateľ a partneri.

Ocenenia pre 61 súťažiacich od MŠWaŠ SR

Všetci súťažiaci a všetky súťažiace dostali diplomy za účasť v celoštátnom kole OĽP, 12 finalistiek a finalistov aj s vyznačením umiestnenia. Dvaja víťazi a jedna víťazka finále dostali zlatú, striebornú a bronzovú medailu.

Ocenenia pre autorov a autorky víťazných úvah venované garantmi tém úvah

- o **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR & Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania** za 1. – 4. miesto v téme č. 1 úvah: reprezentatívne knižné publikácie a ďakovné listy.
- o **Informačná služba OSN Viedeň** za 1. miesto v téme č. 2 úvah + 1 vybranú osobu: poukaz na návštevu OSN vo Viedni a darčeky pre 6 autoriek a autorov úvah.
- o **UNESCO Chair for Human Rights Education & Allianz Kulturstiftung** za 1. - 3. miesto v téme č. 3 úvah: knižná poukážka UNESCO Chair a účasť na medzinárodnom seminári (december 2017 – január 2018, Allianz Kulturstiftung, projekt „Education for a Europe of Rights“); za 4. miesto účasť na predmetnom seminári.
- o **O2 Slovakia** za 1. – 3. miesto v téme č. 4 úvah: diplomy a vecné ceny.

Ocenenia Pravdy (hlavného mediálneho partnera) pre 1. – 3. miesto úvah v téme č. 4:

1. miesto: 300 eur, darčkové predmety, uverejnenie úvahy v denníku Pravda
2. miesto: kniha, darčkové predmety, uverejnenie úvahy v denníku Pravda
3. miesto: kniha, darčkové predmety, uverejnenie úvahy v denníku Pravda

Ocenenia pre pre 12 finalistiek a finalistov, vecné ceny
Kancelária prezidenta SR a Ministerka spravodlivosti SR

Ocenenia za účasť v paralelnej video-súťaži „Pod’ na Slovensko!“

YFU SLOVENSKO konštatovalo, že z dôvodu nedostatočného počtu a kvality videí nevyhlási víťazné video (hlavná cena bola tablet), ale odmení zúčastnených tričkami. Po minuloročnom nultom ročníku to asi nik neočakával, napokon, videá sú dnes všeobecne obľúbený formát výpovede. CK OĽP spolu s partnerom YFU Slovensko preto premyslia svoje budúce kroky.

Hlavná cena pre víťaza finále celoštátneho kola OĽP

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku venovalo víťazovi študijný pobyt v európskych inštitúciách (jeseň 2017).

Ďalšie ocenenia

Diplomy pre 9 učiteliek a 1 učiteľa stredných škôl

Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike ocenilo dlhoročnú aktívnu prácu pre OĽP.

Mediálna podpora

Už tretí raz sa stal hlavným mediálnym partnerom OĽP denník Pravda. Pred celoštátnym kolom zverejnil olympiáde 3 PR články. Redakčnému spracovaniu podujatia sa venovala redaktorka Daniela Balážová. Vo vydaní denníka z 5.4.2017, ktorého 200 výtlačkov bolo k dispozícii účastníčkám a účastníkom prichádzajúcim na celoštátnu súťaž upriamila v rozhovore s Dagmar Hornou a šéfredaktorkou denníka Norou Sliškovou pozornosť na nosnú tému XIX. ročníka, t.j. *slobodu myslenia, svedomia, prejavu a vyznania v kontexte demokratického občianstva*. Nora Slišková avizovala, že Pravda ocenení vybrané úvahy a konštatovala: „Olympiáda ľudských práv je výnimočná, pretože podporuje angažovanosť mladých ľudí. Nielen vo veľkých spoločenských témach, ale aj v otázkach medziľudských vzťahov, nakoniec tam sa všetko začína. Dobré aj to zlé, ktoré sa v dnešnom svete deje. Olympiáda tieto problémy presne definuje a pomáha študentom hľadať odpovede. Je potrebné, aby vedeli, že v tom nie sú sami“.¹⁵

---

¹⁵ Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/425494-olympiada-ludskych-prav-bude-tentoraz-o-slobode/>

V tretí deň celoštátneho kola, 7.4.2017 priniesla Pravda rozhovor s **Kálmánom Petőczom**, jedným z porotcov súťaže a predsedom Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku. Rozhovor sa týkal priebehu celoštátneho kola, jeho súťažných i nesúťažných tém a ich súvisu s exponovanou problematikou extrémizmu a radikalizmu. Kálmán Petőcz konštatoval: „Títo študenti si dobre uvedomujú, že ľudské práva sa týkajú všetkých oblastí života. Ale nedá sa to zovšeobecňovať, lebo títo sú naozaj výberová vzorka. Varoval by som každého, kto sem príde, vrátane ministerských úradníkov, že aj keď tu vidia šikovných študentov, neznamená to, že situácia vo vzdelávaní k demokracii a ľudským právam na školách je dobrá. V skutočnosti je zlá a oni sú skôr výnimka z pravidla. Napriek zlej situácii je tu určitá skupina učiteľov a učiteľiek, ktorých to baví, zaoberajú sa tým, aj keď to nemajú dobre ohodnotené, vedú k tomu žiakov. A tých to zaujíma, pýtajú sa, neuspokoja sa s jednoduchými odpoveďami. Je veľmi dobré, že takíto ľudia sú a že olympiáda napriek všetkým ťažkostiam funguje. Ale nemôžeme si myslieť, že je to celkovo dobré. Všetci vieme, že to dobré nie je“. Ďalej uviedol: „Teraz všetci hovoria, že ideme bojovať proti extrémizmu. Ale ako chceme bojovať proti extrémizmu, keď nemáme položené základy? Keď nevieme, čo je liberálna demokracia a čo sú princípy, na ktorých je budovaná ľudskoprávna filozofia? Vieme len to, že ideme bojovať proti Kotlebovi. Ale to je veľmi málo. A nedá sa to robiť u študentov, ktorí majú 16 alebo 17 rokov. To je podľa mňa už dosť neskoro, aby sme ľudí začali vychovávať k demokracii.“¹⁶

Reflexiu za celoštátnym kolom XIX. r. OĽP priniesol denník Pravda 8.4.2017. Dve víťazné autorky a jeden víťazný autor Pravdou ocenených úvah odpovedali na otázku, prečo si vybrali tému, ktorej garantom bola spoločnosť O2 Slovakia, *internet/sloboda prejavu/zodpovednosť*. Článok citoval aj slová ministerky spravodlivosti SR. **Lucia Žitňanská**, ktorá sa zúčastnila na vyhlásení výsledkov uviedla, že „mladí ľudia musia vedieť, na čom stojí a padá demokracia. Demokracia, ku ktorej sme sa prihlásili, stojí na rešpekte k ľudským právam“.¹⁷

Príspevok denníka Pravda k publicite OĽP bol zavŕšený v prílohe denníka Pravda **OSA**, 29.4.2017. Zverejnené boli texty troch Pravdou ocenených úvah a profily ich autoriek a autora.

---

¹⁶ Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/425763-petocz-bojovat-treba-proti-korenom-extremizmu/>

¹⁷ Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/425836-spolocne-proti-nenavisti-na-internete/>

PodĎakovanie za skvelý priebeh celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP patrí organizačnému tímu: Dušane Kurillovej (zo Spoločného sekretariátu výborov MPSVaR SR za viacročnú priazeň, ochotu a pomoc OĽP) a Petre Hrochovej (za kvalitnú ad hoc partnerskú výpomoc zo strany NÚCŽV), Beate Bánhegyiovej a Dávidovi Marcelovi (z IUVENTY), Lukášovi Gejdošovi (za dlhoročnú spriaznenosť, technickú pomoc a podporu), Patrikovi Nalešnikovi (neúnavnému a vždy ochotnému Alumni a podporovateľovi z Aqua store), Denisovi Mariánovi Loserthovi, Kristíne Chvílovej, Dominike Markovej, Vanesse Paksi (hostesovskej skupine zo SOŠ hotelových služieb a obchodu, Na Pántoch, Bratislava) pod vedením Zuzany Smetanovej, členky CK OĽP.

Ďakujeme tiež všetkým žiackym/súťažiacim, učiteľským aktérkam a aktérom, porotám, odborníčkam a odborníkom, partnerom, spoluorganizátorom, hosťom a v neposlednom rade Gabriele Gríkovej, vedúcej Študijného a kongresového strediska Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Modre-Harmónii a personálu strediska za priateľský a spoľahlivý prístup.

5.2. Postupové poroty celoštátneho kola

Postupové poroty boli tvorené ako obvykle z renomovaných odborníčov a odborníkov, členiek a členov CK OĽP a po prvý raz aj z učiteliek a učiteľov nominovaných krajskými komisiami OĽP a vyžrebovaných podľa kľúča: do každej zo 4 porôt jedna osoba. Ako vidno, na nominované panie učiteľky sa šťastie neusmialo, len na pánov učiteľov a to hneď dvaja z Trnavského (TT) kraja. Členky a členov porôt uvádzame v abecednom poradí.

Porota č.	Člen / členka poroty	Inštitúcia
1	Predsedníčka: Prof. PhDr. Silvia MIHÁLIKOVÁ, PhD.	Sociologický ústav SAV
	Člen: Mgr. Peter CHMURČIAK	Gymnázium F.V. Sasinka, Skalica <i>Nominovaný za TT kraj</i>
	Členka: JUDr. Dagmar MAJDANOVÁ	CK OĽP; Obchodná akadémia, Prievidza
	Člen: Mgr. Marcel MORAVČÍK	Kancelária prezidenta SR, odbor legislatívy a milostí

Porota č.	Člen / členka poroty	Inštitúcia
	Člen: PhDr. Marián RICHTER	CK OĽP; Obchodná akadémia, Volgogradská 3, Prešov
2	Predseda: PhDr. Kálmán PETŐCZ, PhD.	Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku; Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
	Členka: Mgr. Janka DIVINCOVÁ	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
	Člen: Ing. Viliam FIGUSCH, CSc.	CK OĽP; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Člen: PhDr. Mgr. Pavol KESELY	Gymnázium, Dubnica nad Váhom <i>Nominovaný za TN kraj</i>
	PaedDr. Mariana STEJSKALOVÁ	CK OĽP; Gymnázium Mikuláša Kováča, Banská Bystrica
3	Predsedníčka: Prof. PhDr. Ľudmila MALÍKOVÁ, PhD.	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied, Katedra verejnej politiky a verejnej správy
	Člen: PhDr. Ján CHOVANEC	CK OĽP; Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš
	Člen: Mgr. Lukáš PIŇÁK	Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, Trnava <i>Nominovaný za TT kraj</i>
	Členka: Mgr. Zuzana SMETANOVÁ	CK OĽP; SOŠHSaO, Bratislava
4	Predseda: PhDr. Peter GURÁŇ, PhD.	Trnavská univerzita, Katedra sociológie; Výbor OSN pre práva dieťaťa; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: PhDr. Ivana HUDASZEK SEMJANOVÁ	CK OĽP; Gymnázium, Vráble
	Členka: Mgr. Mária JURISTOVÁ	CK OĽP; Gymnázium I. Kupca, Hlohovec
	Člen: Mgr. Tomáš KAPUCSINSKÝ	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Bratislava <i>Nominovaný za BA kraj</i>

5.3. Témy a garanti úvah

Téma číslo	Názov témy (jazyk témy)	Garant témy
1.	<i>Rešpektovanie rozmanitosti kultúr, tradícií národov a národnej identity v kontexte slobody myslenia, svedomia a vyznania.</i> (S)	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR & Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania
2.	<i>In September 2016, the United Nations and its 193 Member States launched a campaign called "Together" to promote respect, safety and dignity for everyone forced to flee their homes in search of a better life. How would you turn this campaign in support of refugees and migrants into reality?(A)</i> (V septembri 2016 OSN a jej 193 členských štátov spustilo kampaň s názvom "SPOLOČNE" na podporu rešpektu, bezpečia a dôstojnosti pre všetkých ľudí, ktorí boli pri hľadaní lepšieho života nútení opustiť svoje domovy. Ako by ste využili túto kampaň na podporu utečencov, utečieniek a migrujúcich ľudí v reálnom živote?)	Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna)
3.	<i>Diversity: Europe's strength or weakness?(A)</i> (Diverzita: Silná alebo slabá stránka Európy?)	UNESCO Chair for Human Rights Education & Allianz Kulturstiftung: Project "Education for a Europe of Rights")
4.	<i>#internet#slobodaprejavu#zodpovednosť</i> (S)	O2 Slovakia

5.4. Výber tém úvah podľa krajov

Kraj / téma	č. 1.	č. 2.	č. 3.	č. 4.	Spolu
Bansko-bystrický	2	2	1	3	8
Bratislavský	1	2	2	2	7
Košický	3	0	1	4	8
Nitriansky	4	1	1	2	8
Prešovský	4	0	2	2	8
Trenčiansky	4	0	0	4	8
Trnavský	2	0	2	4	8
Žilinský	3	1	1	3	8
Spolu	23	6	10	24	63

5.5. Súťažili a postúpili v porote č. 1

Súťažiaci/súťažiaca	Škola	Počet bodov	Poradie
ĎAPÁK Tomáš	Gymnázium Martina Hattalu, Železničiarov 278, 028 01 Trstená	193	1.
REVÁK Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina	190	2.
JEŽOVÁ Kristína	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky	187	3.
GLEJTKOVÁ Katarína	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica mieru 307/23, 029 01 Námestovo	181	4.
DIBALA Peter	Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, 974 01 Banská Bystrica	179	5.
PIKULÍK Roman	Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, Kalinčiakova 24, 917 01 Trnava	172	6.
BERČÍK Marek	Gymnázium, Komenského 2/1074, 958 01 Partizánske	169	7.
JANDO Matej	Gymnázium, Školská 2, 018 41 Dubnica nad Váhom	163	8.
STIERANKA Michal	Gymnázium Detva, Štúrova 849, 952 12 Detva	155	9.
OLEJÁR Branislav	Ev. gymnázium J.A. Komenského, Škultétyho 10, 040 01 Košice	150	10.
MIKUŠ Peter	Gymnázium Janka Jesenského, Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou	148	11.

GROBÁR Peter	SOŠ, Učňovská 5, 040 15 Košice-Šaca	144	12.
MIČO Samuel	Gymnázium Andreja Vrábla, Mierová 5, 934 03 Levice	141	13.
MIKULINOVÁ Lucia	Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica	135	14. – 16.
HORŇÁKOVÁ Gabriela	Obchodná akadémia, K. Kittenbergera 2, 934 40 Levice	135	14. – 16.
GARAJOVÁ Lea	Stredná odborná škola, Bystrická 4, 966 81 Žarnovica	135	14. – 16.

5.6. Súťažili a postúpili v porote č. 2

Súťažiaci/súťažiaca	Škola	Počet bodov	Poradie
ANDREJ Jozef	Cirk. gymnázium sv. J. Krstiteľa, M.R. Štefánika 9, 075 01 Trebišov	236	1.
MORAN Alexandra	Gymnázium, Pankúchova 6, 85104 Bratislava	230	2.
HUDEC Adrián	Gymnázium, Golianova 68, 949 01 Nitra	224	3.
FIGURA Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu, Martina Rázusa 1, 911 29 Trenčín	210	4.
HARVAN Samuel	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Skalická cesta 1, 831 02 Bratislava	208	5.
OVEČKOVÁ Paulína	Gymnázium, Školská 234/8, 017 01 Považská Bystrica	204	6.
SÉLEŠ Jakub	Gymnázium Malacky, 1.Mája 8, 90101 Malacky	200	7.
RAK Tomáš	Gymnázium, Školská 26, 952 80 Vráble	198	8.
DVONČOVÁ Laura	Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, 971 01 Prievidza	195	9. – 13.
CENTKO Ján	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec	195	9. – 13.
JACKO Daniel	Súkromná SOŠ hutnícka, Družby 554/64, 976 81 Podbrezová	195	9. – 13.
JAMEČNÁ Aneta	Gymnázium, Hlinská 29, 011 80 Žilina	195	9. – 13.
OREŠANSKÁ Andrea	Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava	195	9. – 13.
KROMKOVÁ Júlia	Gymnázium, Komenského 13, 082 71 Lipany	190	14. – 15.

KORSCH Patrik	Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828/23, 058 46 Poprad	190	14. – 15.
---------------	---	-----	--------------

5.7. Súťažili a postúpili v porote č. 3

Súťažiaci/súťažiaca	Škola	Počet bodov	Poradie
GAJDOŠ Matej	Gymnázium B. S. Timravy, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec	200	1.
RIHANEOVÁ Sára	Gymnázium Mikuláša Galandu, Horné Rakovce 1440/29, 039 01 Turčianske Teplice	193	2.
ČERMAN Matej	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, 974 01 Banská Bystrica	185	3.
DOLINAJOVÁ Miroslava	Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M. Hurbana 44, 010 01 Žilina	170	4.
POHLE Roland	Stredná priemyselná škola – Ipari Szakközépiskola, Petőfiho 2, 945 50 Komárno	166	5.
ŠARNÍKOVÁ Katarína	Gymnázium svätej Moniky, Tarasa Ševčenka 1, 080 01 Prešov	158	6.
HUTNÍKOVÁ Michaela	Obchodná akadémia, Jarmočná 132, 064 01 Stará Ľubovňa	151	7.
MIČATKA Dominik	Gymnázium Ľudovíta Štúra, 1. mája 170/2, 911 35 Trenčín	148	8.
HAJDUK Daniel	Cirkevná spojená škola, Duchnovičova 24, 066 01 Humenné	144	9.
SABOL Lukáš	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice	142	10.
MACHO Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava	138	11.
LACINA David	Gymnázium F.V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica	126	12.
ŠULÍK Tadeáš	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 01 Prešov	119	13.
GORÉJOVÁ Soňa	Stredná priemyselná škola stavebná, Plzenská 10, 080 01 Prešov	103	14.
BEREŠČÍKOVÁ Bianka	Gymnázium, Ľ. Štúra 26, 071 01 Michalovce	93	15.

5.8. Súťažili a postúpili v porote č. 4

Súťažiaci/súťažiaca	Škola	Počet bodov	Poradie
CHRASTOVÁ Dominika	Gymnázium Kysucké Nové Mesto, Jesenského 2243, 024 04 Kysucké Nové Mesto	98	1.
RAK Branislav	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava	96	2.
VALACHOVÁ Lucia	Gymnázium Jozefa Lettricha , J. Lettricha 2, 036 01 Martin	95	3.
ŠLESAROVÁ Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava	94	4.
KRUPKA Oliver	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava	93	5.
GRZNÁROVÁ Petra	Gymnázium, 17. novembra 1180, 955 01 Topoľčany	92	6. – 7.
PUNA Adam	Stredná umelecká škola, Staničná 8, 911 05 Trenčín	92	6. – 7.
NOSKOVÁ Karin	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava	91	8. – 9.
PRÍBELSKÁ Lucia	Gymnázium Janka Matúšku, Štvrť SNP 1004/34, 924 01 Galanta	91	8. – 9.
KELEMEN Alexander	Gymnázium, Párovská 1, 950 50 Nitra	90	10. – 11.
GAJDOŠOVÁ Zuzana	Gymnázium Ľ. Štúra, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen	90	10. – 11.
SKOPALOVÁ Katarína	Gymnázium P. Horova, Masarykova 1, 071 01 Michalovce	89	12.
DUREC Tomáš	Gymnázium pre žiakov s telesným postihnutím, Mokrohájska 3, 844 13 Bratislava	88	13.
ZIFFOVÁ Ester Viktória	Spojená škola Svätej Rodiny, Gercenova 10, 851 01 Bratislava	87	14.
SOPKO ZIMA Lukáš	Gymnázium, Horešská 18, 077 01 Kráľovský Chlmec	86	15.

Zo 4 postupových porôt postúpilo do finále spolu 12 súťažiacich. V **3. časti súťaže**, pred finálovou porotou a celým plénom podujatia (žiackym, učiteľským, partnermi a hosťami) riešili 1 z 12 vyžrebovaných *finálových tém*.

5.9. Finálová porota

Predseda:

PhDr. Kálmán PETŐCZ, PhD.

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku; Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Členky a členovia:

PhDr. Peter GURÁŇ, PhD.

Trnavská univerzita, Katedra sociológie; Výbor OSN pre práva dieťaťa; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

doc. Erik LÁŠTIC, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra politológie; UNESCO Chair for Human Rights Education na UK v Bratislave

Prof. PhDr. Ľudmila MALÍKOVÁ, PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied, Katedra verejnej politiky a verejnej správy

Prof. PhDr. Silvia MIHÁLIKOVÁ, PhD.

Sociologický ústav SAV

5.10. Finálové témy

1. Národná rada SR zrušila Mečiarove amnestie. – Ľudské práva obetí vs. ľudské práva amnestovaných.
2. Korupcia – rovnosť príležitostí – dôstojnosť.
3. Je politická korektnosť porušením slobody prejavu?
4. Môže viesť šírenie klamstiev k porušeniu ľudských práv?
5. Referendum o vystúpení Veľkej Británie z Európskej únie a ľudské práva.
6. Kríza liberálnej demokracie – fikcia alebo fakt?
7. Právo na kvalitné vzdelanie.
8. Kto nebol na exkurzii v koncentračnom tábore alebo v múzeu holokaustu, nemôže vedieť, o čom je reč!?
9. Dolná komora ruského parlamentu schválila zákon o dekriminalizácii niektorých prejavov domáceho násillia.
10. Ľudia, ktorí zmrzli na európskych uliciach. Obete krutej zimy?
11. Čo ak sa objavia burkiny na kúpaliskách a pri jazerách na Slovensku?
12. Očkovanie môjho dieťaťa je moja vec!

5.11. Výsledková listina finalistiek a finalistov

Súťažiaci	Škola	Počet bodov	Poradie
ČERMAN Matej	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, 974 01 Banská Bystrica	124	1.
GAJDOŠ Matej	Gymnázium B. S. Timravy, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec	120	2.
JEŽOVÁ Kristína	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky	115	3.
CHRASTOVÁ Dominika	Gymnázium Kysucké Nové Mesto, Jesenského 2243, 024 04 Kysucké Nové Mesto	98	4.
ANDREJ Jozef	Cirk. gymnázium sv. J. Krstiteľa, M.R. Štefánika 9, 075 01 Trebišov	97	5.
RAK Branislav	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava	96	6.
MORAN Alexandra	Gymnázium, Pankúchova 6, 85104 Bratislava	84	7.
RIHANEOVÁ Sára	Gymnázium Mikuláša Galandu, Horné Rakovce 1440/29, 039 01 Turčianske Teplice	80	8.
VALACHOVÁ Lucia	Gymnázium Jozefa Lettricha , J. Lettricha 2, 036 01 Martin	79	9.
REVÁK Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina	79	10.
HUDEC Adrián	Gymnázium, Golianova 68, 949 01 Nitra	77	11.
ŤAPÁK Tomáš	Gymnázium Martina Hattalu, Železničiarov 278, 028 01 Trstená	76	12.

5.12. Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí

BERČÍK	Marek	Gymnázium, Komenského 2/1074, 958 01 Partizánske
BEREŠČÍKOVÁ	Bianka	Gymnázium, Ľ. Štúra 26, 071 01 Michalovce
CENTKO	Ján	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec
DIBALA	Peter	Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, 974 01 Banská Bystrica
DOLINAJOVÁ	Miroslava	Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M. Hurbana 44, 010 01 Žilina

DUREC	Tomáš	Gymnázium pre žiakov s telesným postihnutím, Mokrohájska 3, 844 13 Bratislava
DVONČOVÁ	Laura	Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, 971 01 Prievidza
FIGURA	Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu, Martina Rázusa 1, 911 29 Trenčín
GAJDOŠOVÁ	Zuzana	Gymnázium Ľ. Štúra, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen
GARAJOVÁ	Lea	Stredná odborná škola, Bystrická 4, 966 81 Žarnovica
GLEJTKOVÁ	Katarína	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica mieru 307/23, 029 01 Námestovo
GORÉJOVÁ	Soňa	Stredná priemyselná škola stavebná, Plzenská 10, 080 01 Prešov
GROBÁR	Peter	SOŠ, Učňovská 5, 040 15 Košice-Šaca
GRZNÁROVÁ	Petra	Gymnázium, 17. novembra 1180, 955 01 Topolčany
HAJDUK	Daniel	Cirkevná spojená škola, Duchnovičova 24, 066 01 Humenné
HARVAN	Samuel	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Skalická cesta 1, 831 02 Bratislava
HORŇÁKOVÁ	Gabriela	Obchodná akadémia, K. Kittenbergera 2, 934 40 Levice
HUTNÍKOVÁ	Michaela	Obchodná akadémia, Jarmočná 132, 064 01 Stará Ľubovňa
JACKO	Daniel	Súkromná SOŠ hutnícka, Družby 554/64, 976 81 Podbrezová
JAMEČNÁ	Aneta	Gymnázium, Hlinská 29, 011 80 Žilina
JANDO	Matej	Gymnázium, Školská 2, 018 41 Dubnica nad Váhom
KELEMEN	Alexander	Gymnázium, Párovská 1, 950 50 Nitra
KORSCH	Patrik	Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828/23, 058 46 Poprad
KROMKOVÁ	Júlia	Gymnázium, Komenského 13, 082 71 Lipany
KRUPKA	Oliver	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava
LACINA	David	Gymnázium F.V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
MACHO	Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava

MIČATKA	Dominik	Gymnázium Ľudovíta Štúra, 1. mája 170/2, 911 35 Trenčín
MIČO	Samuel	Gymnázium Andreja Vrábľa, Mierová 5, 934 03 Levice
MIKULINOVÁ	Lucia	Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica
MIKUŠ	Peter	Gymnázium Janka Jesenského, Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou
NOSKOVÁ	Karin	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 821 09 Bratislava
OLEJÁR	Branislav	Ev. gymnázium J.A. Komenského, Škultétyho 10, 040 01 Košice
OREŠANSKÁ	Andrea	Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava
OVEČKOVÁ	Paulína	Gymnázium, Školská 234/8, 017 01 Považská Bystrica
PIKULÍK	Roman	Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, Kalinčiakova 24, 917 01 Trnava
POHLE	Roland	Stredná priemyselná škola – Ipari Szakközépiskola, Petőfiho 2, 945 50 Komárno
PRÍBELSKÁ	Lucia	Gymnázium Janka Matúšku, Štvrť SNP 1004/34, 924 01 Galanta
PUNA	Adam	Stredná umelecká škola, Staničná 8, 911 05 Trenčín
RAK	Tomáš	Gymnázium, Školská 26, 952 80 Vráble
SABOL	Lukáš	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice
SÉLEŠ	Jakub	Gymnázium Malacky, 1.Mája 8, 90101 Malacky
SKOPALOVÁ	Katarína	Gymnázium P. Horova, Masarykova 1, 071 01 Michalovce
SOPKO ZIMA	Lukáš	Gymnázium, Horešská 18, 077 01 Kráľovský Chlmec
STIERANKA	Michal	Gymnázium Detva, Štúrova 849, 952 12 Detva
ŠARNÍKOVÁ	Katarína	Gymnázium svätej Moniky, Tarasa Ševčenka 1, 080 01 Prešov
ŠLESAROVÁ	Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava
ŠULÍK	Tadeáš	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 01 Prešov
ZIFFOVÁ	Ester Viktória	Spojená škola Svätej Rodiny, Gercenova 10, 851 01 Bratislava

6. Vyhodnotenie úvah XIX. ročníka OLP garantmi a texty víťazných úvah

6.1. Vyhodnotenie úvah garantmi

Téma 1 *Rešpektovanie rozmanitosti kultúr, tradícií národov a národnej identity v kontexte slobody myslenia, svedomia a vyznania.*

Garant Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR & Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania
Napísaných a hodnotených bolo **23** úvah

Poradie 1. Kromková Júlia, Gymnázium Lipany, Komenského 13, Lipany (PO)
2. Bereščiková Bianka, Gymnázium Ľ. Štúra, ul. Ľ. Štúra 26, Michalovce (KE)
3. Rak Tomáš, Gymnázium vo Vrábľoch, Školská 26, Vrábľa (NR)
4. Rak Branislav, Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, Trnava (TT)

Téma 2 *In September 2016, the United Nations and its 193 Member States launched a campaign called "Together" to promote respect, safety and dignity for everyone forced to flee their homes in search of a better life. How would you turn this campaign in support of refugees and migrants into reality?*

(V septembri 2016 OSN a jej 193 členských štátov spustilo kampaň s názvom "SPOLOČNE" na podporu rešpektu, bezpečia a dôstojnosti pre všetkých ľudí, ktorí boli pri hľadaní lepšieho života nútení opustiť svoje domovy. Ako by ste využili túto kampaň na podporu utečencov, utečieniek a migrujúcich ľudí v reálnom živote?); úvahy písané v anglickom jazyku

Garant Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna)

Napísaných a hodnotených bolo **6** úvah

Poradie 1. Čerman Matej, Gymnázium J. G. Tajovského, 974 01 Banská Bystrica (BB)

Téma 3 *Diversity: Europe's strength or weakness? (Diverzita: Silná alebo slabá stránka Európy?); úvahy písané v anglickom jazyku*

Garant UNESCO Chair for Human Rights Education UK v Bratislave & Allianz Kulturstiftung: Project "Education for a Europe of Rights")

Napísaných a hodnotených bolo **10** úvah

Poradie 1. Harvan Samuel, Škola pre mimor.nadané deti a gymn., Skalická 1, Bratislava (BA)

2. Šarníková Katarína, Gymn. sv. Moniky, Tarasa Ševčenka 1, Prešov (PO)
  3. Orešanská Andrea, Športové gymnázium J. Herdu, Trnava (TT)
  4. Séleš Jakub, Gymnázium Malacky, ul. 1. mája, Malacky (BA)
-
5. Rihaneová Sára, Gymnázium Mikuláša Galandu, Turč. Teplice (ZA)
-

Téma 4 *#internet#slobodaprejavu#zodpovednost'*

Garant O2 Slovakia

Napísaných a hodnotených bolo **24** úvah

- Poradie**
1. Pikulík Roman, Arcibiskup. gymnázium biskupa P. Jantauscha, Trnava (TT)
  2. Krupka Oliver, Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, Bratislava (BA)
  3. Šlesarová Ema, Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, Trnava (TT)
-

Cena Pravdy Redakcia si zo 4 tém úvah vybrala a hodnotila 24 prác témy č. 1:

#internet#slobodaprejavu#zodpovednost' a rozhodla nasledovne:

- Poradie**
1. Chrastová Dominika, Gymnázium, Jesenského 2243, Kysucké Nové mesto (ZA)
  2. Ježová Kristína, Gymnázium, M.R. Štefánika 16, Nové Zámky (NR)
  3. Durec Tomáš, Spojená škola, Gymnázium pre TP, Mokrohájska 3, Bratislava (BA)
-

6.2. Texty víťazných úvah

Téma 1   *Rešpektovanie rozmanitosti kultúr, tradícií národov a národnej identity v kontexte slobody myslenia, svedomia a vyznania.*

Garant   Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR & Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

---

Autorka   **Júlia Kromková, Gymnázium Lipany, Komenského 13, Lipany (PO)**

Jedna planéta.

Šesť kontinentov.

Skoro dvesto štátov.

Sedem miliárd ľudí.

Muži, ženy, deti.

A všetci sme iní.

Dokážeme si takú rozmanitosť vôbec predstaviť?

Dokážeme takúto rozmanitosť rešpektovať?

Ľudia sú od nepamäti nositeľom kultúry, všetkého, čo vytvorili ich ruky a mozog. Notoricky známe *panta rhei* sa z nás snaží vykresiť tých najlepších reprezentantov vývojového štádia *homo sapiens sapiens*. (Ne)trpezlivo napredujeme. Neustále sa usilujeme o akýkoľvek progres.

Dnes žijeme len pre dokonalejšie *zajtra*, lenže nevieme, aké bolo *včera*. Hnaní silami 21. storočia si stanovujeme ciele, a nie vízie. Prispôsobujeme sa novým a novým pravidlám. Nepochybne, doba sa dynamicky mení, ale našťastie človek zostane navždy človekom. Musíme preto akceptovať svet, do ktorého sme sa narodili, spoločnosť, v ktorej žijeme. Sme jedinečné bytosti schopné spolunažívať v mieri. Sme tí, ktorí vedľa, čo znamená rešpekt, tolerancia alebo zhovievavosť. Sme skoro dokonalé ľudské tvory, ktoré sú schopné obdivu a úcty. Azda práve vďaka tomu máme navrch oproti zvieratám.

Po predkoch sme zdedili unikátnu kultúru. Mohli nám darovať viac? Jestvuje cnostnejšia misia než ochrana a zachovanie jednotlivých kultúr? Nebol by jednofarebný svet nezaujímavý a nudný? Napokon, svet bol stvorený v rozmanitosti, ktorú má človek prirodzene chrániť. A takto sa tvorí krásny súlad. Lenže diverzitu možno vo svojom živote dokonale uplatniť len vtedy, ak dokonale poznáme samých seba, našu kultúru, zvyky či tradície nášho národa. Pochopenie rozdielnosti ostatných začína pochopením nás samých. Začína uvedomením si dôležitosti

pevných koreňov v našich súčasných i budúcich životoch. Strom odrezaný od koreňov nemôže ďalej rásť a prinášať plody.

Vypelosť civilizácie akéhokoľvek národa spočíva i vo vzájomnom rešpekte. Každá kultúra potrebuje ustavične spoznávať, aby bola poznateľná. Preto nie je správne brániť sa prijatiu nových myšlienok. Myslím, že by sme mali mať otvorenú myseľ a automaticky tolerovať rozdielnosť, pluralitu názorov. Skúsme v každom z nás pestovať skôr zdravé úsudky než predsudky. No popri tom si musíme pamätať, že ochrana našej autenticity nie je krokom vzad. Práve naopak.

Často premýšľam nad tým, čo je mojou úlohou na tomto svete. Cítim zvláštny záväzok. Nečudujem sa. Život mi toho predsa daroval veľa a myslím, že je viac než žiaduce to zúročiť.

Zatiaľ som ešte neskúsená a realitou nepokrivená, a aj preto mám v talóne nadbytok entuziazmu zo všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom formujú moju osobnosť. Zo všetkého, čo ma obklopuje. Môžem neobmedzene myslieť, no toto privilégium nedokážem dostatočne oceniť. Môžem slobodne veriť v Boha. Môžem žiť podľa svojich predstáv. Som jednoducho súčasťou dnešných dní a som vďačná za moje hlboké korene. Ďakujem aj za prirodzenú lásku k môjmu rodnému kraju. Rovnako som hrdá na svoje pôvabne rodisko. Na jeho kultúrny potenciál. Nehanbím sa za svoje nárečie a moji predkovia navždy zostanú v mojom srdci. Ja v to naozaj verím...

Človek sa zvykne nazývať korunou tvorstva. Prišiel na svet v rozmanitosti, a preto aj na rôznych miestach sveta žije rôznymi spôsobmi. Rôzne tvorí a hrdo aj reprezentuje rôznosť svojho národa. Práve pre národ je základom existencia jazyka či nárečí. Nárečí ako našich charakteristických znakov. Som presvedčená, že nárečia predstavujú skutočné poklady. Sú živými svedkami minulosti a zaslúžia si intenzívnu ochranu. Uchovanie. Veď pokiaľ žijú nárečia, žije aj národ.

Nedávno som prekročila pomyselný prah dospelosti. Môj život neformujú mottá či často prázdne frázy. Svojou životnou filozofiou ma nesmierne očaril Ján Lazorík. Nestor ľudového folklóru na Šariši, etnograf, národopisec, učiteľ, úplne jednoduchý človek. Altruista. Môj hrdina. Celý svoj život obetoval záchrane kultúrneho dedičstva našich otcov.

Je pre mňa obdivuhodné, ako oduševnene zachraňoval historické predmety pred zničením, fotografoval tradičnú architektúru a tiež napísal asi 30 kníh spätých s ľudovou tvorbou. Neúnavne spolupracoval aj s uznávanými režisérmi, natáčal filmy, ktorých námetom bol predovšetkým život našich predkov. Pre mnohých bol nepochopeným, pre mňa bol géniom.

Práve zásluhou Jána Lazoríka som si uvedomila, že zmysel nášho života sa naozaj skrýva v rozmanitosti. Veď najkrajšia lúka je taká, kde je každý kvet iný...

Môj verný priateľ odišiel navždy. Často myslím na tie čarovné chvíle, ktoré som prežila v jeho spoločnosti. Chýbajú mi momenty, ktorých hodnotu som vtedy nedostatočne ocenila. Ako rada by som znova počula jeho priateľské slová. Hoci tu dnes Ján Lazorík už nie je, úprimne dúfam, že jeho autentické posolstvo nezanikne. Nikdy...

V mojom srdci navždy zostane provensálske mesto Nice. S úsmevom spomínam na krásny čas prežitý na francúzskej riviére. Nezabudnem na trvalé čaro opätovného stretnutia s našimi kamarátkami. Johanna a Romy pochádzajú z afrického štátu Pobrežie Slonoviny, ich domovom sa stala Európa a my sme ich spoznali na Azúrovom pobreží. Napriek značným rozdielnostiam sa už pri prvom stretnutí zrodilo priateľstvo, ktoré z pojmu rozmanitosť vytvorilo jednotnosť. Stali sme sa vzájomným obohatením. Uvedomili sme si, že ľudia sa do srdc ostatných nezapíšu tým, akí sú, ale tým, čím sú. Každý z nás pochopil, že byť odlišným zároveň znamená byť úžasným. Spomínam si, ako sme sediac na pláži počúvali Marseillaisu v ich podaní. Pre nezvyklý záujem odznela aj naša hymna. Mňa samu prekvapilo, ako prirodzene vznikalo spojenie medzi nami. Nadšene sme rozprávali o našich zvykoch a žasli nad automatickou spätnou väzbou. Zistili sme, že jeme iné druhy jedál, preferujeme iné druhy športov, tancujeme na inú hudbu a sme v mnohom „špeciálni“, no predsa len všetci úplne rovnako milujeme život a spája nás práve naša rozdielnosť.

Slovo Európa by som z etymologického hľadiska mohla parafrázovať ako „vidieť a poznať naširoko.“ Lenže čo to skutočne znamená? Čo to znamená dnes, keď naša kultúrna identita pracuje v úspornom režime. Národná hrdosť stagnuje a uchovanie určitej črty pôvodnosti sa javí ako spiatočnicke. Je to chyba hlavne teraz, keď európsky multikulturalizmus opakovane zlyháva. Konfrontujú nás kvóty. Ľudí chceme prerozdeľovať ako spotrebný tovar. Európska heterogénnosť ako symbióza rôznych národov, náboženstiev, etník, jazykov sa zdá byť v štádiu úpadku.

Pred časom ma skutočne zaskočila situácia v britskom Blackburne. Jedno z anglických miest, ktoré „ovládli“ moslimovia. Taktiež si v ňom postavili 52 mešít a pôvodných obyvateľov vyhnali na predmestia. Európske mesto, no všeobecné princípy modernej demokracie v ňom (vôbec) neplatia. Žiadna integrácia. Vláda imámov. Ojedinelý prípad? (Žiaľ) nie. Veď štvrte, kde liberálnu demokraciu nahradila šaría, existujú vo väčšine západných európskych metropol. Aké emócie to vyvoláva vo mne? V nás...

V myslí aj prstom na mape sa vraciam na svoju rodnú zem. Metropola Slovenska sa lúči s uplynulým rokom známym Straussovým valčíkom. Čo keby ho nahradila Suchoňova opera Krútňava? Dom, ktorý vlastnoručne postavili naši starí otcovia, dokážeme bez milosti zbúrať a nahradiť ho novým, uniformným katalógovým. Rozmanitosť ide ruka v ruke s úctou. Čo vybudujeme pre budúcnosť, budú naše deti obdivovať. Kultúrne dedičstvo, ktoré dnes zahodíme, im bude naopak chýbať.

Ak by dnes celý svet žil v úcte, bol by schopný obdivovať inšie, jedinečné a vzácne, aké konflikty by ľudstvo trápili?

Rôznorodosť rovná sa tolerancia. My všetci sme deti jednej Zeme. Každý z nás môže venovať tomuto svetu niečo iné. Dnes sa sen pluralizmu naplnil. Vo všetkých oblastiach. Naše nespútané myšlienky nám umožňujú vytrčať z radu. Môžeme byť rozdielnymi. Môžeme sa prejavovať ako slobodní ľudia bez ohľadu na to, či veríme v rovnakého Boha. Môžeme byť samým sebou a tým vytvárať vzácnu mozaiku. Môžeme spoznávať a objavovať. Byť tu pre druhých. Staráť sa o nich a rovnako ich aj rešpektovať. Spoločne sa učiť aj deliť. Môžeme byť hrdí sami na seba a popri tom idylicky spolunažívať s tými, ktorí sa od nás istým spôsobom odlišujú. Rozhodnutie je preto na nás...

Svet pôjde v budúcnosti iba po tej ceste, ktorú mu vytvoríme dnes. Bude sa odvíjať od rozhodnutí, ktoré urobíme spoločne. A to každý jeden z nás. Hranice, ktoré si stanovíme, nás môžu rozdeľovať, ale takisto aj spájať. Snažme sa mať radi naše rozdiely. Navzájom si zachovávejme naše vlastné identity, osobité kultúry. Charakteristické zvyky i tradície. Nedovoľme, aby medzi nami kvitol strach, obavy z toho, že sme rôzni. Predsa všetci nemusíme vyzeráť a prejavovať sa rovnako. Napokon aj vďaka jedinečnej ľudskej pestrosti je svet takým mimoriadnym miestom.

Preto si pamätajme, že úspešná idea spolužitia v rozmanitosti nevyhnutne potrebuje našu pomoc. Potrebuje, aby jej ľudstvo stavalo mosty, a nie múry. Jednako si vyžaduje obojstranné pochopenie. Pretože rozmanitosť znamená porozumenie... Týmto apelujem na všetkých, no viem, že začať musím od seba...

Ako ďaleko je od človeka k človeku? Delí nás diaľka alebo mienka? Vzájomnú toleranciu máme na pamäti alebo v srdci?

Téma 2 *In September 2016, the United Nations and its 193 Member States launched a campaign called "Together" to promote respect, safety and dignity for everyone forced to flee their homes in search of a better life. How would you turn this campaign in support of refugees and migrants into reality?*

(V septembri 2016 OSN a jej 193 členských štátov spustilo kampaň s názvom "SPOLOČNE" na podporu rešpektu, bezpečia a dôstojnosti pre všetkých ľudí, ktorí boli pri hľadaní lepšieho života nútení opustiť svoje domovy. Ako by ste využili túto kampaň na podporu utečencov, utečeniiek a migrujúcich ľudí v reálnom živote?)

Garant Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna)

Autor **Matej Čerman**, Gymnázium J. G. Tajovského, 974 01 Banská Bystrica (BB)

The recent refugee crisis has found the world, especially Europe, completely unprepared. When the migrants started arriving, we mostly just buried our heads into the sand, hoping that the problem would vanish on its own. This inactivity, which happened on all levels, from individual people to governments and multinational organizations, has left us with an unsolved crisis and contributed to the rise of extreme political parties throughout the west. If we want to help refugees, we must first change our public debate. TOGETHER can help to dispel xenophobia by connecting the refugees with people in host countries.

The lack of a practical solution at the start of the crisis left the door open for radicals who lost no time advocating extreme approaches. This has effectively polluted our public debate and thwarted any effort at finding a compromise. Just read any internet discussion concerning migrants and you will almost certainly find people saying that the only way forward is to start shooting people at the border or making other claims we would consider absolutely unacceptable under any other circumstances. Now, however, we are no longer surprised when we see or hear statements like these. I believe this is the single biggest obstacle preventing us from finding an effective method of welcoming and integrating refugees into our communities. It is impossible to discuss any practical solutions when otherwise decent people keep wishing death to children fleeing from war.

Yet I don't think this is a natural attitude of humans towards each other. Indeed, in most situations we are kind and ready to help and support each other. So what causes all the hatred we are seeing? History has proven that humans show most cruelty to those they see as being somehow different, or even classify them as nonhumans. We need to remember that the victims of the unimaginably horrible crimes of the 20th century were first deemed to be inferior to others due to their religion or ethnicity. The reasoning went that since they were subhuman, killing

them wasn't really the same thing as murder. We must also remember the terrible treatment of native people around the world by European colonists. They too weren't considered fully human because they looked, lived, or prayed differently.

What scares me most about the current problem is seeing people hold analogous views about refugees. When radicals explain why we shouldn't provide any help for refugees, their outlook is worryingly similar to the one described by George Orwell in his essay Marrakech: *"The people have brown faces—besides, there are so many of them! Are they really the same flesh as yourself? Do they even have names? Or are they merely a kind of undifferentiated brown stuff, about as individual as bees or coral insects?"*

These words, written nearly 80 years ago, still encompass many people's beliefs about other cultures quite precisely. It also seems that the less we know about a specific group, the more prone we are to dehumanize and hate its members. Therefore, we need to promote empathy and dialogue between refugees and the host communities. This is where TOGETHER can step in and bring real change.

We must explain to people in host countries who the refugees are, where they come from, why they are forced to flee from their homes, but most importantly, we need to show them that the refugees are people just like them - people with dreams and hopes, people who love their families and want them to be safe and happy. Only when they see that the refugees aren't a "wave" about to sweep over their countries, but human beings driven from their homes by wars, destruction, famines, or tyrannical regimes, can we truly start leading a healthy, productive debate on how to best integrate the refugees into our society and make them adhere to its rules, while also allowing them to retain their cultural heritage and practice their religion.

Unfortunately, enraged citizens make for good voters, so most politicians choose to fan the flames of popular anger instead of trying to calm the public down, or looking at the facts. If we want people to feel empathy towards refugees, we must first overcome these populists and counter their fearmongering campaign with a strong, positive message. We need to tell a captivating story, because nothing else can grip the attention of people the way stories do. To put it bluntly, if someone believes that the migrants are going to kill their family and burn their town to the ground, then charts, figures and data won't persuade them. A story, however, might. And these stories can have no better narrators than the refugees themselves.

Yes, the only way to persuade the public that the refugees mean no harm is letting the refugees speak. The westerners need to hear their voices, need to see

what they had gone through, and what they had been forced to endure. I believe that seeing actual, living migrants would be a very surprising experience for many people, and one which would very likely change their views. This should be the main focus of TOGETHER if it wants to succeed in inspiring compassion and understanding. How can we achieve this? After finding refugees who are willing to share their experiences with the world, it will be critical to select the best possible form for these stories. Pictures and videos may be effective, but I am deeply convinced that nothing will work as well as personal encounters. Seeing something on a screen isn't nearly as emotive for us as seeing it in real life. But these activities have to be organized by someone. NGOs are optimal for this, as they have enough experience working with refugees and organizing community events. TOGETHER should provide a platform for them to exchange ideas and cooperate. It should also ensure that governments give these enlightening programs support, both material and immaterial.

We need the refugees to come to communities and speak about their homeland, culture and the journey they were forced to make in search of safety and freedom. The people in host communities must see the refugees with their own eyes and listen to their stories if their minds are to be changed. They also need to hear the stories of migrants who have successfully become a part of our society, and from whose inclusion we have benefited. We should also have refugees come to schools and talk to the students, because modern education should focus on real, current issues, educate children about human rights, including those of asylum seekers, and prepare young people for participation in the decision-making process of democratic countries.

In short, the public's views of refugees and migrants are often full of contempt, bigotry and racism. Our only chance at finding a solution for the integration of refugees into our society is making our public discourse more humane by showing that the migrants are people just like us. TOGETHER can make a real contribution as a medium for sharing stories, and connecting active people, NGOs and educational institutions around the globe. Radicals who incite hatred and loathing pose a threat to our democratic values. We can push back TOGETHER.

Téma 3   *Diversity: Europe's strength or weakness?(Diverzita: Silná alebo slabá stránka Európy?)*

Garant   UNESCO Chair for Human Rights Education & Allianz Kulturstiftung:
Project "Education for a Europe of Rights")

Autor   **Samuel Harvan, Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium,
Skalická cesta 1, Bratislava (BA)**

Cultural, ethnical and religious diversity is an innate part of Europe and its current identity. Different countries with different languages, cultures, customs, religions, political landscapes, yet united by the same history, continent and values. It is a feature, which isn't shared by many other major cultures due to our specific cultural, geographical and historical landscape. Let's take China as an example.

Both Europe and China were and are one of the world's cultural cornerstones. Highly developed societies, which have maintained their influence throughout centuries. Yet, there are major differences in terms of diversity of the local cultures and languages. Whilst Europe has many languages and distinguishable cultures sharing a relatively small area, China is seemingly homogenous all throughout. It doesn't matter if you visit Beijing, Shanghai or Chengdu. The lingua franca in all of those places is Mandarin, basic social rules are generally the same. That is because China has been a single empire for millennia. Due to many geological barriers bordering China and its cultural heartland, it couldn't be invaded by other major powers for centuries (other than the Mongols), thus it had no means of dividing itself up and preserving its ethnic diversity. Majority of Chinese citizens identify themselves as Han Chinese, which was the ruling ethnicity during the Ming dynasty and majority ethnicity during the Qing dynasty (the ruling one being the Manchu). These were the last two dynasties of China and have lasted for some 650 years. That is surely enough time to flatten out some diversity off of the region.

Meanwhile in Europe, the story is entirely different. Europe, its long coastline and diverse climate conditions had given birth to many kingdoms that could fight amongst themselves for power, land or resources. Europe was never ruled by a single ruler. There was always someone to eventually take over his land after some time. Europe was divided into many competing chunks, therefore there was never a single unifying force spanning across Europe for more than a few decades. Thus, diversity amongst people could prevail, as no one had a long-term cultural monopoly over much of Europe. Furthermore, invasions of Nomads from the East have lead to multiple movements of ethnicities across Europe, which only lead to more diversity amongst different cultures.

The situation changed during the 19th century, when nationalism had given much of Europe's population chance to emancipate and to identify themselves as a nation, a group of people sharing the same culture, language and customs. This process has, however, proved to be somewhat messy. People weren't rigidly divided into "nations" before, there was a certain diverse continuum of cultures and languages. So this somewhat artificial division of people has naturally lead to conflicts and, with creation of nation states, people had to eventually decide where to draw the borders. An that had again proved to be difficult and has caused even more conflict. These conflicts eventually lead to World War Two, which has left both a massive scar on Europe's diversity, but it also has been a turning point in the perception of diversity in Europe.

Remembering the past mistakes of different nationalist struggles, conflicts and disputes, countries of Europe (mainly Western Europe at first) had realised that the future development of Europe didn't lie in a further domination of either nation-state, but that is had to transcend national differences and chauvinism and that only a just and unified yet diverse continent is the one of peace. And one of the ways to achieve such a previously unimaginable goal, was to base organisations unifying Europe, such as the EU, not on chauvinism of either countries involved, but on post-national "European" identity, which was and is to be kept together by promoting diversity of the continent, whether we talk about EU's official languages or its main institutions, which reside in two of the most diverse cities of Europe, Brussels and Strasbourg, which both lie on the borders of different language spheres.

I consider this diversity of ours an extreme advantage over other major powers. From a political and human rights standpoint, it's almost a miracle, which sounds like a utopian nonsense taken straight from a sci-fi novel written in the first half of the century. The fact, that we as a continent have comes from different nations wreaking havoc amongst themselves to a peaceful continent where you have more-or-less same level of safety and financial stability. Where you have an entire continent in which fundamental rights of expression, movement and conscience not being stamped over like it was during the WWII or the Cold War. And all of that is a prospect of just 50 years, from the end of WWII to the breakup of the Eastern Bloc? And with fosterage of diversity, not disregarding it as a divisive element of the continent? That is just unbelievable.

But while this all may indeed sound like a fairy tale, it's not one. Even though we might have powerful institutions which unite Europe economically and politically, in my humble opinion lacks one crucial aspect that other diverse and multicultural societies have. That is the separation of civic and ethnic identity.

Take Canada as an example. Canada is fundamentally not a nation state. It has not been based around any specific ethnicity or culture group, instead unifying force in this example were the British and their territorial claims. This has made Canada a perfect place for a modern multicultural society. As there is no group on which the country is based on (in taking Quebecois in Quebec into account), the civic and ethnic identity can be therefore clearly distinguished. The civic identity - being a Canadian, can therefore be adopted by anyone who can accept to call Canada his home. The ethnic identity is in turn just your personal issue. This fundamental idea has allowed Canada to become a truly multicultural society, the multiculturalism being fostered even by law (Canadian Multiculturalism Act of 1988).

Europe on the other hand, despite many efforts, is still just a group of nation states. The civic and ethnic identities of any citizen are therefore deeply intertwined. And that is in my opinion a fundamental hurdle to development of a fully diverse and multicultural society, like Canada. Although much of Western Europe is moving closer and closer towards a multicultural and post-national society guaranteeing equality and fundamental rights of all regardless their ethnicity, the hurdle is still there. Despite every effort, they are still national states, a fact which can always be exploited by nationalists, who push for a stronger position of a set nation and who, when in power, can then start to disenfranchise minorities and ultimately damage diversity of this continent. And I think that this is a problem, that cannot fully be overcome and will always stand in way, especially during recent crises such as Russian expansionism and hostility and the Refugee Crisis. During such times, nationalism and populism can only be more fuelled, which only worsens the crises we have to cope with and doesn't to solve anything. I think we now have to present a new alternative to populism and nationalism, the one of cooperation, complex solutions and integration. Otherwise we may risk losing not only our diversity but Europe as we know it.

Téma 4   *#internet#slobodaprejavu#zodpovednost'*

Garant   O2 Slovakia

Autor   **Roman Pikulík, Arcibisk. gymnázium biskupa P. Jantauscha, Trnava (TT)**

#internet#slobodaprejavu#zodpovednost'

(Úvaha)

Ohnivé masky

Pri slovnom spojení „zodpovednosť na internete“ my študenti často zvykneme zívateľ. Je to jedna z tých večne riešených tém, hlavne v rámci výchovných koncertov, na ktoré školy často chodia a ktoré študentov „bavia“ lebo sa „ulejú“ z vyučovania. Inými slovami: medzi mladými pretrvávajú nezaujímavé o riziká spojené s problematikou súčasného kyberpriestoru.

Predstavte si, že by sa spoločnosť riadila pravidlom nosenia masiek. Každý by si musel ráno nasadiť svoju masku, nakresliť si na ňu tvár, napísať meno a tak by fungoval jeho každodenný život. Pričom by podobu svojej masky mohol takmer s absolútnou ľubovôľou vždy meniť. Nebudem zachádzať do komplikácií a dôsledkov, ktoré z toho vyplývajú. Len sa spýtam: Necítili by sme sa prinajmenšom neisto, čo sa týka socializácie v takej spoločnosti?

Domnievam sa, že kvôli podobnému modelu ako som tu uviedol, zaznelo dávnejšie v EÚ, že právo by malo platiť i na internete.

Bežný divák by sa mohol zľaknúť a pomyslieť si, že internet je bezbrehé more anarchie, keď vládcovia takto vravia.

Mýli sa, i keď to možno niekedy tak nevyzerá. V tejto súvislosti by som dal do popredia knihu Martina Husovca *Zodpovednosť na internete*, ktorá je pod licenciou Creative Commons. Nechcem sa tu však zaoberať právnou problematikou, keďže som ju vzhľadom na krátkosť času nečítal hlbkovo.

Vyššie uvedený model napriek svojej hrozivosti funguje a je nutný. Prečo? Lebo internet sa stal obrovským oceánom informačnej slobody, dostupným fórom slobody prejavu a možnosťou vyrovnávať sa s nepríjemnou realitou. Vďaka internetu sa ukazujú možnými sny dejepiscov budúcnosti, formuje sa transhumanizmus. Nietzscheho slová: „Keď som chcel mať potešenie z pravdy, vymýšľal som si lož a zdanie - blízke a ďaleké, minulé a budúce - perspektivistické. Tu som sám seba položil do temnoty a klamu a učinil som sa klamom pred sebou samým“ dostávajú vo video hrách a na sociálnych sieťach nový význam. Ilúzia sa tak stáva dynamikou ďalšieho (seba)poznania.

Toto „vytrhnutie sa“ je opojné a zradné. Kyberpriestor síce pôsobí ako dimenzia mimo priestoru s vlastným časom, ale nie je to pravda. Je to nefyzický priestor, do ktorého vstupujú a v ktorom kulminujú HLAVNE informácie užívateľov z reality. Inými slovami: internet má veľmi silné spojenie s realitou. Povedal by som, že je odrazom (ne)myslenia ľudí v spoločnosti. Odrazom, ktorý sa znovu odráža tam, odkiaľ vzišiel. Do reality.

Internetové fóra, články a diskusie sú novodobé tribúny. Tribúny, okolo ktorých sa zhromažďujú ľudia. Myšlienky sú podstatné, lebo zapalujú a vedú. Preto treba na čítanie veľkú opatrnosť. Opatrnosť a rešpekt. Bez rešpektu totiž nie je možný

KRITICKÝ DIALÓG a kde nie je kritický dialóg možný, tam zlyháva demokracia. Lebo ľud to nie je masa. To sú INDIVIDUALITY, ktoré musia ROVNOCENNE KOMUNIKOVAŤ. Len komunikácia indivíduí, ktoré sa navzájom, rešpektujú vedie k zachovaniu pravej politiky, teda zdravej správy vecí verejných. H. Arendtová vraví, že je nutné zachovať pluralitu, t. j. moment odlišnosti.

No je tu problém. Zachovanie plurality implikuje rozdielne názory a nie v každom je túžba po hľadaní kompromisu. Tak vznikne viacero právd. A v spoločnosti, ktorá glorifikuje pravdu sa s ňou najlepšie manipuluje. Je to bežná prax reklamných agentúr a niektorých masmédií.

Preto je tak podstatné dnes kriticky myslieť. A čo to znamená kriticky myslieť?

Môj osobný názor je, že kritické myslenie je nebezpečné. Nebezpečné, pretože spočíva v otázke a otázka spočíva v pochybnosti a neistote. Kritická myseľ si je istá máločím. A to ohrozuje, pretože naša myseľ sa cíti bezpečnejšie v istotách. Ale istoty nemôžu ísť proti dynamike časného bytia, inak sa v spoločnosti objaví represia. Kriticky myslieť teda znamená vydať sa ohňu neistoty.

Určite Vám vrta hlavou prečo spomínam masky. Podľa čoho nás súdia ľudia?

Najprv musia podľa vzhľadu. Alebo podľa reči iných. A ak vzhľadu neveria, čo je na sociálnych sieťach dosť častá a opodstatnená pochybnosť?

Zostávajú im naše názory. To, čo lajkujeme, píšeme, čo poprípade zdieľame (i keď zdieľania môžu byť diskutabilné). To sú naše „masky“ na sociálnych sieťach. Je treba ich mať ohnivé, aby sme si plne vychutnali a zároveň zabezpečili demokraciu v „úplnosti.“

Myslím, že tieto slová by boli pre mladých príťažlivejšie, keďže mám pocit, že spojenie zodpovednosti a slobody prejavu začína byť pre mnohých mojich rovesníkov len školským uspávadlom.

Ako však dosiahnuť, aby sme mali ohnivé masky?

Jednoduchá odpoveď: Kultúra, knihy a humanitné vedy. Treba mať záujem o vedomosti z týchto troch oblastí alebo aspoň jednu z nich a ísť si za tým. Nevzdať sa i napriek ťažkostiam.

V neposlednom rade však treba apelovať na spoločnosť, aby našla význam a adekvátne docenila VŠETKY oblasti bytostného bádania človeka a na pedagógov, aby sa svoju výučbu vždy snažili podložiť „praxou.“

K tomu všetkých vyzývam a tomu verím.

A vy?

7. Dotazníky spätnej väzby XIX. ročníka OĽP

Zisťovanie spätnej väzby je súčasťou OĽP od jej počiatkov. Ostatné 4 ročníky poskytujeme na celoštátnych kolách rozšírené dotazníky. Respondenti a respondentky majú možnosť vyjadriť sa k rôznym fázam a stránkam aktuálneho ročníka, práci jednotlivých komisií ale aj k budúcnosti OĽP a stavu ľudských práv v SR. Dotazníky sledujú aj ďalšie dáta, motivácie respondentiek a respondentov a s OĽP súvisiace témy.

V XIX. ročníku sme zaviedli niektoré **inovácie**. Dotazníky bolo možné vyplniť buď v papierovej forme alebo cez mobilnú aplikáciu, ktorú pripravil Mgr. Lukáš Gejdoš. Ako to dopadlo, píšeme nižšie.

Výzvou pre CK OĽP **ostáva čo najvyššia návratnosť** učiteľských i žiackych dotazníkov. V podmienkach programom „nabitého“ celoštátneho kola to nie je jednoduché, tobôž, ak dotazníkové reakcie majú reflektovať o.i. aj celé celoštátne kolo. Na vyplnenie dotazníka treba mať primeraný a vhodne zvolený čas.

A sú tu **ďalšie výzvy**. Ako docieľiť, aby si respondenti a respondentky pozorne prečítali zadania a úplne odpovedali? Ako dosiahnuť, aby písali čitateľne, ak si vybrali papierový dotazník? Atd.

Vyhodnotenie spätnej väzby prinášame v maximálne autentickej podobe dát a výpovedí. Veríme, že pre nás všetkých budú nielen zaujímavým čítaním ale aj dôvodom na premýšľanie o OĽP a (v širšom rámci) o demokracii, ľudských právach, osobnom, študijnom, pracovnom či spoločenskom živote.

Viacdimenzionálne spracovanie nás ešte len čaká. Ide o materiál dvoch pilotných regionálnych ročníkov a 19 celoštátnych ročníkov, teda 21 rokov úžasných aktivít, ľudí, spolupráce, zápasov, výstupov, zistení a otáznikov! Priebežne o takéto spracovanie v CK OĽP usilujeme a dúfame, že nám čoskoro pomôžu Alumni OĽP.

Výskumné otázky ležia na stole. Napríklad: Ako OĽP začínala a ako sa s/formovala? Koľko učiteľskej a žiackej účasti obsiahla OĽP za svoju históriu? Ktoré kraje/školy vysielali na OĽP najviac súťažiacich a prečo? Ktoré kraje/školy boli za celú históriu OĽP najúspešnejšie a prečo? Aké sú možnosti, výsledky a špecifiká gymnázií a stredných odborných škôl? Kde sú a prečo sú 'biele miesta', nedotknuté OĽP?

Aká bola variabilita a úspešnosť súťažných podkladov v krajských kolách a v celoštátnych kolách? Aké boli sprievodné aktivity organizované OĽP a do akých príbuzných aktivít sa ľudia z OĽP zapájali? Ako sme organizovali a realizovali vzdelávania multiplikátoriek a multiplikátorov? Ako za dané roky vyzerá učiteľská základňa OĽP? Koľkopočetné je naše 'OĽP učiteľské striebro' a môžeme rátať s novými posilami strednej a mladšej učiteľskej garnitúry? Pôsobia na školách koordinátori a koordinátorky demokratického občianstva a ľudských práv? Aké sú podmienky organizovania OĽP na jednotlivých školách? Sú vedenia škôl priateľské k OĽP? A širšie: ako funguje demokratickoobčianske a ľudskoprávne vzdelávanie vo formálnej výučbe na našich školách? Sprostredkúva študujúcim občianske a spoločenské kompetencie? Ktoré faktory rozhodujú o tom, že niektoré školy sú v sledovaných parametroch vzorové a niektoré sú riadne pozadu? Kde sú a čo robia Alumni OĽP a čo im OĽP dala do života? Akých má OĽP stálych a akých nových partnerov? Ako je to s medzinárodnou a ako s vnútroštátnou prestížou a podporou OĽP? Zlepšili sa v demokratickej histórii SR podmienky pre predmetové súťaže a postupové olympiády vrátane OĽP? Ako hodnotia respondenti a respondentky OĽP úroveň podpory a ochrany ľudských práv v SR? Atd., atď.

Žiaduca je tiež všeobecná, **post-dotazníková rozprava** k položkám dotazníkov. Vysvetlenie viacerých 'holých' faktov o podmienkach udržania existencie a úrovne OĽP by mohlo mať vplyv na objektivizáciu respondentských reakcií. To, čo sa s ohľadom na ohlas a renomé OĽP javí ako samozrejmé, takým totiž vôbec nie je. Rozprava k týmto bodom sa preto stáva súčasťou jesenných vzdelávacích podujatí pre multiplikátorky a multiplikátorov demokratického občianstva a ľudských práv, pravda, pokiaľ sa CK OĽP a jej partnerom na ne podarí získať finančné prostriedky. Budeme však radi, ak sa tieto otázky budú nastoľovať v celom cykle OĽP, na školských, krajských kolách aj na kole celoštátnom.

Z dotazníkov tiež vysvitá, že vzorka účastníčok a účastníkov súťaže (učiteľských nevynímajúc) neraz nie je dôkladne oboznámená s propozíciami ročníka a súťažným poriadkom (ktoré sú k dispozícii na weboch a na jednotlivých kolách) a adresuje organizátorom neopodstatnené pripomienky.

7.1 DOTAZNÍK – žiaci a žiačky – respondenti a respondentky – zistenia

Účasť na celoštátnom kole	61 súťažiacich	26 žiačok	35 žiakov
Dotazník spolu vyplnilo	29 súťažiacich	17 žiačok	12 žiakov
Dotazník via aplikácia vyplnilo	10 súťažiacich	02 žiačky	08 žiakov
Papierový dotazník vyplnilo	19 súťažiacich	15 žiačok	04 žiaci

Dotazník (v jednej z foriem) vyplnila **temer polovica žiackych respondentiek a respondentov** (ďalej „RESP“), čo je v porovnaní s predchádzajúcim celoštátnym kolom XVIII. ročníka OĽP podstatne viac (vtedy zo 62 súťažiacich reflektovalo 16 RESP, teda cca štvrtina).

Anonymne dotazník vyplnilo 16 žiačok a žiakov, **neanonymne** 13 žiačok a žiakov.

Poznámky k spracovaniu a štúdiu dotazníkov:

- o Presné znenie dotazníkov je v prílohovej časti kroniky.
- o Uvádzame základné zistenia z tých odpovedí, ktoré boli k dispozícii.
- o Nakoľko dotazníky pre učiteľskú i žiacku časť RESP boli vo viacerých položkách identické, poskytujú možnosť porovnania odpovedí žiackeho a učiteľského segmentu.
- o Voľne formulované výroky uvádzame všetky a bez úpravy.

Z 29 žiackych RESP cca **2/3** uviedli, že sa OĽP zúčastnili **po prvý raz** a cca **1/3** uviedla, že sa OĽP zúčastnila **opakovane**.

Na podnet učiteľa/učiteľky sa do OĽP prihlásilo 18 žiackych RESP, z nich 10 sa pripravovalo samostatne, 8 sa pripravovalo s učiteľkou/učiteľom.

Z vlastnej vôle sa do OĽP prihlásilo 10 žiackych RESP; z nich samostatne sa pripravovali 4 RESP a spolu s učiteľkou/učiteľom sa pripravovalo 6 RESP.

Predchádzajúceho ročníka OĽP sa nezúčastnilo 18 žiackych RESP; školského kola bez postupu do krajského kola sa zúčastnil 1 RESP, krajského bez postupu do celoštátného 5 RESP, v celoštátnom kole súťažilo, ale do finálovej 12-stky nepostúpilo 5 RESP. Nik neuviedol, že bol vo finále predchádzajúceho XVIII. r. OĽP.

Na položku školské kolo OĽP reagovalo 15 zo všetkých 29 žiackych RESP týmito postrehmi (a/alebo) podnetmi:

- o Bol som spokojný s mierou konkurencie, na školskom kole nás bolo cez 20 súťažiacich. Veľká konkurencia mi pomohla k úspechu v krajskom kole.

- Gymnázium vo Vrábľoch, veľmi dobrý priebeh aj organizácia.
- Gymnázium Janka Jesenského, Bánovce nad Bebravou, dobrá organizácia.
- Gymnázium Hlinská. Školské kolo prebehlo ešte v decembri, kedy som si zmerala sily s ďalšími inými 12 študentami.
- Gymn. sv. Moniky, Prešov: podľa môjho názoru bolo všetko tak, ako malo byť 😊
- Spojená škola Svätej Rodiny – kolo prebehlo v poriadku.
- Stredná zdravotnícka škola v Trnave. Školské kolo bolo jednoducho príjemné. Tým, že neboli presne dané kritériá ústnej časti, dostala priestor kreativita učiteľov, čo veľmi oceňujem.
- Gymnázium sv. Františka z Assisi – malý záujem; do budúcnosti – zvýšiť záujem.
- Všetko OK.
- Super.
- Málo žiakov, malá informovanosť o LP. Návrh: viac hovoriť o LP.
- Možno väčšia informovanosť žiakov o možnosti súťažiť.
- Najviac sa mi páči toto kolo, pretože bolo najobjektívnejšie.
- Žiadne (2x).

Na položku krajské kolo OLP reagovalo 19 zo všetkých 29 žiackych RESP týmito postrehmi (a/alebo) podnetmi:

- Krajské kolo sa nekonalo v krajskom meste. Privítal by som, keby sa konalo v Trenčíne v reprezentatívnych priestoroch. Prekážala mi veľká miera byrokracie v prihlasovaní na celoštátne kolo. Uvítal by som iba elektronické prihlasovanie, posielanie úvah a prihlášok iba na jednotnú emailovú adresu resp. jednotnú poštovú adresu.
- Trenčiansky kraj – všetko v poriadku, až na príliš dlhé čakanie na vyhodnotenie.
- Trnavský kraj a Gymnázium I. Kupca, Hlohovec. Nemenil by som.
- Trnavský kraj a Gymnázium I. Kupca v Hlohovci. S krajským kolom som bola spokojná. Pani Juristová sa o všetko príkladne postarala. Niektoré tézy boli zaujímavejšie, iné menej. Niektoré boli ľahšie, iné menej.
- Trnavský kraj a Gymnázium I. Kupca v Hlohovci. Zlepšiť časovú organizáciu na krajskom kole – napr. veľmi dlho sme čakali na výsledky, neskorý záver podujatia + únava účastníkov.
- (kraj neuvedený) Výborná organizácia p. prof. Juristovej.

- Nitriansky kraj, Gymnázium vo Vrábľoch – veľmi dobre zorganizované.
- Žilinský kraj; GSF – prebiehalo tiež veľmi dobre, nemám žiadne výhradné pripomienky.
- Žilinský kraj – Gymnázium sv. Františka z Assisi – ťažšie otázky do písom. formy.
- Žilinský kraj – všetko sa mi páčilo, bolo to veľmi dobre zorganizované.
- Prešovský kraj, Obchodná akadémia Prešov. Ohraničiť nižším počtom bodov tých, ktorí postupujú do II. kola. Vyššia teplota miestností, v ktorých sme sa nachádzali.
- Prešovský kraj, Obchodná akadémia, Volgogradská, Prešov. Zima, žiadne občerstvenie.
- Prešovský kraj, krajské kolo v PO – zima na škole, zlé podmienky, porota, súťažiaci v pohode.
- Bratislavský kraj – super organizácia.
- Banskobystrický kraj – nerovnosť téz (jedna ľahšia/ťažšia/kratšia/dlhšia).
- (kraj neuvedený) Výborné.
- (kraj neuvedený) Žiadne.
- (kraj neuvedený) Všetko o.k.
- (kraj neuvedený) Chcela by som vedieť, na základe čoho sa hodnotilo – mohlo by to byť napríklad za argumentáciu je max 10 b., za prejav 10 b., za vedomosti 30 b. a malo by to byť jednotné pre každý kraj. Ako porota dokáže zargumentovať, prečo niekto skončil 1., 2., 3., 4.? (na základe poradia nie je odpoveď) → na základe čoho sa zostavovalo to poradie?

Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. ĽP) v októbri 2016 sa z 29 žiackych RESP zúčastnil 1 RESP. Neúčast' uviedlo 20 RESP. Ako dôvody boli uvedené:

- Nemal som o nich informácie/nevedel som o tom nič. (3x)
- Nevedela som o tom, nebola som pozvaná. (8x)
- Nikto mi účasť nenavrhol, nevedela som o tom, že sa bude konať a že sa môžem zúčastniť + nevedela som ako sa zúčastniť.
- Mala som/viedla som prednášku o extrémizme a holokauste na našej škole.
- Nemala som čas.
- Mám priveľa aktivít, ktoré som uprednostnila.
- Pôvodne som sa nechcela zúčastniť; som rada, že som nakoniec predsa len išla.

S publikáciami vydanými pre OLP: *Slovník LP (2013)*, *Vybrané texty k LP (2013)* a *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015)* nepracovalo 9 žiackych RESP. Pracovalo s nimi 11 žiackych RESP a hodnotili ich nasledovne:

- o Kladne.
- o Veľmi dobre.
- o Veľmi pozitívne.
- o Vynikajúce.
- o Na jednotku 😊
- o Ako veľmi nápomocné.
- o Sú stručné, jasné, zrozumiteľné.
- o Prehľadné, zaujímavé, dobre spracované.
- o Ako určite veľmi prospešné a dobre napísané. Nebolo to najľahšie čítanie, no téma hoci náročná, spracovaná dobre.
- o Veľmi prínosné pre žiakov, ktorí sa predtým nezaujímal o ľudskoprávnu problematiku, čítali sa ľahko a zároveň som si zapamätala množstvo informácií.
- o Málo výstižné na tak veľa textu.
- o Podľa mňa príliš rozsiahle a častokrát sa tam hovorilo o tom istom na niekoľkých stranách.

1 RESP, ktorý nepracoval s publikáciami, uviedol ako dôvod:

- o Mal som iné materiály.

Inej, OLP príbuznej súťaže sa nezúčastnilo 14 žiackych RESP. Príbuznej súťaže sa zúčastnilo 5 RESP. Uviedli:

- o Mladý Európan 2016, 2. Miesto.
- o Mladý Európan. (2x)
- o Moja Európa 2017, Ružomberok, FF KU.
- o Zúčastním sa súťaže Mladý Európan.

Súťažiaci respondenti a respondentky (RESP) mali uviesť, ktorú tému úvahy si vybrali a prečo. Z 29 RESP odpovedalo úplne (téma aj výpoveď) 17 RESP a to takto:

K voľbe témy 1 *Rešpektovanie rozmanitosti kultúr, tradícií národov a národnej identity v kontexte slobody myslenia, svedomia a vyznania* uviedli RESP nasledovné dôvody:

- o O týchto veciach treba viesť diskusiu a venovať sa im.
- o Pretože bola mojím záujmom najbližšie.
- o Som dieťa pochádzajúce z multikultúrnej rodiny, a teda mám vlastnú skúsenosť.
- o Demonštrovať svoje skúsenosti s témou v praxi.
- o Zaujímam sa o kultúru EÚ, tradície.
- o Najaktuálnejšia a chcela som písať v SJ.

K voľbe témy 2 *In September 2016, the United Nations and its 193 Member States launched a campaign called "Together" to promote respect, safety and dignity for everyone forced to flee their homes in search of a better life. How would you turn this campaign in support of refugees and migrants into reality?*

(V septembri 2016 OSN a jej 193 členských štátov spustilo kampaň s názvom "SPOLOČNE" na podporu rešpektu, bezpečia a dôstojnosti pre všetkých ľudí, ktorí boli pri hľadaní lepšieho života nútení opustiť svoje domovy. Ako by ste využili túto kampaň na podporu utečencov, utečieniek a migrujúcich ľudí v reálnom živote?) uviedli RESP nasledovné dôvody:

- o Myslím si, že iba málo ľudí sa zaoberá touto problematikou.
- o Už som pracovala s utečencami, a preto mi táto téma bola blízka.
- o Garant UNIS Vienna.

K voľbe témy 3 *Diversity: Europe's strength or weakness? (Diverzita: Silná alebo slabá stránka Európy?)* uviedli RESP nasledovné dôvody:

- o Zaujíma ma táto problematika a rád by som ju riešil.
- o Z uvedených tém sa mi najviac páčila a vedela som si predstaviť písať na danú tému.
- o Najzaujímavejšia, nemalo ju veľa ľudí.
- o Bola v angličtine, zaujímala som sa o danú tematiku.

K voľbe témy 4 *#internet#sloboda#prejavu#zodpovednosť* uviedli RESP nasledovné dôvody:

- o Internet je súčasťou života každého z nás a porušovanie LP aj v tejto sfére je časté a nemalo by zostať nepovšimnuté.
- o Úprimne, za ten naozaj VEĽMI KRÁTKY ČAS som bola schopná práve túto tému spracovať podľa mojich možností čo najlepšie.
- o Veľmi aktuálna téma v súčasnosti, blízka mladým ľuďom, no zároveň veľa priestoru na vyjadrenie práv, názorov a morálnych presvedčení.

- o Bola mi najbližšia.

K rôznym stránkam **aktuálneho celoštátneho kola XIX. ročníka OLP** sa v rôznej miere vyjadrilo 17 žiackych RESP.

Organizačná stránka celoštátneho kola XIX r. OLP

- o Veľmi dobrá. (3x)
- o Svoju prácu zvládli skvelo! Ďakujeme.
- o Väčšia radosť a ochota dobrovoľníkov ☺ (úsmevy, atď.).
- o Výborná.
- o Dobrá.
- o Všetko bolo v poriadku. (2x)
- o Bez problémov.
- o Dlhé prestávky, príliš dlhé sedenie.
- o Ľahšie prihlasovanie do súťaže, administratíva je komplikovaná.

Súťažná časť celoštátneho kola XIX r. OLP

- o Výborná.
- o Som spokojný.
- o Dobrá.
- o Dobrá porota – príjemný, milý prístup.
- o Veľmi príjemná porota.
- o Príjemná porota, ktorá neznervózňovala súťažiacich.
- o Porotcovia boli objektívni a nestranní.
- o Všetko o.k., ale porota by si mala strážiť čas, resp. uvítala by som viac porôt, pretože tí, čo idú poslední sú už unavení.
- o Prísna porota.
- o Pre nás, ktorí sme boli z východu, to bolo náročné na súťaženie vzhľadom na to, že sme cestovali od 4:00.
- o Všetko v pohode, pohodlné stoličky ☺
- o Napadlo mi, či by ste nemohli zvážiť, že by sa počas riešenia modelovej situácie mohli zapojiť aj ostatní súťažiaci. Stalo sa totiž, že jeden súťažiaci povedal obrovskú nepravdu a ja, keďže sa ma tá situácia priamo týkala, mohla by som uviesť veci na pravú mieru, nie aby som tomu súťažiacemu uškodila, ale preto, že na tejto olympiáde ide o to, aby sme aj niečo naučili.
- o Čudná porota, nemôže človek, kt. nehovorí anglicky hodnotiť esej po anglicky ani obhajobu, keďže sa nemôže nič pýtať, lebo nerozumie!
- o Nevyrovnané témy pri modelových prípadoch.

Nesúťažná časť celoštátneho kola XIX. r. OLP

- o Super ľudia, dlhý plenárny večer.
- o Výborná.
- o Obohacujúce workshopy.
- o Skvelé workshopy a diskusie.
- o Zaujímavejšie témy na workshopy; plenárne rozpravy boli super.
- o Hostia by mohli na workshopoch jasne odpovedať na otázky PRIAMA OTÁZKA → PRIAMA ODPOVEĎ.
- o Bola som veľmi spokojná, nenastala chvíľa, ktorú by som hodnotila negatívne, pohyb ľudí z ALUMNI klubu bol super ☺
- o Dobré jedlo.
- o Chválím raňajkový čaj ☺
- o Panelové diskusie boli veľmi neskoro.
- o Hektický program, málo času na nenaplánované diskusie.
- o Pridlhé podujatie.
- o Síce menej voľného času, no spoznala som mnoho super ľudí.
- o Ako si vybrať z workshopov na témy, ktoré sú v reálnom živote „neviditeľné“.

Celková atmosféra celoštátneho kola XIX. r. OLP

- o Super ľudia.
- o Výborná. (2x)
- o Veľmi príjemná, skvelí ľudia a veľké kapacity.
- o Veľmi dobrá.
- o Veľmi pozitívna.
- o 10 bodov z 10, skvelí ľudia, partia na 1-ku.
- o Dobrá. (2x)
- o Veľmi ma pozitívne prekvapila, pretože bola skutočne uvoľnená a priateľská.
- o o.k. (2x)
- o Príjemná, obdobná ako minulý rok.
- o Veľmi príjemná, možno by som vytkla prítomnosť pedagogického sprievodu z dôvodu pretláčania svojich žiakov.

Hodnotenie nového dizajnu tričiek celoštátneho kola XIX. r. OLP

- o Originálne.
- o Páčia sa mi.
- o Výborné/výborný. (2x)
- o Veľmi pekné.
- o Veľmi pekné ☺, možno výraznejšie farby. (2x)

- o Veľmi pekný jednoduchý dizajn.
- o Príjemný a nadčasový, určite ho budem nosiť.
- o Príjemný jednoduchý dizajn.
- o o.k.
- o Nevidela som predošlé.
- o Staré som nepoznala, takže pekné ☺
- o Pekné.
- o Lukáš môže byť so svojou prácou spokojný ☺
- o Pekné a oceňujem aj výber veľkostí.

Iné k celoštátnemu kolu XIX r. OLP

- o Komunikatívni priateľskí ALUMNI.
- o Ďakujem svojmu profesorovi za skvelú prípravu!
- o Nerovnosť výsledných bodov medzi porotami, čo svedčí o rozdielnej prítomnosti a posudzovaní.
- o Aby bola večera v podobnej forme ako raňajky.
- o Myslím, že už nemám čo povedať ☺
- o Nemám iné postrehy.

Podnety k budúcnosti OLP poskytlo 13 žiackych RESP:

- o Som rada, že sa táto súťaž organizuje a dúfam, že sa naďalej bude.
- o Pokračujte v tom, čo robíte ☺
- o Pokračujte v tejto iniciatíve, pretože je to veľmi prospešné pre budúcnosť našej spol.
- o Trochu viac „voľného času“.
- o Možno mierne dlhší čas na napísanie úvahy by bol potrebný.
- o Viac času na napísanie úvahy.
- o Prehodnotiť program, čo sa týka časového harmonogramu a porozmýšľať, či by sa nedal vymyslieť nejaký iný spôsob (rozumiem, že by to bolo finančne náročné) ale aj psychicky a fyzicky pre súťažiacich to je ☺
- o Do budúcnosti by sme ocenili prísun celozrnného pečiva, tvarohu na raňajky a ovocia.
- o Keďže používame plastové poháre, fľaše, lyžičky, obaly – koše na triedený odpad.
- o Recyklácia – veľa plastových fliaš, nech sa začnú triediť, vrchnáky môžu ísť tiež bokom. Diskusia s porotcami a modelové situácie na druhý deň.

- o Viac pozornosti venovať dodržiavaniu ĽP-základných (otroci, zabíjaní, negramotní...) ako uplatneniu rodovej rovnosti a pod.
- o VENI VIDI VICI...
- o OBJEKTIVA JE ZJAVNE NARUŠENÁ – ako môžu čítať porotcovia anglické eseje, keď zjavne nevedia po anglicky. RIEŠENIE – buď nech sú anglické témy a porotcovia, ktorí vedia po anglicky, alebo nech sú len slovenské eseje. Porotcovia nemali žiadne poznámky z čítania esejí (jeden porotca si dokonca čítal eseje na začiatku, keď súťažiaci začal hovoriť. Podľa čoho hodnotili. Chýba mi konkrétna forma napr. argumentácia 10 b., prejav 10 b., vedomosti 10 b., originalnosť 10 b.

Súťažiaci respondenti a respondentky sa mohli vyjadriť tiež **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**. Reagovalo 10 žiackych RESP:

- o Väčší záujem mládeže by tomu pomohol.
- o Ľudské práva treba spoznať, rešpektovať ich a spoznávať ich aj bližšie, napr. aj takýmito súťažami, akou je OĽP.
- o Dúfam, že sa to zlepší.
- o Rozhodne a stále opakujúca sa formulka, vyššia informovanosť ľudí. Nerobiť to ale len formou diskusií ale aj reálneho zapájania obecnstva, zamerať sa aj na „nižšie vrstvy“.
- o Treba robiť osvetu na projektoch na úrovni žiak žiakovi.
- o Máme toľko práv, koľko si vybojujeme, nechránime život, ale naše „vízie“.
- o Nikdy sa o ľudských právach nebude hovoriť dosť. Vytrvalo vytrvávajúť ☺
- o Chýbajú mi v škole predmety ako napr. výchova k ľudským právam, európske štúdiá....
- o Myslím si, že na školách by sa mala zintenzívniť výučba k podpore ĽP.
- o Výbor pre ĽP, členom maj Kotlebovi poslanci – to vidím ako problém, vzhľadom na ich väzby na extrémizmus. Ťažká vymožiteľnosť práv na súdoch.

Pokiaľ išlo o **záujem o účasť a spoluprácu s ALUMNI klubom OĽP**, z 29 žiackych RESP ho neprejavilo 10 RESP, prejavilo 11 RESP, ostatní nereagovali. Súťažiaci, ktorí prejavili záujem o účasť a spoluprácu s ALUMNI OĽP, vyplnili kontaktné údaje.

7.2 DOTAZNÍK – učiteľia a učiteľky – respondenti a respondentky – zistenia

Účiteľská účasť na celoštátnom kole (pedagogický sprievod)	46 učiteľiek a učiteľov	28 učiteľiek	18 učiteľov
Účiteľská účasť na celoštátnom kole (členky a členovia CK OĽP v postupových porotách)	07 učiteľiek a učiteľov	05 učiteľiek	02 učiteľia
Papierový dotazník vyplnilo	20 učiteľiek a učiteľov	17 učiteľiek	03 učiteľia
Dotazník via aplikácia vyplnilo	0 učiteľiek a učiteľov	0 učiteľiek	0 učiteľov

Dotazník vyplnila menšia polovica učiteľských respondentiek a respondentov (ďalej „RESP“), čo je porovnateľné s predchádzajúcim celoštátnym kolom XVIII. ročníka OĽP. Treba pp. brať v úvahu, že časť z nich bola súčasťou porôt a ich zaneprázdnenosť bola značná. Ako vidno, nik z učiteľských RESP nesiahol po novinke, mobilnej aplikácii.

Anonymne dotazník vyplnilo 7 RESP, **neanonymne** 13 RESP.

Poznámky k spracovaniu a štúdiu dotazníkov:

- Presné znenie dotazníkov je v prílohovej časti kroniky.
- Uvádzame základné zistenia z tých odpovedí, ktoré boli k dispozícii.
- Nakoľko dotazníky pre učiteľskú i žiacku časť RESP boli vo viacerých položkách identické, poskytujú možnosť porovnania odpovedí žiackeho a učiteľského segmentu.
- Voľne formulované výroky uvádzame všetky a bez úpravy.

Rok narodenia učiteľských RESP sme zisťovali prvý raz v ére dotazníkov OĽP. Takáto je veková štruktúra ročníkov: 1955 (1); 1956 (1); 1959 (1); 1960 (2); 1961 (2); 1963 (1); 1964 (1); 1971 (1); 1972 (1); 1974 (1); 1975 (2); 1976 (1); 1977 (1); 1978 (1); 1986 (1); 1989 (2).

Aké predmety učia učители a učitelky? Občianska náuka bola uvedená 16x, Etická výchova 5x, Dejepis 8x, Spoločensko-vedný seminár 1x, Sociológia 1x, Filozofia 1x, Medzinárodné vzťahy 1x, Umenie a kultúra 1x, Pedagogika 1x, Slovenský jazyk/lit. 4x, Nemecký jazyk 2x, Ruský jazyk 2x, Francúzsky jazyk 1x, Anglický jazyk 1x, Technické kreslenie 1x, Stroj.technológie 1x, Výpočtová technika 1x.

Z dotazníka vyplynulo, že **nik z učiteľských RESP nebol na OĽP prvýkrát!** Všetci a všetky boli na OĽP opakovane, a to preto (ako uviedli), že v OĽP pôsobia buď od jej začiatkov, alebo niekoľko rokov.

Dotazník sledoval, **kto inicioval prihlásenie sa/prípravu žiackych súťažiacich do/na OĽP.** Zo záznamov učiteľských RESP vyplýva, že na podnet učiteľa/učiteľky sa do OĽP prihlásili, ale pripravovali sa samostatne 3 súťažiaci. Na podnet učiteľa/učiteľky sa prihlásilo a spolu s ním/ňou sa pripravovalo 14 súťažiacich. Z vlastnej vôle sa prihlásilo/samostatne sa pripravovalo 0 súťažiacich. Z vlastnej vôle sa prihlásili, ale s učiteľskou pomocou sa pripravovali 4 súťažiaci (zaujímavé je, že tieto odpovede temer kopírujú tie minuloročné).

Podľa vyjadrení 20 učiteliek a učiteľov z **prítomných žiačok/žiacov sa predchádzajúceho XVIII. ročníka OĽP nezúčastnilo 10 súťažiacich.** Z tých 10, ktorí sa ho zúčastnili, 1 súťažil v školskom kole, ale nepostúpil do krajského kola; 5 súťažili v krajskom kole, ale nepostúpili do celoštátneho kola; 3 súťažili v celoštátnom kole, ale nepostúpili do finálovej 12-tky; 1 súťažil a umiestnil sa na prvých miestach celoštátneho kola (2. miesto).

Výpovedných reflexií učiteľských RESP **ku školským kolám OĽP** bolo 9 z 20. Sú nasledovné:

- o Vždy je záujem cca 10 – 12 žiakov o OĽP, chcela by som viac motivovať a povzbudzovať ich záujem, chcem vytvoriť verejnú nástenku k ochrane ĽP na škole (Evanjelické gymn., Banská Bystrica)
- o Prebehlo v riadnom termíne, bez problémov, záujem žiakov bol dostatočný (Gymn., ul. 17. Nov., Topoľčany)
- o Študenti majú záujem o OĽP problematiku, prípadovú štúdiu (OA M. Hodžu, Trenčín)
- o Mám ustálenú formu, podobnú ako na krajskom kole, test, potom ústna časť 3 najlepších (Gymn. Sv. Moniky, Prešov)

- Využili sme na testovanie elektronický spôsob – moodle. Mali sme vyše 20 súťažiacich, ich výkony boli veľmi vyrovnané (XY)
- Školské kolo organizujem ja a kolegovia boli spokojní s realizáciou (XY)
- Máme v ročníku len dve triedy. Existuje množstvo súťaží. Preto školské kolo organizujem výberovým konaním. Tento model sa mi osvedčil a budem ho naďalej aplikovať (Gymn. J. Lettricha, Martin)
- Skvele zorganizované (XY)

Ku krajskému kolu XIX. ročníka OLP sa z 20 učiteľských RESP výpovedne vyjadrilo 10, a to nasledovne:

BB kraj

- Náročné tézy! Odborné školy nemajú šancu, čo sa odrazilo na celoštátnom kole (väčšina gymnazistov)!
- Organizácia bola dobre zabezpečená.

NR kraj

- Skvele zorganizované.

TN kraj

- OA Prievidza, koordinátor D. Majdanová – výborná organizácia, priateľská pracovná atmosféra.
- OA Prievidza, výborne zorganizované.

PO kraj

- OA Prešov, žiačka sa sťažovala, že na chodbe bola zima.
- Zima na chodbe, súťaž je celodenná. Organizátor by mohol ponúknuť možnosť objednať si obed v školskej jedálni s tým, že by sme si ho zaplatili. Po vymrznutí by sa teplá strava ocenila.
- OA Prešov, veľmi krátky čas pre písanie úvahy.

ZA kraj

- Gymnázium sv. F. z Assisi, Žilina. Priestory vyhovujúce, atmosféra vládnuca v škole je „empatická“. Model jednej hodnotiacej komisie je spravodlivý na objektívne hodnotenie (keď súťažil žiak člena komisie, tak ho hodnotil ďalší člen – p. Minek). Myslím si, že treba (je nutné) mať predmet na všetkých stredných školách s rovnakou časovou dotáciou (a tá by mala byť väčšia ako doteraz). Veď každý žiak je občanom, ten občan, ktorý vie nielen slovensky atď ale je „gramotný“ aj v oblasti „občianstva“.
- Gymnázium sv. F. z Assisi, Žilina. O.k.

Jesenných vzdelávacích podujatí pre multiplikátorky a multiplikátorov ľudských práv v októbri 2016 sa z 20 učiteľských RESP zúčastnilo 11. Uvedené boli nasledovné hodnotenia:

- o Zisk informácií o organizácii a obsahu tejto súťaže.
- o Zaujímavý a inšpiratívny hosť – beseda, prednáška (Žilina).
- o Podnetné podujatie.
- o Pracovali sme v skupinách, bolo to podnetné. Dostali sme sa k podnetným informáciám.
- o O.k.

Ako dôvody tých RESP, ktorí sa nezúčastnili, boli uvedené:

- o Pracovné povinnosti.
- o V októbri som absolvoval obhajobu 2. atestácie (časový dôvod).
- o Zúčastnila sa kolegyňa.
- o Zmeškala som termín.
- o Nebola som zaradená na vzdelávanie (asi z dôvodu veku).
- o Kolízia termínov školení.
- o Organizované bolo v inom kraji.
- o Buď som nepostrehol, alebo nedostal mail.

S publikáciami *Slovník LP (2013)*, *Vybrané texty k LP (2013)* a *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015)* nepracovali len 4 učiteľskí RESP. Zvyšných 16 učiteliek a učiteľov s publikáciami pracovalo a 11 pripojili aj hodnotenia:

- o Veľmi kladne – ako učebnú pomôcku a zároveň základnú literatúru pre prípravu OĽP.
- o Kladne, sú prínosom a podkladmi pre prípravu žiakov na OĽP.
- o Pozitívne. (2x)
- o Pozitívne, inšpiratívne, využívam na hodinách.
- o Veľmi pozitívne.
- o Hodnotím ich ako veľkú pomoc učiteľom, keďže o materiály je núdza.
- o O.K.
- o Na veľmi dobrej úrovni.
- o Ako podnetné.
- o Výborné.

Podľa vyjadrení učiteľských RESP sa 15 ich žiakov a žiačok nezúčastnilo inej **príbuznej súťaže**. Zúčastnili v 5 prípadoch. Išlo o tieto súťaže: Mladý Európan – víťazka celoštátneho kola. Objektívnejšie hodnotenie vedomostí žiakov, obľúbená súťaž u

žiakov; Mladý Európan – 2016, 2. miesto; Mladý Európan – 2016, 5. miesto; Moja Európa, Ružomberok 2017, bez umiestnenia; Dejiny Československa 2016.

Možnosť hodnotenia **krajskej komisie OĽP** z 20 učiteľských RESP nevyužili 3 RESP a využilo 17 RESP. Z nich 7 uviedlo, že v KK už pracujú. Záujem o spoluprácu s KK prejavili 3 RESP, 1 v BA kraji, 1 v NR kraji a 1 v PO kraji. Záujem o prácu v KK bol avizovaný 1x v BB kraji a 1x v KE kraji. Nezáujem o prácu v krajskej komisii rs. o spoluprácu s ňou uviedli 4 RESP, z toho 2x v PO kraji, 1x v NR kraji a 1x v neoznačenom kraji. Jeden RESP poznamenal: Nevie, čo to obnáša.

Uvádzame všetky výpovede, ktoré uviedli učiteľky a učители **k celoštátnemu kolu XIX. ročníka OĽP** (nie vždy bolo uvedené stanovisko ku každej zložke):

Organizačná stránka celoštátneho kola XIX. r. OĽP

- o Výborná. (5x)
- o Výborné organizačné zabezpečenie.
- o Veľmi dobre zabezpečené.
- o Veľmi dobrá.
- o Dobrá.
- o Dobrá. Nepáči sa mi ubytovanie mimo hlavnej budovy.
- o Veľmi dobrá úroveň.
- o Myslím si, že program bol dosť náročný na vstrebávanie informácií a bol krátky čas a priestor na psychohygienu (myslím čas mimo súťaženia – workshopy...)
- o Vhodnejší by bol termín od UT do ŠTV., v piatok je problematické cestovať smerom na Stredné Slovensko.
- o V jednotlivých porotách bolo málo stoličiek → učiteľ stál vo dverách a tým rušil priebeh argumentácie súťažiacich.

Súťažná časť celoštátneho kola XIX. r. OĽP

- o Výborná. (4x)
- o Veľmi vysoká úroveň.
- o Na vysokej úrovni.
- o Veľmi dobrá.
- o Veľmi dobrá úroveň.
- o Vyčerpávajúca.
- o V poriadku.

- o V poriadku, vyžadoval sa prehľad a súvislosti.
- o Esej a úvaha, ktorú mali žiaci písať → esej a úvaha sú to isté? Myslím si, že nie a žiaci pri obhajobe (aj prác písaných v SJ uvádzali svojepráce ako eseje). Pri pokynoch na krajskom kole boli slovne informovní a upozornení, že píšu úvahu.
- o Nemyslím si, že je jasné, čo vlastne vyžadujete od žiakov, či esej alebo úvahu. V Propozíciách je úvaha, pričom mnoho porotcov spomína esej. Okrem toho, na základe toho, čo som si vypočul pri obhajobe je nesporné, že mnohí písali esej, nie úvahu. Podľa umiestnenia sa autori esejí dostali vysoko a nebolo a nebolo im to vytknuté. Ja sám som za písanie esejí, avšak trval som na úvahe. Esej má vyššiu kognitívnu úroveň a môže byť analyticky hlbšia. Preto si myslím, že buď zavedte eseje, alebo ich nehodnoťte, prípadne strháajte body. Je to pre žiakov frustrujúce a nefér. Podotýkam, že vychádzam z počutého, nie z objektívneho posudzovania ostatných prác. / Nekonzistentnosť otázok pri „semifinálových kolách“ i mpri finále, nielen pri prípadových štúdiách. / otázky porotcov často nekorektné, sugestívne, raz dokonca pri finále sexistická a stereotypná otázka typu „Hádaj, na čo myslím...“ / Drobnosť, ale spôsobujúca diskomfort sú mikrofóny.
- o 1. Modelová situácia sa mi zdala neporovnateľne náročnejšia ako zvyšok.
- o Nech sa poroty dohodnú na rovnakom bodovaní.
- o Neobjektívne hodnotenie, Dr. Guráň a členovia komisie absolútne nereagovali na odborne zlé vedomosti žiakov, ktoré verejne žiaci odprezentovali – skoro o 100 b bol rozdiel medzi súťažiacimi 1,2,3 komisie (poroty) – posunuli súťažiacu nie na základe vedomostí (neovládala základné dokumenty LP) ale len preto, že bola „rómka“! V našej skupine boli ďaleko lepší študenti, lepší ako moja študentka, ktorí nepostúpili a zaslúžili by si to!

Nesúťažná časť celoštátneho kola XIX r. OLP

- o Výborná. (2x)
- o Doplniť aj kultúrny program.
- o Skvelý program, hostia.
- o Bohatý program – O.K.
- o Podnecujúca.
- o Obohacujúca.
- o Vyčerpávajúca, bohatá.
- o Zaujímavé prednášky a diskusie.
- o Besedy a workshopy na vysokej úrovni.

- Zaujímaví hostia.
- O.K.
- Odporúčam napr. spoločný výlet do Modry.
- Nahustený program.

Celková atmosféra celoštátneho kola XIX. r. OLP

- Výborná. (8x)
- Výborná atmosféra.
- Veľmi príjemná pracovná atmosféra.
- Pracovná ale príjemná.
- Príjemná, pracovná.
- Veľmi dobrá. (2x)
- Podnetná, veľmi príjemná.
- Dobrá.

Hodnotenie nového dizajnu tričiek celoštátneho kola XIX. r. OLP

- Super.
- Veľmi estetické ☺
- Veľmi pekné.
- Výborne.
- Návrh je vyvážený, „esteticky čistý“, ale zvolila by som dominantnejšie farby – výraznejšie.
- Páči sa mi dizajn tričiek.
- Hodnotím pozitívne.
- O.K.
- O.K. ☺
- O.K. – preferujem výraznejší dizajn.
- Pekné.
- Sympatické.
- Ako vždy, nesklamal.
- Nevidela som ich. (2x)

Iné k celoštátnemu kolu XIX. r. OLP

- Chválím organizáciu.
- Výborne.
- Doporučujem, aby komisia pred začiatkom oboznámila súťažiacich s priebehom a spôsobom hodnotenia, lebo sú aj súťažiaci, ktorí sú na

celoslovenskom kole 1.x. / komisie by mali mať rovnaký počet členov. /
Finálové otázky by mali byť vyvážené (náročnosť) – aj člen poroty (sám je
politológ) sa vyjadril v tom zmysle, že ot. č. 8, 9 sú náročné, ťažké: „spadla mi
sánka“...

- o Nahustený program.
- o Cestovala som so žiačkou od 5.00, súťažila o 18:10, čo bolo pre ňu veľmi
vyčerpujúce. Možno by bolo dobré zvážiť vymeniť obhajobu esejí, až potom,
na druhý deň riešiť prípady.
- o Privítali by sme Ročenku OĽP.
- o Privítala by som jeden workshop venovaný iba učiteľom súvisiaci s činnosťou
na vyučovaní.

Podnety učiteliek a učiteľov k budúcnosti OĽP:

- o Mala by pokračovať.
- o Nech bude naďalej!
- o Určite je to snaha o udržanie tohto naozaj jedinečného podujatia do
budúcnosti v tomto rozsahu.
- o Táto forma sa mi páči.
- o Organizáciu a priebeh súťaže hodnotím veľmi pozitívne.
- o Každopádne z piatich hviezdíček 4, takže super.
- o Zmeniť systém hodnotenia žiakov, tento je VEĽMI SUBJEKTÍVNY.
- o Možno panelová diskusia pre učiteľov – kam smerujeme, naše problémy.
- o Možno zvážiť viac zážitkové aktivity pre účastníkov alebo navštíviť význ. miesta
v okolí v čase po ukončení súťaženia (napr. Modra – Múzeum L. Štúra).
- o Ocenil by som workshop iba pre učiteľov, zameraný na výmenu skúseností
o vyučovaní ľudských práv.
- o Ubytovanie v 1 budove učiteľ a žiak.
- o Nemám.

Postrehy a podnety učiteliek a učiteľov k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR:

- o Som veľmi rada, že sa pracuje s mladými ľuďmi. Chýba však podpora
a docenenie zo strany MŠ SR.
- o Vďaka OĽP sa zvyšuje povedomie u mladých ľudí.
- o Vďaka organizátorom za OĽP. Ale sledujem stále väčší nedostatok financií.
Vidieť, že školstvo je %.

- Formalizmus. Hodnotenie občanov k problematike ĽP vyžaduje INFORMOVANOSŤ, ČO SA MI JAVÍ AKO PROBLÉM.
- Vylúčiť MAZUREKA z Výboru pre ľudské práva! Je to hanba!!!
- Veľmi slabá.
- Snáď vtiahnuť do problematiky ĽP aj učiteľov iných predmetov, mám pocit, že okrem občiankára sa o ne iní nezaujímajú.
- Veľmi sa mi páčilo, že v správach na STV bola vždy zaradená reportáž o holokauste.
- Zo strany orgánov a inštitúcií to vnímam na úrovni „papier znesie všetko“. Myslím si, že nemôžeme túto problematiku nechať len na úrovni občianskej iniciatívy a participácie. Nutné je to riešiť aj systémovo (M.škol.)
- Nezkonzistentnosť politikov vo vyhláseniach a činoch.

8. Štatistika XIX. ročníka OLP (2016/2017)

Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv
a demokratického občianstva, október 2016

Celková účasť SR podľa 8 krajov a 4 miest podujatí

Dňa	Kraj a miesto	Učitelia	Učiteľky	Σ	Žiaci	Žiačky	Σ	Part- ner	SPOLU
12.10.	BA – Bratislava	00	15	15	00	00	00	03	18
12.10.	NR – Bratislava	00	12	12	00	00	00	00	12
12.10.	TT – Bratislava	02	07	09	00	00	00	00	09
18.10.	BB – B. Bystrica	01	15	16	00	00	00	01	17
19.10.	KE – Prešov	02	12	14	00	00	00	00	14
19.10.	PO – Prešov	03	10	13	06	19	25	00	38
20.10.	TN – Žilina	01	11	12	00	00	00	00	12
20.10.	ZA – Žilina	07	21	28	00	00	00	02	30
	Spolu	16	103	119	06	19	25	06	150

Školské kolá OLP, december 2016

Kraj	Počet zúčastnených škôl				Počet zúč. súťažiacich			Počet zúčast. učiteľov		
	Spolu	Z toho Gym./lyc	Z toho SOŠ	Spoj. a iná	Σ	Z toho žiacok	Z toho žiakov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	28	19	04	05	436	234	202	26	24	02
BB	33	17	16	--	346	187	159	33	26	07
KE	49	23	26	--	596	273	323	28	22	06
NR	39	14	25	--	536	255	281	33	28	05
PO	34	20	14	--	481	282	199	34	25	09
TN	26	11	15	--	373	188	185	78	72	06
TT	14	09	05	--	189	96	93	14	11	03
ZA	44	17	27	--	552	386	166	44	33	11
Spolu	267	130	132	05	3509	1901	1608	290	241	49

Krajské kolá OLP, 8.2.2017 (BA kraj 7.2.2017)

Kraj	Účasť škôl					Z toho OA	Z toho Iná škola
	Spolu	Z toho Gymn.	Z toho Lýceí	Z toho SOŠ	Z toho Spoj. škôl		
BA	23	13	01	03	02	01	03
BB	29	15	00	14	00		
KE	46	23	00	23	00		
NR	38	14	00	24	00		
PO	32	19	00	13	00		
TN	21	10	00	11	00		
TT	14	09	00	05	00		
ZA	42	16	00	26	00		
Spolu	245	119	01	119	02	01	03

Kraj	Účasť súťažiacich			Účasť učiteľov		
	Spolu	Z toho žiačok	Z toho žiakov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	37	20	17	17	15	02
BB	29	17	12	28	23	05
KE	46	24	22	28	22	06
NR	38	19	19	33	31	02
PO	32	17	15	26	18	08
TN	21	08	13	21	19	02
TT	25	11	14	14	11	03
ZA	42	28	14	42	33	09
Spolu	270	144	126	209	172	37

Z krajských kôl do celoštátneho kola postúpili:
počet súťažiacich a reprezentované školy

Stredná škola	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	Spolu
Gymnázium štátne	05	05	05	06	02	06	03	07	39
Gymn. štátne: Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium	01								01
Gymnázium štátne športové							01		01
Gymnázium štátne špeciálne	01								01
Gymnázium cirkevné	01	01	02		02		03	01	10
Obchodná akadémia štátna				01	01	01			03
Obchodná akadémia súkromná					01				01
Stredná odborná škola štátna		01	01	01	02		01		06
Stredná odborná škola súkromná		01							01
Stredná umelecká škola						01			01
Spolu škôl	08	08	08	08	08	08	08	08	64

Celoštátne kolo OLP, 5. – 7. apríl 2017, celková účasť

Účastníci a účastníčky	Muži	Ženy	Spolu
Žiacka obec/súťažiaci a súťažiace	35	26	61
Učiteľská obec/Pedagogický sprievod	18	28	46
Poroty	07	09	16

Organizačný tím	04	06	10
Partneri, spoluorganizátori, hostia	22	32	54
SPOLU	86	101	187

XIX. ročník OĽP (2016/2017), celková účasť

Celková účasť žiakov a žiačok v XIX. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	25
Školské kolá	3509
Krajské kolá	270
Celoštátne kolo	61
SPOLU	3865

Celková účasť učiteliek a učiteľov v XIX. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	119
Školské kolá	290
Krajské kolá	209
Celoštátne kolo	46
SPOLU	664

Celková účasť žiackej, učiteľskej obce, et al v XIX. ročníku OĽP

Žiaci a žiačky	3865
Učitelia a učiteľky	664
Poroty, organizačný tím, partneri, spoluorganizátori, hostia celoštátneho kola	80
SPOLU	4609

9. Reportáže a príspevky

9.1 Úvodom

Táto tradičná rubrika sa každý rok venuje reflexiám víťaziek a víťazov celoštátnych kôl, ktorým sa ako ceny dostali atraktívne, spravidla zahraničné študijné pobyty v prestížnych medzinárodných organizáciách, napríklad v OSN, inštitúciách EÚ, mimovládnych organizáciách alebo medzinárodné mládežnícke výmeny. Ide o to zachytiť význam týchto pobytov pre naše víťazky a našich víťazov, rolu inštitúcií, kľúčových pre podporu na ochranu demokracie a ľudských práv a zážitky z medzinárodných mládežníckych stretnutí a programov. A napokon, vždy vítame aj spätné pohľady – výpovede o samotnej OĽP.

Víťazom celoštátneho kola a tým aj víťazom XIX. ročníka OĽP sa stal **Matej Čerman z Gymnázia J. G. Tajovského v Banskej Bystrici**. Pripísal si však aj ďalší úspech. Je zároveň autorom víťaznej úvahy na tému, ktorú navrhla a vyhodnotila Informačná služba OSN/UNIS vo Viedni. Získal tak hneď dve prestížne ceny. Ako víťaz XIX. ročníka študijný pobyt v európskych inštitúciách v Bruseli, ktorý venovalo Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku a ako autor úvahy poukaz na návštevu OSN vo Viedni pre dve osoby od UNIS.

Do uzávierky Kroniky XIX. ročníka OĽP¹⁸ stihol Matej absolvovať návštevu OSN vo Viedni, 14. augusta 2017, a napísať z nej príspevok. Reportáž z druhého študijného pobytu (pp. októbrového) prinesieme v nasledujúcej kronike.

9.2 Matej Čerman: Ako som spoznal UNIS

“Telefón, ruksak, sako, opasok,” povedal bezpečnostný pracovník predtým, než sme prešli skenerom. Bol horúci augustový deň a práve sme vchádzali do Vienna International Centre. Pri vstupe si nás vyzdvihla zamestnankyňa Informačnej služby OSN (UNIS) a cez nádvorie, lemované vlajkami 195 členských a pozorovateľských štátov, nás zavedla až ku kanceláriám UNIS-u. Tam nás privítala pani Irene Hoeglinger-Neiva, ktorá nám

---

¹⁸ Kroniku XIX. ročníka sme sa v roku 2017 snažili dokončiť skôr ako zvyčajne, aby sme stihli jej tlač z prostriedkov rezervy predsedu vlády SR a aby sme mohli výtlačky čím skôr distribuovať plénu a partnerom OĽP.

porozprávala o úlohách, ktoré UNIS vykonáva. Následne nás odviedla späť ku vchodu, kde sme sa pridali k prehliadke budov OSN so sprievodkyňou.

Vo Vienna International Center sídli množstvo medzinárodných organizácií a dovedna tu pracuje až 4500 zamestnancov z celého sveta. Prišli sme k sídlu Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, ktorá sa zaoberá mierovým využitím jadrovej energie na výrobu elektriny či v medicíne, no tiež zabezpečuje, aby sa jadrový materiál nedostal do nesprávnych rúk. Smutné momenty z histórie jadrovej energie nám pripomenulo video, ktoré zobrazovalo všetky zaznamenané testy jadrových zbraní. Na mape blikali tisíce žiarivých bodov a každý znázorňoval nepredstaviteľne ničivý výbuch. Všetko ale nebolo negatívne. Z vitríny sa ligotala Nobelova cena mieru, ktorú organizácia dostala za svoju prácu. Informačné panely vysvetľovali činnosť Prípravnej komisie pre CTBTO, medzinárodnú dohodu, ktorá jadrové testy celkom zakáže. Hoci na jej plnú implementáciu je potrebné, aby ju ratifikovalo viacero krajín, už teraz sa vo Viedni zhromažďujú a vyhodnocujú údaje zo senzorov po celom svete. Dáta z nich dokážu odhaliť jadrové testy, ktoré by niektoré krajiny chceli pred svetom skryť. Tiež ale dokážu pomôcť pri predvídaní vln tsunami po zemetraseniach.

Ďalej nás prehliadka zaviedla do jednej z rokovacích sál. Táto rozsiahla miestnosť pojme až 330 ľudí – zástupcov členských a pozorovateľských krajín. Dozvedeli sme sa o náročnej práci tlmočníkov, ktorí simultánne prekladajú medzi šiestimi oficiálnymi jazykmi OSN. Pri ich výbere sú uplatňované prísne kritériá, ktoré zabezpečujú, že patria k absolútnej špičke vo svojom odbore. Pri ceste spleťou širokých chodieb sme mohli vidieť, že Vienna International Centre je v podstate malým mestom v meste. Má vlastné reštaurácie, kaviarne, pobočku banky, pošty a dokonca aj cestovnej kancelárie. Dorazili sme späť ku kanceláriám UNIS-u, kde sme sa od prehliadky odpojili. Tam už boli pripravené zamestnankyne z UNIS-u, ktoré so mnou natočili video ako súčasť kampane k 70. výročiu Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Mohol som si vyskúšať, aké je to rozprávať do kamery s pomocou čítačky s textom

Potom sme sa stretli s riaditeľom UNIS-u, pánom Martinom Nesirkym. Spolu s pani Irene Hoeglinger-Neiva nás pozval na obed do jednej z reštaurácií. Konverzačných tém bolo dosť: situácia na Slovensku i mimo neho, môj úspech na olympiáde, jeho plodný život a kariéra, OSN... Príjemne ma prekvapilo, že mal dokonale naštudovanú moju úvahu. Po obede a foteňí nás pán Nesirky predstavil Ondrejovi Gavalecovi, prvému tajomníkovi slovenskej misie pri OSN vo Viedni. S tým sme sa porozprávali o tom, ako pracuje slovenský diplomat. Ide o veľmi rôznorodú prácu, ktorej špecifiká závisia na mieste

vyslania. Napríklad vo viedenskom OSN sa slovenská misia stará najmä o odborné záležitosti, ako je atómová energia či boj proti drogám a zločinu.

Môj deň vo Viedni veľmi poučný, uvidel som na vlastné oči fungovanie medzinárodnej organizácie a stretol sa so zaujímavými ľuďmi. Som veľmi rád, že som vďaka Olympiáde ľudských práv a UNIS-u mal túto príležitosť.

Ondrej Gavalec, 1. tajomník Stálej misie SR pri OSN vo Viedni, Matej Čerman, Pavol Čerman (otec) a Martin Nesirky, vedúci Informačnej služby OSN vo Viedni (zľava doprava)

9.3 Ohlasy pedagogického zázemia OĽP

Netradične, ale radi a s vďakou na tomto mieste uvádzame ohlasy, ktoré sme zozbierali v komunikácii s učiteľskou bázou OĽP.

Pred celoštátnym kolom XIX. r. OĽP avizovala pani učiteľka **PhDr. Silvia Gunišová** z **Gymnázia A. Vrábla v Leviciach**, že žiaľ nemôže prísť so svojim žiakom. Zároveň uviedla:

Niekoľkokrát som sa zúčastnila celoslovenského kola OĽP a viem, že je to jedno z mála podujatí, kde má učiteľ dojem, že si ho vážia.

Pani učiteľka **Mgr. Jana Bohunická** z **Gymnázia Jána Papánka v Bratislave** nám po celoštátnom kole XIX. r. OĽP, 27.4.2017 napísala:

Dobrý deň, vážená pani Horná.

Dovoľte, aby som sa Vám v mene všetkých učiteľov a učiteľiek, "skalných aktívnych členov OĽP", poďakovala za výbornú organizáciu, za veľmi dobre volených pozvaných hostí, za tvorivú a priateľskú pracovnú atmosféru na Celoštátnom kole OĽP v Harmónii. Je veľmi dobré, že sa ešte stále môžeme stretávať, odovzdávať si skúsenosti a vzájomne sa obohacovať v dobe, ktorá nie veľmi praje vzdelávaniu. O to viac si ceníme, že osobne zaštitujete OĽP a venujete svoju energiu takémuto dôležitému podujatiu.

Srdečná vďaka za zmysluplne spoločne strávený čas.

So srdečným pozdravom

Jana Bohunická

Po celoštátnom kole XIX. ročníka, 30.4.2017, nám napísala pani učiteľka **PaedDr. Zuzana Mészárosová** z **Obchodnej akadémie v Leviciach**. Vo svojom emaili poslala link na článok, ktorý vyšiel v **Učiteľských novinách** (<http://www.ucn.sk/skoly/stredne/ludske-prava-v-rezii-stredskolakov>) a uviedla:

Ešte raz vďaka za skvelú organizáciu a potešenie ducha učiteľa a posilu pedagogického optimizmu :).

A tu je jej článok:

Ľudské práva v rézii stredoškólkov

UCN

30.apríl 2017, 16:51

Olympiáda ľudských práv je nielen skvelou vedomostnou súťažou, ale zároveň je výnimočná v tom, že podporuje angažovanosť mladých ľudí nielen vo veľkých spoločenských témach, ale aj v otázkach medziľudských vzťahov. Olympiáda tieto problémy presne definuje a pomáha študentom hľadať odpovede.

Špička šiestich desiatok odborníkov na ľudské práva z radov stredoškólskych študentov sa stretla začiatkom apríla na celoštátnom kole Olympiády ľudských práv 2017 v Modre-Harmónii. Tí v rámci súťaže riešili rôzne modelové situácie, ktoré sa týkajú slobody, etiky i ľudských práv. Nie sú to vymyslené situácie, vychádzajú zo skutočných udalostí, ktoré sa v uplynulom období stali. Študenti sa nad nimi zamýšľali, hľadali možné riešenia a formulovali vlastné názory i argumenty. Súčasťou olympiády bola aj obhajoba úvah, ktoré stredoškóľáci písali na štyri rôzne témy. Tento rok ich najviac zaujala téma slobody prejavu a zodpovednosť na internete, ale aj téma rešpektovania rozmanitosti kultúr.

Vo finálovom kole, ktoré absolvovalo 12 najlepších obsadila 3. miesto Kristína Ježová z Gymnázia v Nových Zámkoch, Matej Gajdoš z Gymnázia Boženy Slančíkovej-Timravy v Lučenci získal 2. miesto a absolútnym víťazom tohto ročníka sa stal Matej Čerman z Gymnázia Jozefa Gregora-Tajovského v Banskej Bystrici. Nitriansky kraj reprezentovalo spolu osem študentov. Podľa slov Gabriely Horňákovej, jednej zo súťažiacich z Obchodnej akadémie v Leviciach, celoslovenské kolo OĽP bolo prehliadkou nielen skvelých výkonov mladých ľudí v oblasti ľudských práv, ale zároveň i skvelých ľudí, ktorí majú záujem o budovanie lepšej budúcnosti.

Študenti sa ľudským právam musia učiť podobne ako sa učia, chodiť, rozprávať, čítať i písať, ľudské práva sa musia stať ich pevnou súčasťou, lebo potrebujeme žiť v spoločnosti, ktorá rešpektuje práva každého človeka.

Text: Zuzana Mészárosová

10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

Slovak Commission
for **UNESCO**
Slovenská komisia
pre **UNESCO**

Kancelária prezidenta
Slovenskej republiky

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

11. Prílohy

1. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP v slovenskom jazyku
2. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XIX. ročníka OĽP v anglickom jazyku
3. Plagát celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP v slovenskom jazyku
4. Plagát celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP v anglickom jazyku
5. Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP
6. Súťažný poriadok celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP
7. Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole XIX. ročníka OĽP
8. Workshopy celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP
9. Prehľad tém esejí/úvah OĽP za I. – XIX. ročník OĽP
10. Dotazníky spätnej väzby – formuláre, XIX. ročník OĽP
11. Diplomy Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku pre učiteľky a učiteľov OĽP.
12. Tričko OĽP XIX. ročníka.

Skratky:

CK OLĽP – Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv
EPAS – European Parliament Ambassador School (Ambasádorská škola Európskeho parlamentu)
FRA – Fundamental Rights Agency (Agentúra Európskej únie pre základné práva)
HVS – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
IKEP – Informačná kancelária Európskeho parlamentu v Slovenskej republike
IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
KK OLĽP : Krajská komisia/Krajské komisie Olympiády ľudských práv
MPC – Metodicko-pedagogické centrum
MŠVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MZVaEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
NÚCŽV – Národný ústav celoživotného vzdelávania
OLĽP – Olympiáda ľudských práv
OSN – Organizácia Spojených národov
POP – Pedagogicko-organizačné pokyny
POPS – Predmetové olympiády a postupové súťaže
SAAMS/SAAIC – Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu
SR – Slovenská republika
ŠaKS CĎV UK – Študijné a kongresové stredisko Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského
ŠK OLĽP – Školská komisia/Školské komisie Olympiády ľudských práv
ŠPÚ – Štátny pedagogický ústav
TEUS, n.o. – Učitelia a učiteľky za Európsku úniu na školách.
UNESCO Chair – UNESCO katedra pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave/UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University
UNIS – Informačná služba OSN, Viedeň
YFU Slovensko – Youth for Understanding Slovensko
ZEKS – Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

ZÁŠTITA NAD PODUJATÍM:

minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

PODPORA PODUJATIA:

dotácia z rozpočtovej rezervy predsedu vlády Slovenskej republiky a partneri

POZVÁNKA

**na celoštátne kolo 19. ročníka Olympiády ľudských práv
5. – 7. 4. 2017, Modra-Harmónia**

NOSNÁ TÉMA

*Sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vyznania
v kontexte demokratického občianstva*

Registrácia, ubytovanie, stravovanie, slávnostné otvorenie, súťaž a vyhodnotenie súťaže:

Študijné a kongresové stredisko ČDV UK Modra-Harmónia, Modra-Harmónia č. 3553, Modra

GPS súradnice: 48.354338; 17.311167 <https://cdv.uniba.sk/saks/>

PROGRAM

5.4.2017 streda

09:00 – 11:00	Registrácia účastníčok a účastníkov
11:00 – 12:00	Porada porôt a žrebovanie súťažiacich
12:00 – 13:00	Obed
13:30 – 14:30	Slávnostné otvorenie <u>Privítanie:</u> Dagmar Horná , Celoštátna komisia OĽP <u>Príhovor:</u> Oľga Nachtmannová , Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR <u>Prejav:</u> Martin Nesirky , Informačná služba OSN, Viedeň
14:30 – 16:30	Súťažná časť 1.1.: Riešenie modelových prípadov
16:30 – 17:00	Prestávka s občerstvením
17:00 – 19:00	Súťažná časť 1.2.: Riešenie modelových prípadov
19:00 – 20:00	Večera a prihlasovanie na workshopy
20:00 – 21:30	<u>Plenárna rozprava k nosnej téme XIX. ročníka OĽP:</u> Miroslav Kusý, František Mikloško, Ondrej Prostředník, Zuzana Številová, Monika Vrzgulová a moderátor Kálmán Petőcz

6.4.2017 štvrtok

06:30 – 08:00	Raňajky
08:00 – 10:00	Súťažná časť 2.1.: Obhajoba úvah
10:00 – 10:30	Prestávka s občerstvením
10:30 – 12:30	Súťažná časť 2.2.: Obhajoba úvah
12:30 – 13:30	Obed
13:30 – 14:00	Príprava na workshopy
14:00 – 17:30	Paralelné workshopy v dvoch blokoch

14:00 – 15:30	Prvý blok workshopov <u>1. 10 rokov FRA - misia, úlohy, dosiahnuté výsledky</u> , Elena Balzarini , Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), Viedeň <u>2. Diplomacia ľudských práv</u> , Barbara Illková , Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
15:30 – 16:00	Prestávka s občerstvením
16:00 – 17:30	Druhý blok workshopov <u>3. Vzdelávanie pre Európu práv</u> , Antal Berkes, Diana Grebles, Max Steuer , Allianz Alumni Network, UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave & Allianz Kulturstiftung <u>4. Rada Európy a kompetencie pre demokratickú kultúru</u> ; Zuzana Štrbík , koordinátorka vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam Rady Európy za SR, Kálmán Petőcz a Dagmar Horná , partneri
17:30 – 19:00	Voľno, neformálne stretnutia, diskusie. <u>Informačné stánky</u> : Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu (SAAMS/SAAIC) a YFU Slovensko
19:00 – 20:00	Večera
20:00 – 22:00	<u>Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov</u> <u>Quo vadis EÚ?</u> Diskusia Dušan Chrenek , Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku a Zuzana Gabrižová , EurActive <u>Zodpovednosť na internete</u> Téma Peter Gažik , O2 <u>Vítané video paralelnej súťaže „Slovensko dnešných dní“</u> , Prezentácia Gabriela Dunajčíková , YFU Slovensko

7.4.2017 piatok

06:30 – 08:00	Raňajky
08:00 – 11:00	Súťažná časť 3.: Finále – prezentácia 12 súťažiacich pred finálovou porotou
11:00 – 11:30	Práca finálovej poroty
11:30 – 12:45	Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže
12:45 – 14:00	Obed (od 13.30 odchod autobusu do dopravných uzlov)
14:00	Záver podujatia

KONTAKT:

PhDr. Dagmar Horná, PhD
predsedníčka Celoštátnej komisie OĽP
email: dagmar.horna@gmail.com
mobil: +421 915 714 786

PaedDr. Beatrix Bánhegyiová
IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4
e-mail: beata.banhegyiova@iuventa.sk
tel.: +421 2 592 96 330, +421 908 678 812

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

Slovak Commission
for UNESCO
Slovenská komisia
pre UNESCO

UNDER AUSPICES OF:

Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

SUPPORT BY:

Prime Minister of the Slovak Republic with a subvention from the budget reserve and by partners

INVITATION

**19th Human Rights Olympics, National round
5 – 7 April 2017, Modra-Harmónia**

MAIN THEME

*Freedom of thought, conscience, speech and religion
in the context of the democratic citizenship*

Registration, accommodation, catering, opening, competition and evaluation:

Študijné a kongresové stredisko ČDV UK Modra-Harmónia/ Study and Congress Centre of the
Centre for Lifelong learning of the Comenius University, Modra-Harmónia č. 3553, Modra
GPS coordinates: 48.354338; 17.311167 <https://cdv.uniba.sk/saks/>

PROGRAM

Wednesday 5 April 2017

09:00 – 11:00	Registration
11:00 – 12:00	Jury session and drawing lots to decide the order of participants
12:00 – 13:00	Lunch
13:30 – 14:30	Ceremonial opening <u>Welcome:</u> Dagmar Horná , National Commission of the Human Rights Olympics <u>Keynote speech:</u> Oľga Nachtmannová , Ministry Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic <u>Keynote speech:</u> Martin Nesirky , United Nations Information Service (UNIS) Vienna
14:30 – 16:30	Competition, part 1.1.: Case studies
16:30 – 17:00	Coffee break
17:00 – 19:00	Competition, part 1.2.: Case studies
19:00 – 20:00	Dinner and registration for workshops
20:00 – 21:30	<u>Plenary session; theme of the 19 Human Rights Olympics:</u> Miroslav Kusý, František Mikloško, Ondrej Prostredník, Zuzana Številová, Monika Vrzgulová, moderated by Kálmán Petőcz

Thursday 6 April 2017

06:30 – 08:00	Breakfast
08:00 – 10:00	Competition, part 2.1.: Defence of the reflexions
10:00 – 10:30	Coffee break
10:30 – 12:30	Competition, part 2.2.: Defence of the reflexions
12:30 – 13:30	Lunch
13:30 – 14:00	Preparation for workshops
14:00 – 17:30	Parallel workshops in two sessions

- 14:00 – 15:30 First session of workshops
1. 10 years of the FRA - mission, role, results **Elena Balzarini**, Fundamental Rights Agency (FRA), Vienna
2. Human Rights Diplomacy, **Barbara Illková**, Ministry of Foreign and European Affairs
- 15:30 – 16:00 Coffee break
- 16:00 – 17:30 Second session of workshops
3. Education for a Europe of Rights, **Antal Berkes**, **Diana Grebles**, **Max Steuer**, Allianz Alumni Network, UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University in Bratislava & Allianz Kulturstiftung
4. Council of Europe and competences for a democratic culture; **Zuzana Štrbíková**, Slovak coordinator for EDC/HRE, **Kálmán Petőcz** and **Dagmar Horná**, partners
- 17:30 – 19:00 Break, informal meetings, discussions
Information stands: Slovak Academic Association for International Cooperation (SAAMS/SAAIC) and YFU Slovakia
- 19:00 – 20:00 Dinner
- 20:00 – 22:00 Special Night with guests, partners and co-organizers
Quo vadis EU? Discussion: **Dušan Chrenek**, Representation of the European Commission; and **Zuzana Gabrižová**, EurActiv
Internet responsibility Theme: **Peter Gažík**, O2
Presentation of the final video of the parallel video competition "Slovakia Today" Presentation by **Gabriela Dunajčíková**, YFU Slovakia

Friday 7 April 2017

- 06:30 – 08:00 Breakfast
- 08:00 – 11:00 Competition, part 3: **Final round** – Presentation of 12 finalists in front of the Grand Jury
- 11:00 – 11:30 Session of the Grand Jury
- 11:30 – 12:45 **Awards ceremony**
- 12:45 – 14:00 Lunch (departure of buses from 13:30)
- 14:00 Wrap-up

CONTACT DETAILS:

PhDr. Dagmar Horná, PhD
Chairwoman of the National HRO Commission
E-mail: dagmar.horna@gmail.com
Cell phone: +421 915 714 786

PaedDr. Beatrix Bánhegyiová
IUVENTA – Slovak Youth Institute
Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4
E-mail: beata.banhegyiova@iuventa.sk
Phone: +421 2 592 96 330, +421 908 678

GENERAL MEDIA PARTNER

Pravda

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

Slovak Commission
for UNESCO
Slovenská komisia
pre UNESCO

Kancelária prezidenta
Slovenskej republiky

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

XIX.

OLYMPIÁDA ĽUDSKÝCH PRÁV

Celoštátne kolo 19. ročníka Olympiády ľudských práv
Modra - Harmónia, 5. - 7. apríla 2017

ZÁŠTITA NAD PODUJATÍM:

minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

PODPORA PODUJATIA:

dotácia z rozpočtovej rezervy predsedu vlády Slovenskej republiky a partneri

NOSNÁ TÉMA XIX. ROČNÍKA

„Sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vyznania
v kontexte demokratického občianstva“

KTO a aké CENY udelí

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku – víťazovi/víťazke CK XIX. r. OĽP & učiteľovi/učiteľke:
účasť na informačno-študijnom pobyte v európskych inštitúciách v Bruseli
YFU Slovensko – víťazovi/víťazke videa „Slovensko dnešných dní!“ – tablet

Garanti tém úvah:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR & Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania; Informačná služba OSN Viedeň; UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave & Allianz Kulturstiftung; O2

Cena Pravdy: finančné, knižné, vecné dary a publikovanie vybraných úvah v denníku Pravda

MIESTO PODUJATIA

Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Študijné a kongresové stredisko, Modra - Harmónia 3553, 900 01 Modra, viac info: <http://goo.gl/ZvWYfE>

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

HLAVNÝ
MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

Slovak Commission
for UNESCO
Slovenská komisia
pre UNESCO

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

ALUMNI KLUB
Olympiády ľudských práv

HUMAN RIGHTS OLYMPICS

**19th Human Rights Olympics, national round
5 – 7 April 2017, Modra – Harmónia**

UNDER THE AUSPICES OF
Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

SUPPORT

Subvention from the budget reserve of Prime Minister of the Slovak Republic and by partners

MAIN THEME

**“Freedom of thought, conscience, speech and religion
in the context of the democratic citizenship”**

Prizes by partners:

Representation of the European Commission in Slovakia – a study visit to the European institutions in Brussels for the winner of the national round and his or her teacher
YFU Slovakia – a tablet for the winner of the video competition “Slovakia today”

Partners supervising reflections:

Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic & Committee on research, human rights and development; United Nations Information Service (UNIS) Vienna; UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University Bratislava & Allianz Kulturstiftung; O2

Prizes by the Pravda daily:

financial and material awards, books, publication of selected reflections in the Pravda daily

LOCATION

Comenius University in Bratislava, Centre for Lifelong learning, Study and Congress Centre,
Modra-Harmónia č. 3553, Modra, more: <http://goo.gl/ZvWYfE>

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

MAIN
MEDIA PARTNER

Pravda

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

Slovak Commission
for UNESCO
Slovenská komisia
pre UNESCO

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

**POKYNY A INFORMÁCIE PRE ÚČASTNÍČKY A ÚČASTNÍKOV
celoštátneho kola XIX. ročníka Olympiády ľudských práv**

5. – 7. apríla 2017, Modra – Harmónia

Registrácia, prihlasovacie a organizačné pokyny

1. **Prihláste sa** na konkrétne celoštátne kolo **Olympiády ľudských práv podľa Vášho účastníckeho statusu:**

Status A: súťažiaca žiačka/súťažiaci žiak, registrujte sa a prihláste na www.olympiady.sk

Status B: člen/členka poroty, registrujte sa a prihláste na www.olympiady.sk

Status C: učiteľ-nečlen/učiteľka-nečlenka poroty t. j. sprievod, prihláste sa podľa pokynov na <http://www.olp.sk/>

Pozvánka, informácie pre účastníkov a účastníčky, zoznam súťažiacich a **odkaz na prihlasovací formulár** na celoštátne kolá sú zverejnené na **www.olympiady.sk** samostatne pod každou súťažou, príslušným školským rokom, v časti Celoštátne kolo/kolá.

2. **Status A + B:** Oficiálne súťažiaci žiačky/súťažiaci žiaci a členky/členovia poroty sa na celoštátne kolo registrujú a prihlasujú na www.olympiady.sk. Okrem elektronického prihlásenia sa je potrebné zaslať v stanovenom termíne na adresu organizátora vytlačenú a podpísanú prihlášku, ktorá Vám bude doručená na vašu e-mailovú adresu. Zároveň je treba poslať sken prihlášky na e-mailovú adresu beata.banhegyiova@iuventa.sk. V **prihláške je potrebné** vyznačiť požiadavky na ubytovanie a stravovanie.
3. **Na účasť súťažiacich žiačok a žiakov** na podujatiach zabezpečovaných organizáciou IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže (ďalej „organizácia IUVENTA“) je nevyhnutný písomný **súhlas rodiča alebo zákonného zástupcu** a taktiež **súhlas, podpis riaditeľa/riaditeľky školy, odtlačok pečiatky školy**, ktorú navštevujete a tiež **podpis súťažiacej/súťažiaceho**, ako súhlas s použitím jej/jeho osobných údajov v rozsahu potrebnom pre zabezpečenie účasti na celoštátnom kole. Ak žiak alebo žiačka dovŕšil/a vek 18 rokov, prihláška nemusí obsahovať podpis rodiča alebo zákonného zástupcu.
4. **Rodič alebo zákonný zástupca žiačky/žiaka** je povinný uviesť v prihláške na celoštátne kolo **informácie o zdravotných špecifikách** žiačky/žiaka. V prípade vzniku zdravotných problémov, ktorým sa dalo predísť informovaním organizátora, preberá rodič za vzniknutý zdravotný stav plnú zodpovednosť.
5. **Ubytovanie a stravu** zabezpečujú organizátori.
6. **Poistenie** súťažiacich na celoštátnom kole platí v čase od registrácie až po jeho záver podľa pozvánky.
7. Za **bezpečnosť súťažiacich** v čase od registrácie až po záver celoštátneho kola (pozri pozvánku) zodpovedá oficiálny dozor a) ktorý zabezpečuje IUVENTA a b) učiteľský sprievod, kedy učiteľ/učiteľka preberá zodpovednosť za svoju žiačku/žiaka; pri

registrácii podpíšu tri strany učiteľka/učiteľ, žiacka/žiak, organizátor v zastúpení oficiálnym dozorom prevzatie zodpovednosti za žiacku/žiaka.

8. Prihlásené účastníčky a prihlásení účastníci sa zaväzujú **zotrvať na celoštátnom kole až po jeho záver** (podľa pozvánky). V odôvodnených prípadoch môže ich predčasný odchod z celoštátneho kola povoliť pracovníčka/pracovník IUVENTY na základe písomnej žiadosti rodiča, ktorú musí súťažiaca/súťažiaci predložiť už pri registrácii. Organizátori však nebudú zasielať diplomy tým súťažiacim, ktorí si ich neprevzali.
9. Organizátori nezodpovedajú za prípadnú stratu cenných vecí účastníčok a účastníkov celoštátneho kola.
10. **Zoznam súťažiacich postupujúcich do celoštátneho kola je zverejnený na www.olympiady.sk.**

Cestovné – preplatenie cestovných nákladov

1. **Status A + B: Cestovné bude oficiálnym súťažiacim žiačkam/žiakom a členkám/členom porôt** celoštátneho kola preplatené na základe predložených originálov cestovných dokladov z oboch ciest, zaslaných na adresu organizácie IUVENTA spolu s vyplnenými tlačivami, ktoré nájdete aj s podmienkami preplácania cestovného na www.olympiady.sk v časti Dokumenty. Súťažiace a súťažiaci cestujú na celoštátno kolo a z neho individuálne. Organizácia IUVENTA nepreberá zodpovednosť za ich bezpečnosť počas cesty na celoštátno kolo a z neho. Žiadame Vás, aby ste prednostne využívali bezplatnú vlakovú dopravu.
2. **Status C:** Cestovné pre učiteľky/učiteľov bez členstva v porotách/sprievod bude preplatené, ak vyplnia formulár Tlačivo pre vyúčtovanie cestovného učiteľa - nečlena/učiteľky - nečlenky poroty, ktoré dostanú na celoštátnom kole a podľa pokynov zašlú originály cestovných dokladov na uvedenú adresu; v prípade cesty osobným autom je potrebné uviesť ŠPZ vozidla (preplatené budú náklady len do výšky cestovného 2. triedou). Cestovné bude preplatené len pri plnej účasti na podujatí (okrem odôvodnených odchodov). Účastníci a účastníčky cestujú na celoštátno kolo a z neho individuálne. Organizátori nepreberajú zodpovednosť za ich bezpečnosť počas cesty na celoštátno kolo a z neho.

Cestovné – pokyny a informácie

Registrácia účastníčok a účastníkov sa uskutoční **5. 4. 2017 od 09:00 do 11:00** v študijnom a kongresovom stredisku Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského, Modra – Harmónia č. 3553.

Organizátori odporúčajú účastníkom a účastníčkam celoštátneho kola docestovať do TRNAVY na autobusovú/železničnú stanicu (sú vedľa seba) do 10:00 hod.

O 10:15 bude odtiaľ zabezpečená preprava autobusom označeným logom OĽP do Modry – Harmónie. Usmerní Vás hosteska označená logom OĽP.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do TRNAVY skôr/neskôr, alebo sa nezместia do autobusu:

Spoje SAD Trnava, smer Budmerice – Bratislava, odchody: 05:20, 05:50, 06:55, 08:55, 10:45; cesta trvá asi 40 min, príchod/výstup na zastávke Modra - Kráľová reštaurácia. Miesto konania celoštátneho kola je vzdialené 10 minút peši, trasa bude vyznačená.

Spoje Slovak Lines, smer Trnava – Častá – Bratislava, odchody: 06:05, 06:25, 08:05, nástupište 4, cesta trvá asi 50 min. Výstup na zastávke Modra – Kráľová reštaurácia.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do BRATISLAVY, na autobusovú stanicu Mlynské nivy: využite Spoje Slovak Lines, smer: Bratislava – Modra, odchody: 07:45, 08:35, 10:35. Výstup na zastávke Modra - Harmónia. Miesto podujatia je vzdialené 3 minúty peši, trasa bude vyznačená.

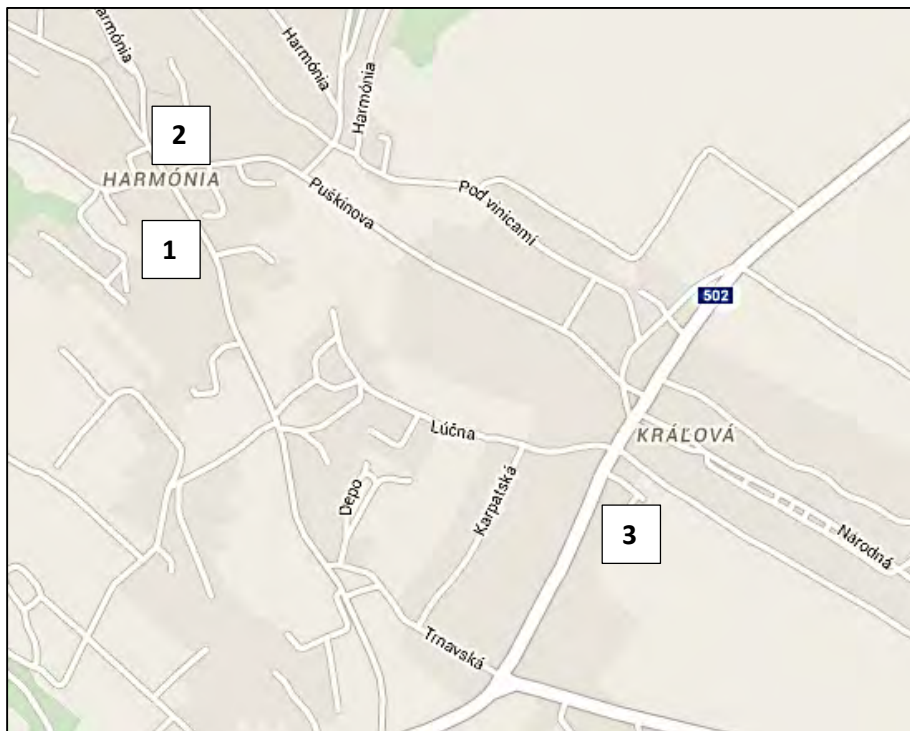
Mapka prístupu na miesto konania celoštátneho kola OĽP Modra – Harmónia

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE, CENTRUM ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA (UK ČĎV ŠKS)
Študijné a kongresové stredisko Modra – Harmónia
Modra Harmónia č. 3553

<http://cdv.uniba.sk/13406/>

<http://cdv.uniba.sk/saks/kontakt/>

GPS súradnice: 48.354338, 17.311167

Vysvetlivky:

- 1 – UK ČĎV ŠKS – miesto celoštátneho kola
- 2 – Autobusová zastávka Modra-Harmónia
- 3 – Autobusová zastávka Modra – Kráľová, reštaurácia

Súťažný poriadok

celoštátneho kola XIX. ročníka OLP, 5. – 7. apríla 2017

- V celoštátnom kole súťaže budú súťažiť víťazi a víťazky 8 krajských kôl, spolu 64 súťažiacich (v ideálnom prípade, bez ad hoc neúčasti).
- Elektronické žrebovanie pre 1. a 2. časť súťaže určí zostavy a poradie súťažiacich v 4 postupových porotách po 16 súťažiacich; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- V 1. časti súťaže, 5.4.2017, budú súťažiaci a súťažiaci riešiť modelové prípady číslo 1 – 16, podľa vyžrebovaného poradia; súťažiaci a súťažiaci sa pripravujú 15 minút a prezentujú sa 15 minút.
- V 2. časti súťaže, 6.4.2017, budú súťažiaci a súťažiaci obhajovať úvahy, ktoré napísali ako víťazky a víťazi krajských kôl súťaže a predložili ich do celoštátneho kola.
- Predsedníčka CK OLP ustanovuje 4 postupové poroty a finálovú porotu.
- Každá členka a každý člen postupovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov v 1. časti súťaže a 25 bodov v 2. časti súťaže.
- Súčet bodov po 1. a 2. časti súťaže určí poradie súťažiacich v každej zo 4 postupových porôt.
- Traja súťažiaci alebo tri súťažiaci z každej zo 4 postupových porôt s najvyšším počtom bodov postupujú do 3. časti súťaže, ktorou je finále; mená postupujúcich oznámi predsedníčka CK OLP počas plenárneho večera 6.4.2017.
- Poradie ostatných súťažiacich, ktoré dosiahli v jednotlivých postupových porotách, bude zverejnené na výveskách.
- Poradie 12 finálových súťažiacich bude určené elektronickým žrebovaním; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- V 3. časti súťaže, vo finále, 7.4.2017, riešia súťažiaci a súťažiaci zadania venované aktuálnym ľudskoprávnym témam.
- Súťažiaci a súťažiaci si vyžrebujú jednu z 12 obálok so zadáním, prečítajú ho a bezprostredne zadanie riešia počas cca 10 – 15 minút, časové dotácie reguluje predseda alebo predsedníčka finálovej poroty;
- Každá členka a každý člen finálovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov.
- Finálová porota hodnotí pohotovosť a zároveň schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť zadanie, argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a celkovú úroveň prezentácie.
- Finálová porota stanoví poradie na 1. – 12. mieste; iné poradia sa po finále nestanovujú.
- Odvolanie alebo sťažnosť možno podať bezprostredne po zverejnení výsledkov predsedníčke CK OLP.

**Vademecum¹ súťažiacej a súťažiaceho na XIX. ročníku
celoštátneho kola OĽP, 5. – 7. apríla 2017**

- využite všetky svoje znalosti z prípravy na olympiádu, zo školy, zo života;
- učte sa aj počas tejto súťaže, jej sprievodných vzdelávacích aktivít, z rozhovorov so všetkými zúčastnenými;
- k zadaniam a úlohám pristúpte najprv objektívne, analyticky, kriticky, nezaujato a vecne;
- identifikujte podstatu konkrétneho ľudskoprávneho problému, prípadu, situácie, témy;
- uvažujte o podobných, príbuzných, súvisiacich prípadoch či problémoch, o ktorých ste sa dozvedeli z literatúry alebo z médií, debatovali ste o nich v škole a inde, viete o nich zo života; porovnajte ich a pokúste sa o zovšeobecnenie;
- navrhňte spôsob alebo spôsoby riešenia/riešení a podložte ich argumentmi;
- uveďte, ako (by) ste riešili daný problém, prípad, situáciu, keď (by) sa Vás osobne týkali; angažovali (by) ste v prípade niekoho iného – ak áno prečo, ak nie, čo Vám bráni?
- formulujte Váš osobný názor a postoj a vysvetlite, ako tú - ktorú vec ľudských práv vnímate, či a aký s ňou máte „problém“, čo Vás ovplyvňuje, alebo, čo Vám chýba;
- snažte sa, aby bol Váš názor a postoj jasne sformulovaný, neprotirečivý a obhájitelný, opretý o istú odbornú a nielen laickú interpretáciu;
- odvolávajte sa aj na znalosti medzinárodných a vnútroštátnych ľudskoprávných dokumentov, inštitúcií alebo na odbornú literatúru;
- uplatnite kreativitu, prídte s vlastným prístupom; rozhodujúce je, aby viedol k čo najhodnotnejšiemu a najpresvedčivejšiemu výkonu v zmysle súťaže ale hlavne, v záujme podstaty ľudských práv.

Palce Vám drží celoštátna komisia Olympiády ľudských práv.

---

¹ Vademecum: príručka, sprievodca; z latinského *vade mecum* – poď so mnou.

WORKSHOP

TÉMA

10 rokov FRA - misia, úlohy, dosiahnuté výsledky

LEKTORI

Elena Balzarini

Agentúra Európskej únie pre základné
ráva (FRA), Viedeň

MIESTO

Kongresová sála

ZAČIATOK

14:00

WORKSHOP

TÉMA

Diplomacia ľudských práv

LEKTORI

Barbara Illková

Ministerstvo zahraničných vecí
a európskych záležitostí SR

MIESTO

Miestnosť poroty

ZAČIATOK

14:00

WORKSHOP

TÉMA

Vzdelávanie pre Európu práv

LEKTORI

**Antal Berkes, Diana Grebles,
Max Steuer**

Allianz Alumni Network,
UNESCO Chair for Human Rights
Education na Univerzite Komenského
v Bratislave & Allianz Kulturstiftung

MIESTO

Kongresová sála

ZAČIATOK

16:00

WORKSHOP

TÉMA

Rada Európy a kompetencie pre demokratickú kultúru

LEKTORI

Zuzana Štrbiková
koordinátorka vzdelávania
k demokratickému občianstvu
a ľudským právam Rady Európy za SR

MIESTO

Miestnosť poroty

ZAČIATOK

16:00

Prehľad tém esejí / od XVIII. r. úvah celoštátnych kôl
za ročníky I. – XIX.

2 regionálne piloty (1996-1997 a 1997-1998) bez esejí

Ročník Školský rok	Témy
I. 1998-1999	bez esejí
II. 1999-2000	Čo môžem urobiť, aby sa intolerancia, diskriminácia a rasizmus stali minulosťou ?
III. 2000-2001	Právo byť iný.
IV. 2001-2002	Nechcem s tebou sedieť v jednej lavici, lebo si...
V. 2002-2003	1. Prečo chcem byť európskym občanom. 2. Európske tradície vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv. 3. Je interrupcia slobodným rozhodnutím ženy ? 4. Bál som sa ísť do školy...
VI. 2003-2004	1. Byť tolerantný k druhým, a prečo ? 2. Som vozičkár... 3. Ideme a ukážeme tomu farebnému, kam patrí... 4. Dokážeme sa vysporiadať s predsudkami v spoločnej Európe ?
VII. 2004-2005	1. Som alebo nie som rasista ? 2. Mám 54 rokov, stredoškolské vzdelanie a hľadám prácu. 3. Som nepatrný človečik malého národa vo veľkej Európe. 4. Civilizovaní ľudia by nemali stavať múry... 5. Osvienčim.
VIII. 2005-2006	1. Povinnosť mi prikazuje a svedomie mi bráni. 2. Každému sa raz zide rovnosť šancí. 3. „Nechcem byť žienka domáca...“ 4. Európska charta a euroobčan.
IX. 2006-2007	1. ...a vôbec – dajme iným šancu (Každý iný všetci rovní). 2. Rovnosť príležitostí pre všetkých ? 3. Kým si v škole, si len žiak... 4. Sloboda myslenia a slova v Európskej únii ako prostriedok boja proti netolerancii.
X. 2007-2008	1. „Zastavme domáce násilie voči ženám“ 2. Mám kamaráta Róma aj skína... 3. Prínos Európskeho parlamentu v oblasti ľudských práv. 4. Význam náboženskej slobody a tolerancie pre našu spoločnosť. 5. Potrebuje demokracia obmedzenie slobody prejavu aby sa mohla brániť ?

<p>XI. 2008-2009</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pred 20 rokmi ľudia voliť slobodne nemohli, teraz môžu, aj do Európskeho parlamentu, ale budú ? 2. Chudoba cti netráť ? (ľudová múdrosť v kontexte ľudských práv) 3. Futbal – šport alebo priestor pre manifestáciu nacionalizmu a násilia ? 4. Čo znamená November 1989 pre ľudské práva.
<p>XII. 2009-2010</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. JA a TY spolu MY. 2. Narodil som sa bez identity, ako som k nej dospel ? Nadobudol som ju ? 3. V EÚ je 19 miliónov detí ohrozených chudobou v roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. 4. Holokaust – pripomínať, či zabudnúť ? 5. Stačí spolucítiť s chudobnými deťmi ? Čo by som urobil ja ? 6. Predstav si, že by si sa narodil chudobný...(chudobná).
<p>XIII. 2010-2011</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obdivujem dobrovoľníctvo ... (Európsky rok dobrovoľníctva podporujúci aktívne občianstvo). 2. Spoločnosť je tým slobodnejšia, čím vzdelanejší sú jej členovia. 3. Nenávisť na internete – ako jej čeliť ? 4. Európsky parlament a boj proti obchodovaniu s ľuďmi. 5. Mojm najľudskejším právom je ... 6. Gender quotas: Effective tool for empowering women or unfair ? – Rodové kvóty: efektívny alebo nespravodlivý nástroj posilňovania postavenia žien ? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XIV. 2011-2012</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Škola základ života. A čo spoluzodpovednosť pri vzdelávaní ? 2. Starší ľudia okolo mňa- čo mi dávajú a čo môžem ja dať im ? 3. Nevadia mi menšiny, vadia mi protimenšinové postoje. 4. Sacharovova cena Európskeho parlamentu tentoraz v rukách aktivistov Arabskej jari. 5. "We didn't get anything for free, why should we care about the poor ?" slovensky preklad – My sme zadarmo nič nedostali, prečo by sme sa mali starať o chudobných ? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XV. 2012-2013</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mladý človek a Európa. Možnosti vplyvu na jej ďalšie smerovanie. 2. Sú povolania, ktoré sa pre mňa nehodia? 3. Ženy v politike a politika pre ženy. 4. Nobelova cena za mier pre Európsku úniu – európsky príbeh (od vojenských konfliktov k mieru a spolupráci). 5. „Gender equality - what's stopping it from becoming a reality?“ – Rodová rovnosť - čo jej bráni v tom, aby sa stala realitou? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XVI. 2013-2014</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pred 70 rokmi sme bojovali proti nenávisti, za slobodu a ľudské práva – dnes čelíme prejavom nenávisti opäť. 2. Voľby do Európskeho parlamentu a ľudské práva. Konaj. Reaguj. Rozhoduj. 3. Strengthening democracy through education: growing up as a global citizen – Posilňovanie demokracie prostredníctvom vzdelania: výchovou k svetoobčanovi. (eseje písané v anglickom jazyku) 4. Práva dieťaťa na Slovensku. Ako môže pomôcť detský ombudsman ?

<p>XVII. 2014-2015</p>	<p>1. Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie.</p> <p>2. „Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. – Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsufovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje Európsky parlament a nositeľky Nobelovej ceny mieru.</p> <p>3. Dá sa naučiť tolerancii k menšinám ?</p> <p>4. Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania) (eseje písané v anglickom jazyku)</p>
<p>XVIII. 2015-2016</p>	<p>1. Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu. (SJ)</p> <p>2. "Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future." (UN Secretary-General Ban Ki-moon) — "Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti." (generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) (AJ)</p> <p>3. Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete? (SJ)</p> <p>4. Demokracia, právny štát a ľudské práva : Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte? (SJ)</p>
<p>XIX. 2016-2017</p>	<p>1. Rešpektovanie rozmanitosti kultúr, tradícií národov a národnej identity v kontexte slobody myslenia, svedomia a vyznania. (SJ)</p> <p>2. In September 2016, the United Nations and its 193 Member States launched a campaign called "Together" to promote respect, safety and dignity for everyone forced to flee their homes in search of a better life. How would you turn this campaign in support of refugees and migrants into reality? (AJ) (V septembri 2016 OSN a jej 193 členských štátov spustilo kampaň s názvom "SPOLOČNE" na podporu rešpektu, bezpečia a dôstojnosti pre všetkých ľudí, ktorí boli pri hľadaní lepšieho života nútení opustiť svoje domovy. Ako by ste využili túto kampaň na podporu utečencov, utečieniek a migrujúcich ľudí v reálnom živote?)</p> <p>3. Diversity: Europe's strength or weakness? (AJ) – (Diverzita: Silná alebo slabá stránka Európy?)</p> <p>4. #internet#slobodaprejavu#zodpovednosť (SJ)</p>

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XIX. ročník OLP, 2016 – 2017

DOTAZNÍK – spätná väzba – **žiaci a žiačky**
Prosím zakrúžkujte všetko hodiace sa resp. čitateľne doplňte

1. **Som**   a) žiačka   b) žiak

2. **Do OLP** som sa prihlásil/a
  - a) prvýkrát
  - b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch: .....

3. **Do OLP v tomto ročníku** som sa prihlásil/a
  - a) na podnet učiteľa/učiteľky ale pripravoval/a som sa samostatne
  - b) na podnet učiteľa/učiteľky a pripravovali sme sa spolu
  - c) z vlastnej vôle a pripravoval/a som sa samostatne
  - d) z vlastnej vôle ale pripravoval/a som sa spolu s učiteľom/učiteľkou

4. **V predchádzajúcom ročníku OLP**
  - a) som sa súťaže nezúčastnil/a.
  - b) som súťažil/a v školskom kole, ale nepostúpil/a som do krajského kola.
  - c) som súťažil/a v krajskom kole, ale nepostúpil/a som do celoštátneho kola .
  - d) som súťažil/a v celoštátnom kole ale nepostúpil/a som do jeho finálovej 12-čky .
  - d) som súťažil/a v celoštátnom kole a vo finále som obsadil/a.....miesto.

5. Moje zásadné postrehy **k školskému kolu OLP tohto ročníka** na našej škole (presný názov) a podnety do budúcnosti:

6. Moje zásadné postrehy **ku krajskému kolu OLP tohto ročníka** (názov kraja a školy, kde sa krajské kolo konalo) a podnety do budúcnosti:

7. **Vzdelávacích podujatí (pre multiplikátorov ĽP a demokrat. občianstva)** v októbri 2016 som sa
  - a) zúčastnil/a (uved'te postrehy a podnety):

  - b) nezúčastnil/a (uved'te dôvod):

8. S publikáciami vydanými pre OLP: **Slovník ĽP (2013); Vybrané texty k ĽP (2013); Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015)** som
  - a) nepracoval/nepracovala;
  - b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. **Inej, OLP príbuznej súťaže** som sa

a) nezúčastnil/a;

b) zúčastnil/a (uveďte názov, rok, umiestnenie a postrehy):

10. Prečo som si vybral/a svoju **tému úvahy** pre celoštátne kolo OLP:

Téma/názov:

Dôvod:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OLP** :

a) organizačná stránka:

b) súťažná časť:

c) nesúťažná časť:

d) celková atmosféra:

e) hodnotenie nového dizajnu tričiek:

f) iné:

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OLP**:

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**:

14. **ALUMNI klub OLP**

a) nemám záujem o účasť a spoluprácu;

b) mám záujem o účasť a spoluprácu, prikladám preto nižšie údaje o sebe;

c) mám k nemu nasledovné podnety:

Meno a priezvisko .....

Škola, adresa:.....

Môj email:.....

Môj mobil:.....

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XIX. ročník OĽP, 2016 – 2017

DOTAZNÍK – spätná väzba – **učitelia a učiteľky**
Prosím zakrúžkujte všetko hodiace sa resp. čitateľne doplňte

1. Som   a) **učiteľka**   b) **učiteľ**   Rok narodenia:.....

Učím predmety (plný názov).....

2. **O OĽP** som sa v tomto ročníku zaujímal/a

a) prvýkrát

b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch: .....

c) pretože v OĽP pôsobím dlhodobo, od r. ....

3. **Žiak/žiačka**, kt. sprevádzam sa do **tohto** ročníka prihlásil/a

a) na môj podnet ale pripravoval/a sa samostatne

b) na môj podnet a pripravovali sme sa spolu

c) z vlastnej vôle a pripravoval/a sa samostatne

d) z vlastnej vôle ale pripravovali sme sa spolu

4. **Žiak/žiačka**, kt. tu sprevádzam sa v **predchádzajúcom** ročníku OĽP

a) nezúčastnil/a.

b) súťažil/a v školskom kole, ale nepostúpil/a do krajského kola.

c) súťažil/a v krajskom kole, ale nepostúpil/a do celoštátneho kola .

d) súťažil/a v celoštátnom kole ale nepostúpil/a do jeho finálovej 12-tky .

d) súťažil/a v celoštátnom kole a vo finále obsadil/a.....miesto.

5. Moje zásadné postrehy a podnety k **školskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti na našej škole (uved'te jej názov):

6. Moje zásadné postrehy a podnety ku **krajskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti (uved'te kraj a názov školy, kde sa konalo krajské kolo)

7. **Vzdelávacích podujatí (pre multiplikátorov ĽP a demokrat. občianstva) v októbri 2016** som sa

a) zúčastnil/a (uved'te postrehy a podnety):

b) nezúčastnil/nezúčastnila (uved'te dôvod):

8. S publikáciami vydanými pre OĽP: **Slovník ĽP** (2013); **Vybrané texty k ĽP** (2013); **Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty** (2015) som

- a) nepracoval/nepracovala;
- b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. Okrem OĽP sa **môj žiak/moja žiačka**

- a) nezúčastnil/a inej príbuznej súťaže;
- b) zúčastnil/a inej príbuznej súťaže (uveďte názov, rok, umiestnenie a postrehy):

10. **Krajská komisia OĽP** v našom .....kraj:

- a) pracujem v nej.....rokov
- b) mám záujem spolupracovať s ňou a prikladám preto dole údaje o sebe
- c) mám záujem pracovať v nej a prikladám preto dole údaje o sebe
- d) nemám záujem ani spolupracovať s ňou ani pracovať v nej
- e) postrehy a podnety ku krajskej komisii v našom kraji:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OĽP:**

- a) organizačná stránka:
- b) súťažná časť:
- c) nesúťažná časť:
- d) celková atmosféra:
- e) hodnotenie nového dizajnu tričiek:
- f) iné:

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OĽP :**

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR:**

Meno a priezvisko .....

Škola, adresa:.....

Osobný email:.....

Osobný mobil:.....

UČITEĽKY A UČITEĽ OCENENÍ

na návrh krajských komisií OĽP a predsedníčky CK OĽP

ZA DLHOROČNÚ AKTÍVNU PRÁCU PRE OLYMPIÁDU ĽUDSKÝCH PRÁV

DIPLOMY UDELILO ZASTÚPENIE EURÓPSKEJ KOMISIE NA SLOVENSKU

počas celoštátneho kola
XIX. ročníka OĽP, 6.4.2017 v Modre-Harmónii.

Mgr. Jana Bohunická Gymnázium Jána Papánka Vazovova 6 811 07 Bratislava	PhDr. Vladimír Hirjak Gymnázium P. Horova Masarykova 1 071 01 Michalovce
Mgr. Helena Kopecká Gymnázium, 17. novembra 1180 955 01 Topoľčany	Mgr. Eva Krupová Gymnázium Angely Merici Hviezdoslavova 10 917 01 Trnava
Mgr. Jozefína Lazorová Gymnázium svätej Moniky Tarasa Ševčenka 1 080 01 Prešov	JUDr. Dagmar Majdanová Obchodná akadémia F. Madvu 2 971 29 Prievidza
Mgr. Alena Pašková Obchodná akadémia M. Hodžu Martina Rázusa 1 911 29 Trenčín	PhDr. Viera Rapcová Gymnázium B. S. Timravy Halíčska ulica 9 984 01 Lučenec
PaedDr. Mariana Stejskalová Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	Mgr. Izabela Šomodíková Gymnázium Jozefa Lettricha Jozefa Lettricha 036 01 Martin

**PREDSEDNÍČKY A PREDSEDOVIA KRAJSKÝCH KOMISIÍ OĽP
OCENENÍ**
na návrh predsedníčky CK OĽP

**ZA DLHOROČNÚ PRÁCU V PROSPECH OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV,
VZDELÁVANIA K DEMOKRATICKÉMU OBČIANSTVU A PRÁCU V ZÁUJME
POSILNENIA EURÓPSKEJ DIMENZIE VO VZDELÁVANÍ.**

DIPLOMY UDELILO ZASTÚPENIE EURÓPSKEJ KOMISIE NA SLOVENSKU

počas celoštátneho kola
XVIII. ročníka OĽP, 7.4.2016 v Modre-Harmónii.

Mgr. Roman Balko predseda Krajskej komisie OĽP Banskobystrický kraj a riaditeľ TEUS n.o.	PhDr. Ján Chovanec predseda Krajskej komisie OĽP Žilinský kraj
Mgr. Mária Juristová predsedníčka Krajskej komisie OĽP Trnavský kraj	PhDr. Mgr. Pavol Kesely predseda Krajskej komisie OĽP Trenčiansky kraj
PaedDr. Jaroslava Mamčaková predsedníčka Krajskej komisie OĽP Košický kraj	PhDr. Ivana Semjanová predsedníčka Krajskej komisie OĽP Nitriansky kraj
Mgr. Zuzana Smetanová predsedníčka Krajskej komisie OĽP Bratislavský kraj	PhDr. Marián Richter predseda Krajskej komisie OĽP Prešovský kraj

US BASIC

sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vypravaz
v kontexte demokratickeho občanstva
XIX.
OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH
PRÁV

12. Fotodokumentácia

Slávnostné otvorenie celoštátneho kola XIX. ročníka OĽP

Porota č. 1 - predsedníčka
Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.

Porota č. 2 - predseda PhDr. Kálmán Petőcz

Porota č. 3 - predsedníčka
Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.

Porota č. 4 - predseda PhDr. Peter Guráň, PhD.

Rozprava k nosnej téme XIX. ročníka OLP

Workshopy partnerských organizácií pre študentov aj učiteľov

Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov spojený s diskusiou a vyhlásením postupujúcich finalistov

Ministerka spravodlivosti SR Lucia Žitňanská a verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová na fotografii s finalistkou Kristínou Ježovou a jej pani učiteľkou

Vítazi a víťazka celoštátneho kola so štátnou tajomníčkou MŠVvaŠ SR Oľgou Nachtmannovou a verejnou ochrankyňou práv Máriou Patakyovou

OLYMPIÁDA
L'UDSKÝCH PRÁV